

Politidirektoratet - Rundskriv - RPOD-2022-8

Myndighet	Politidirektoratet - Rundskriv
Dato	2022
Doknr/publisert	RPOD-2022-8
Stikkord	Retningslinjer for behandling av saker etter våpenlova.
Sammendrag	Stortinget vedtok 20. april 2018 ny våpenlov som erstattet våpenloven av 1961. Ny lov med tilhørende forskrift (våpenforskrifta) trådte i kraft fra 1. juni 2021. En rekke materielle regler og retningslinjer som etter tidligere våpenlov fulgte av tolkning og praksis er nå tatt inn i våpenlova og våpenforskrifta. Politiet som forvaltningsorgan skal benytte lov og forskrift til avgjørelse av de saker en mottar til behandling. Lov og forskrift må leses i sammenheng. Dette rundskriv er uttrykk for Politidirektoratets forståelse, tolkninger og retningslinjer. Målsetningen er en lik forståelse og anvendelse av regelverket. (Sammendrag er utdrag fra tekstens innledning)
Saksgang	Rundskriv 2022/008. Dette rundskrivet erstatter tidligere rundskriv og retningslinjer utgitt av Politidirektoratet i medhold av våpenloven (1961). Dette omfatter også føringer gitt i Politidirektoratets våpenkompendium.

Innholdsfortegnelse

Politidirektoratet - Rundskriv - RPOD-2022-8.....	1
Innholdsfortegnelse	2
Retningslinjer for behandling av saker etter våpenlova.....	6
Innledning.....	6
1. Saksbehandlingsregler.....	6
1.1. Søknad om erverv.....	6
1.1.1. Mangelfulle søknader.....	6
1.1.2. Vurdering og bruk av registerinformasjon.....	7
1.1.3. Innvilget søknad	7
1.1.4. Anmodning om dokumentasjon	8
1.1.5. Arkivering	8
1.1.6. Tapt/forlengelse av ervervsløyve.....	8
1.1.7. Avslag	8
1.2. Vedtak fattet på sviktende grunnlag.....	9
1.2.1. Tilbakekall som alternativ	9
1.2.2. Tilbakekall av løyve – krav.....	9
1.3. Krav til vedtak	9
1.4. Klagebehandling	10
1.4.1. Utsatt iverksetting av vedtak.....	10
1.4.2. Forvaltningsloven § 27 b – prosessforutsetning.....	10
2. Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.....	10
2.1. Nærmere om skytevåpen.....	11
2.2. Nærmere om løyve- og registreringspliktige skytevåpen.....	11
2.2.1. Våpen tilhørende Forsvarets og politiets virksomhet	11
2.2.2. Kriminalomsorgen og Tolletatens batonger, pepperspray og tåregass.....	12
2.2.3. Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som er unntatt fra våpenlovas virkeområde.....	12
2.2.4. Skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt.....	12
2.2.4.1. Apparat til slakting som ikke bruker fritt prosjektil	12
2.2.4.2. Signalpistoler og andre innretninger for signalgivning som ikke kan skyte patron med prosjektil	13
2.2.4.3. Rednings- og harpungevær som ikke kan skyte patron med prosjektil	13
2.2.4.4. Luft- gass og fjærvåpen – prosjektildiameter på 4,5 mm eller mindre	13
2.2.4.5. Paintballvåpen.....	13
2.2.4.6. Airsoft våpen	13
2.2.4.7. Skytevåpen som er konstruert for bare å kunne avfyre ammunisjon uten prosjektil, og som oppfyller tekniske krav fastsatt av Politidirektoratet	13
2.2.4.8. Haglevåpen med enkeltskuddsladning som er lovlig ervervet før 1. oktober 1990	14
2.2.4.9. Svartkruttvåpen produsert før 1890	14
2.2.4.10. Luft- og fjærvåpen produsert før 1900	14
2.2.4.11. Armbrøst produsert før 1900.....	14
2.3. Nærmere om meldepliktige skytevåpen.....	14
2.4. Løyvepliktige endringer av skytevåpen	15
2.4.1. Pipe- og total lengde	16
2.5. Nærmere om våpendeler.....	16
2.5.1. Erverv av våpendeler fra forhandler.....	16
2.5.2. Forbudte våpendeler	17
2.6. Løse våpenmagasiner	17
2.6.1. Sportsskyting	18
2.6.2. Samling	18
2.6.3. Museum	18
2.6.4. Reder (ISPS-skip).....	18
2.6.5. Næringsdrivende testing & utvikling av ammunisjon	18

2.6.6. Andre tilfeller – våpenlova § 10	18
2.6.7. Tilbakekall av løyve for høypasitetsmagasin	19
2.6.8. Førings av løyve til å inneha høypasitetsmagasin	19
2.7. Krav til merking av skytevåpen og våpendeler	19
2.8. Nærmere om ammunisjon	20
2.8.1. Ammunisjon underlagt våpenlova	20
2.8.2. Ammunisjon underlagt brann- og eksplosjonsvernloven	20
2.8.3. Løyve for skytevåpen ammunisjonen kan benyttes i	21
2.8.4. Særskilt løyve til å inneha ammunisjon	21
2.8.5. Tilvirking av ammunisjon til egen bruk	22
2.8.6. Ervervsmessig tilvirking av ammunisjon	22
2.9. Ikke tillatte gjenstander som ikke regnes som skytevåpen	22
3. Erverv av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon	23
3.1. Erverv av skytevåpen til jakt	24
3.1.1. Antall skytevåpen til jakt	24
3.1.2. Hvilke skytevåpen, våpendeler og ammunisjon kan erverves til jakt	25
3.1.2.1. Våpenlovas krav til våpentype	25
3.1.2.2. Viltlovens krav til våpentype	25
3.1.2.3. Halvautomatiske rifler til jakt	25
3.2. Erverv av skytevåpen til sportsskyting	27
3.2.1. Antall skytevåpen til sportsskyting	28
3.2.2. Reserve-/tilleggs våpen	29
3.2.3. Ombyggings- og kompletteringssett	29
3.2.4. Hvilke skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som kan erverves til sportsskyting	29
3.2.5. Rifler og hagler med manuell omlading	29
3.2.6. Pistol og revolver	30
3.2.7. Halvautomatiske rifler	30
3.2.8. Særlig om forbudet mot «krigsvåpen» i våpenlova § 5 annet ledd	30
3.3. Erverv av skytevåpen til samling	30
3.3.1. Antall skytevåpen til samling	31
3.3.2. Hvilke skytevåpen som kan erverves til samling	32
3.3.3. Erverv av ammunisjon til samling	32
3.4. Erverv av våpendeler	33
3.4.1. Erverv av høypasitetsmagasin	33
3.5. Våpen som skal benyttes av andre	33
3.6. Erverv og innehav for godkjente skytterforeninger	34
3.7. Avliving av dyr	35
3.8. Arv eller affeksjonsverdi	36
3.8.1. Affeksjonsvåpen til bruksformål	36
3.8.2. Affeksjonsvåpen til andre personer	36
3.8.3. Skytevåpenets opphav	37
3.8.4. Tidspunkt for overdragelse	37
3.8.5. «Minneverde» – videre innehav av «pensjonerte» bruksvåpen	37
3.9. Erverv av replikavåpen, luftvåpen og fjærvåpen	38
3.9.1. Særlig om saluttkanoner	38
3.9.2. Piler & bolter med særlige egenskaper	38
3.9.3. Armbrøst	39
3.9.4. Erverv til museumsformål	39
3.10. Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot isbjørn	39
3.11. Erverv av skytevåpen til beskyttelse om bord på ISPS-skip	40
3.12. Erverv av skytevåpen til næringsdrivende for testing/utvikling av ammunisjon	40
3.13. Erverv av våpen som ikke regnes som skytevåpen	41
3.14. Erverv av skytevåpen og våpendeler for ansatte i politiet og Forsvaret	41
3.15. Unntak fra lovens ordning i særskilt tilfelle	42
3.16. Felles retningslinjer for vurdering av «tilstrekkeleg våpendugleik»	42

3.17. Endring av bruksområde for eksisterende løyve	43
4. Oppbevaring, transport og utlån	43
4.1. Oppbevaring av skytevåpen på bopel (privat oppbevaring)	43
4.2. Oppbevaring på annet sted	44
4.3. FG-standarden og forventninger til oppbevaringen	45
4.4. Godkjent våpenrom	46
4.5. Midlertidig oppbevaring	46
4.6. Sending og transport av skytevåpen og ammunisjon	47
4.7. Oppbevaring av ammunisjon hos privatpersoner	47
4.8. Utlån av skytevåpen	48
4.8.1. Søknad om løyve til lån	49
4.8.2. Utlån fra juridiske personer	49
4.8.3. Overlatelse under forsvarlig tilsyn	49
4.8.4. Overlatelse til næringsdrivende	49
4.9. Oppbevaring hos juridiske personer (ikke § 23 løyvehavere)	50
4.10. Oppbevaring hos næringsdrivende med løyve etter våpenlova § 23	50
4.10.1. Krav til fysisk sikring	50
4.10.2. Krav til innbruddsalarmanlegg	51
4.10.3. Tilleggskrav utenom åpningstid	52
4.10.4. Krav til sikring i åpningstid	52
4.10.5. Forventninger til § 23 løyvehavers oppbevaring og håndtering av skytevåpen	52
5. Forvaltning kontroll og tilbakekall	53
5.1. Krav tilandel	53
5.1.1. Forhold som nevnt i politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav a, b og c – unntak	54
5.1.2. Hvilke forhold er relevante i vandelsvurderingen	55
5.1.2.1. Volds- og seksuallovbrudd	55
5.1.2.2. Trusler, hensynsløs atferd, m.m.	56
5.1.2.3. Vinning	56
5.1.2.4. Brudd på våpenlova	56
5.1.2.5. Annet regelverk som regulerer våpenbruk	57
5.1.2.6. Samfunnsfarlige forhold	57
5.1.2.7. Andre forhold	57
5.1.2.8. Mindre alvorlige forhold – samlet vurdering av lovdighet	58
5.1.2.9. Periode med «renandel» av begrenset betydning	58
5.1.3. Juridiske personersandel	58
5.2. Krav til edruelighet	58
5.3. Krav til skikkethet	60
5.3.1. Helsemessige forhold	60
5.3.1.1. Somatiske tilstander	60
5.3.1.2. Psykiske tilstander	61
5.3.2. Tilknytning til kriminelle miljøer	61
5.3.3. Andre forhold	62
5.3.4. Særlig om opplysninger fra PST	63
5.4. Beviskrav	63
5.5. Konkret vurdering – «for tiden» – varighet av nekt	64
5.5.1. Ikke-straffbare forhold (Helse, tilknytning til kriminelle miljøer, holdninger, o.l.)	65
5.5.2. Psykiske helsetilstander	65
5.5.3. Edruelighet	65
5.5.4. Kriminelle eller ekstreme organisasjoner	66
5.5.5. Veiledning om varighet av nekt	66
5.6. Krav til alder	66
5.7. Krav til botid	67
5.8. Tilbakekall	67
5.8.1. Bekymringsmeldinger	67
5.8.2. «Kan» tilbakekalle	67

5.8.2.1. Aktivitetskrav for videre innehav av skytevåpen til sportsskyting	68
5.8.2.2. Gjenerverv av sportsskyttervåpen – aktivitetskrav.....	68
5.8.3. Politiets kontroll med sportsskyttere som innehar særskilt løyve	69
5.8.4. Forbud mot fremtidig innehav av løyvefrie skytevåpen	69
5.8.5. Pålegg om innlevering av skytevåpen	69
5.8.5.1. Tvangsmessig gjennomføring	70
5.8.5.2. Nødvendighet av pålegg.....	70
5.8.5.3. Innlevering før forhåndsvarsel	70
5.8.5.4. Pålegg ved tilbakekall grunnet manglende behov.....	71
5.8.5.5. Pålegg ved vedtak om tilbakekall	71
5.8.5.6. Gjennomføring av innleveringspålegg	71
5.8.5.7. Hvilke gjenstander omfattes?	71
5.8.6. Politiets håndtering av innleverte skytevåpen, våpendeler og ammunisjon	72
5.8.7. Særlig om innlevering av uregistrerte eller ulovlige skytevåpen	72
5.8.7.1. Uregistrerte skytevåpen med forbudte egenskaper	73
5.8.7.2. Særlig om skytevåpen fra Forsvaret	73
5.9. Intervju med løyvehaver eller søker	74
5.9.1. Innkallingen	74
5.9.2. Gjennomføringen.....	74
5.9.3. Protokollering	74
5.9.4. Bruken av vurderinger gjort på bakgrunn av intervju	75
5.10. Oppbevaringskontroll hos private	75
5.10.1. Gjennomføring av kontrollen.....	75
5.10.2. Reaksjoner ved avvik	76
5.11. Oppfølging av dødsbo.....	76
6. Skytebaner	77
6.1. Forhåndsgodkjenning.....	78
6.2. Sikkerhetsgodkjenning.....	78
6.3. Tilleggsvilkår for sikkerhetsmessig godkjenning	78
6.4. Instruks for skytebanen	79
7. Næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon	79
7.1. Handel, megling og utleie mm.	79
7.1.1. Avgrenset løyve.....	80
7.1.2. Unntak fra krav om løyve.....	80
7.1.3. Våpenansvarlig person på vegne av foretaket.....	80
7.1.4. Oppbevaringskrav ved handel, mekling eller utleie.....	81
7.2. Tilvirking, reparasjon og deaktivering av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon	81
7.2.1. Avgrenset løyve.....	82
7.2.2. Lyddempere	82
7.2.3. Oppbevaring ved begrenset løyve	82
7.2.4. Oppbevaring ved reparasjon, tilvirking, ombygging eller tilvirking.....	82
7.3. Særlig om løyvehavers utlevering av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon	82
7.4. Politiets kontroll med løyvehavere – forventninger og retningslinjer	82
7.4.1. Håndtering av avvik.....	83
7.5. Deaktivering av skytevåpen	84
7.5.1. Våpen deaktivert etter tidligere krav	84
7.5.2. Krav til deaktivering etter periode	84
7.5.3. Meldeplikt og etterkontroll hos Kripas	85
7.6. Tilvirking av skytevåpen og våpendeler til egen bruk	86
8. Inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.....	86
8.1. Privat permanent innførsel (ikke-erhvervsmessig).....	87
8.2. Privat midlertidig innførsel (ikke-erhvervsmessig)	87
8.3. Privat permanent utførsel.....	88
8.4. Privat midlertidig utførsel	88
8.5. Næringsmessig permanent innførsel (erhvervsmessig)	88
8.6. Næringsmessig permanent utførsel (erhvervsmessig)	89

8.7. Gjeninnførsel av norske varer etter reparasjon, foredling o.l.....	89
9. Europeisk våpenpass.....	89
9.1. Særlig om skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt i europeisk våpenpass.....	90
10. Vedlegg	90

Retningslinjer for behandling av saker etter våpenlova

Innledning

Stortinget vedtok 20. april 2018 ny våpenlov som erstattet våpenloven av 1961. Ny lov med tilhørende forskrift (våpenforskrifta) trådte i kraft fra 1. juni 2021.

Dette rundskrivet erstatter tidligere rundskriv og retningslinjer utgitt av Politidirektoratet i medhold av våpenloven (1961). Dette omfatter også føringer gitt i Politidirektoratets våpenkompendium.

Politidirektoratet minner om politimesterens ansvar for at de som skal behandle våpensaker har fått den opplæring som er nødvendig for å kunne utføre oppgaven på en tilfredsstillende måte. Dette opplæringen må, foruten å gi inngående kjennskap til gjeldende våpenlovgivning, også omfatte grunnleggende kjennskap til de forskjellige skytevåpen og kjennskap til de godkjente skytterorganisasjoner og de våpen som er tillatt benyttet i de forskjellige skyteprogram som forbundene administrerer.

Før avgjørelsesmyndighet delegeres skal tilstrekkelig opplæring være gitt.

En rekke materielle regler og retningslinjer som etter tidligere våpenlov fulgte av tolkning og praksis er nå tatt inn i våpenlova og våpenforskrifta. Politiet som forvaltningsorgan skal benytte lov og forskrift til avgjørelse av de saker en mottar til behandling. Lov og forskrift må leses i sammenheng. Dette rundskriv er uttrykk for Politidirektoratets forståelse, tolkninger og retningslinjer. Målsetningen er en lik forståelse og anvendelse av regelverket.

1. Saksbehandlingsregler

Saksbehandlingen i våpenforvaltningen følger forvaltningslovens regler med noen få unntak. Forvaltningsloven bestemmer fremgangsmåten i saksbehandlingen. Utfallet av saken bestemmes av våpenlova.

Kapittel 1 i rundskrivet tar for seg utvalgte forvaltningsrettslige problemstillinger og kan ikke tas til inntekt for å være uttømmende hva angår saksbehandlingsregler.

Tildeling, nektelse eller tilbakekall av tillatelser gitt med hjemmel i våpenlova er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Unntak følger av våpenlova § 38.

Forvaltningens saksbehandling foregår skriftlig. Alle søknader og henvendelser skal påføres mottaksdato.

Saken skal avgjøres uten ugrunnet opphold. Dersom saken ikke kan avgjøres innen én måned skal politiet gi søker et foreløpig svar med en kortfattet begrunnelse for hvorfor saken ikke kan avgjøres tidligere, jf. forvaltningsloven § 11 a.

1.1. Søknad om erverv

Søknad om erverv sendes politiet digitalt eller på papir. Søknaden gjennomgås for å kartlegge om den er fullstendig. Politiet må påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, men søkeren må fremlegge nødvendig dokumentasjon for å dokumentere at hen fyller kravene til erverv. Politiet er pålagt en alminnelig veiledningsplikt innenfor sitt saksområde og bør av eget tiltak vurdere søkerens behov for veiledning, jf. forvaltningsloven § 11.

1.1.1. Mangelfulle søknader

Er søknaden mangelfull skal søker gis anledning til å rette manglene. Det bør settes en realistisk frisk for søkeren til å rette manglene, normalt 3 uker. Fristen kan forlenges etter avtale.

Overholdes ikke fristen skal søknaden realitetsbehandles. Om søker ikke kan dokumentere at vilkårene for erverv er oppfylte skal søknaden avslås.

Søknaden skal inneholde informasjon om søker, hvilket våpen det søkes om og behovsgrunnlag. Opplysningene må være så vidt konkrete at det ikke er tvil om hvilket skytevåpen det søkes om og til hvilket formål. Kopi av legitimasjon skal vedlegges. Dersom søknaden ikke inneholder opplysningene skal søker kontaktes eller søknad returneres til søker med anmodning om retting, jf. ovenfor.

1.1.2. Vurdering og bruk av registerinformasjon

Politiet skal først avklare om søker fyller vilkårene for alder og personlige egenskaper, jf. våpenlova §§ 15, 16 og 17. Ved vurderingen av om søker oppfyller kravene til vandel og personlige egenskaper kan det blant annet søkes i følgende registre:

Reaksjonsregisteret, jf. våpenforskrifta § 7-4, jf. politiregisterlova § 41

Kriminaletterretningsregisteret, jf. våpenforskrifta § 7-6

Straffesaksregisteret, jf. våpenforskrifta § 7-6

Etterlysningsregisteret, jf. våpenforskrifta § 7-6

Politioperative registre, jf. våpenforskrifta § 7-6

Arrestjournal, jf. våpenforskrifta § 7-6

Våpenforvaltningens tilgang til, og bruk av, opplysninger i registrene er i politiregisterloven § 29, jf. politiregisterforskriften § 9-5 regulert som en «utlevering».

Selv om tilgang på opplysninger fra registrene er gitt våpenforvaltningen gjennom direkte søk, jf. politiregisterforskriftens § 9-5, jf. §§ 44-6, 47-8, 48-6, 51-6, 53-7 og 54-6, må en være oppmerksom på mulige konkurrerende hensyn ved benyttelse av opplysninger fra registrene. Benyttelsen er regulert som en «utlevering» av opplysninger.

Dette gjelder især i pågående straffesaker eller situasjoner hvor søkeren er etterlyst eller er omtalt i Kriminalitetsetterretningsregistret. I slike tilfeller kan det tenkes alvorlige konsekvenser dersom opplysningene kommuniseres utad i våpensaken, f.eks. ved avslag på søknad eller ved tilbakekall. Dersom opplysninger av denne type skal benyttes utad, herunder i forhåndsvarsel og vedtak, skal det avklares med etterforskningsledelsen eller etterretningsansvarlig.

Det presiseres at registrene som er nevnt i våpenforskrifta §§ 7-4 og 7-6 ikke er en uttømmende angivelse av kilder som kan benyttes i saksbehandlingen. Politiet kan vektlegge alle kjente opplysninger av relevans for avgjørelsen som skal fattes.

Det er bare dersom søkeren oppfyller kravene til alder og personlige egenskaper at det vil være nødvendig med en vurdering av søkers behov for skytevåpen.

1.1.3. Innvilget søknad

Vedtak om innvilgelse vil gjennomgående ikke måtte begrunnes. Søkeren kan likevel kreve at innvilgelsen begrunnes. Nærmere regler følger av forvaltningsloven § 24. Utvidet begrunnelse kan gis muntlig. For skriftlig begrunnelse benyttes WebSak og det føres henvisning til saksnummer i søknadsbildet Nasjonalt våpenregister (NVR).

Det skal alltid fremgå av innvilgelsen hvilket grunnlag tillatelsen er gitt for (jakt, samling, arv, etc.) Dette føres i kommentarfelt i NVR for det enkelte våpen. Ved erverv av flere våpen på samme grunnlag kan det angis at grunnlaget gjelder samtlige våpen.

Er grunnlaget sportsskyting skal føringen i tillegg inneholde:

- Navn på forbund og klubb/forening
- Hvilket godkjent program våpenet er ervervet til
- Dato og periode for dokumentert aktivitet

1.1.4. Anmodning om dokumentasjon

Politiet har ikke adgang til å avkreve flere opplysninger enn hva som er nødvendig for å behandle søknaden. Tidligere praksis fra noen politidistrikter om å kreve selgers navn og adresse før søknaden kan innvilges er et eksempel på uhjemlet praksis. Unntak gjelder ved erverv begrunnet i arv eller affeksjon etter våpenforskrifta § 5-4 eller for andre søknader hvor det anføres rett på frafall av gebyr etter våpenforskrifta § 12-3. I slike tilfeller oppstiller regelverkets vurderingstema et saklig behov for å avkreve opplysningene.

Tilsvarende vil krav om dokumentasjon på våpenskap ved søknad om erverv ikke være lovhemlet da oppbevaringskravet først oppstår ved erverv av skytevåpenet.

Utover krav til identifisering av søkeren, vil opplysninger som politiet kan kreve fremlagt av søkeren være begrenset av våpenlovens vilkår for erverv. Dersom fravær av opplysningen ikke senere kan begrunne et avslag etter våpenlovens regler, vil det ikke være grunnlag for å avkreve informasjonen.

1.1.5. Arkivering

Gjeldende arkivinstruks for etaten skal etterleves og det fremheves her særlig at den enkelte saksbehandler:

- Ikke kan opprette egne arkiver med originaldokumenter
- Leverer alle arkivverdige dokumenter til arkivtjenesten
- Sikrer at dokumenter ikke blir skadet, går tapt eller blir utsatt for urettmessig innsyn under saksbehandlingen

1.1.6. Tapt/forlengelse av ervervsløyve

Ved tap av ervervsløyver kan politiet innenfor gyldighetsperioden utstede duplikat uten krav om gebyr såfremt søker ikke kan lastes for tapet, for eksempel tap som følge av postgang, brann, tyveri, e.l.

Søkere som kan lastes for tapet skal normalt henvises til å søke på nytt.

Ved søknad om forlengelse av ervervsløyve for sportsskyttervåpen etter våpenforskrifta § 2-7 bør det kreves fremlagt oppdatert dokumentasjon på aktivitet. Hvor behovet for forlengelse av ervervsløyve ligger utenfor erververens kontroll, for eksempel på grunn av ventetid fra leverandør, bør politiet normalt innvilge søknad om forlengelse av løyve uten at det stilles krav om ytterligere dokumentert aktivitet.

Anmodning om forlengelse/duplikat må i alle tilfeller fremsettes innenfor ervervsløyvets gyldighetstid.

Tapte løyver registreres som tapt i NVR. Duplikat merkes tydelig og merkingen angis i kommentarfeltet på søknaden i NVR.

1.1.7. Avslag

Dersom søknaden vurderes avslått skal saksbehandler forelegge saken til vurdering hos den som av politimesteren er bemyndiget til å treffe negativt vedtak. Avslag skal begrunnes skriftlig og undertegnes av beslutningstaker.

Ved avslag skal det opplyses om klagerett og beslutning etter forvaltningsloven § 27 b skal vurderes, se punkt 1.4.2.

I avslag bør det opplyses om forbud mot lån av skytevåpen, selv under forsvarlig tilsyn, jf. våpenlova § 18 fjerde ledd.

1.2. Vedtak fattet på sviktende grunnlag

Forvaltningsloven § 28 gjelder klage fra ekstern (part eller annen med rettslig klageinteresse). Etter klage kan politiet med hjemmel i § 33 annet ledd oppheve eller endre (omgjøre) vedtaket. Politiet kan ikke omgjøre eller endre vedtaket på bakgrunn av § 33 annet ledd av eget tiltak.

Dersom det skulle være behov for å endre et vedtak, som f.eks. er fattet på sviktende grunnlag, uten at det foreligger klage, må politiet anvende forvaltningsloven § 35 første ledd. Endring til skade for den vedtaket retter seg mot kan bare gjøres i de situasjoner som fremgår av første ledd bokstav a til c. Dersom vedtaket vurderes endret til skade, og politiet er avskåret fra omgjøring av eget tiltak etter første ledd, f.eks. dersom underretning om vedtaket har kommet til mottakers kunnskap, er omgjøringsadgangen utelukkende tillagt Politidirektoratet.

For slike tilfeller gjelder en varslingsfrist på tre uker fra melding om det opprinnelige vedtaket ble sendt. Tidsfristen vil i praksis følge vedtaksdato forutsatt postlegging samme dato. Politidistriktet må varsle vedkommende så snart som mulig. Av hensyn til tidsfristen må Politidirektoratet kontaktes umiddelbart dersom forvaltningsloven § 35 tredje ledd vurderes anvendt.

1.2.1. Tilbakekall som alternativ

Hvor de faktiske forutsetningene for (den feilaktige) innvilgelsen har endret seg i tiden etter vedtaket, kan politidistriktet tilbakekalle tillatelsen. Dette forutsetter imidlertid at vurderingen tuftes på andre (nye) forhold. Dersom de faktiske forholdene på tilbakekallstidspunktet er de samme som på tidspunkt for innvilgelsen, vil forholdene allerede ha vært gjenstand for vurdering, og kan ikke alene medføre tilbakekall.

En endret hensiktsmessighetsvurdering – skjønnet – kan ikke medføre tilbakekall av en tillatelse som er gitt under henvisning til forhold som ble eller skulle vært vurdert på tidspunkt for innvilgelse. Dette vil likevel ikke gjelde hvor det har tilkommet opplysninger i tiden etter innvilgelsen som befant seg utenfor forvaltningens kontroll, for eksempel ved at søker har holdt tilbake informasjonen og politiet ikke har kunnet krevet den fremlagt, f.eks. helseopplysninger.

1.2.2. Tilbakekall av løyve – krav

Når en våpeneier ikke lengre oppfyller krav til vandel og personlige egenskaper i våpenlova §§ 16 og 17 skal våpenkortet tilbakekalles. Bestemmelsene må ses i sammenheng med § 30 og politiets kontrollplikt som i visse tilfeller utløser en handlingsplikt.

Tilbakekall skal forhåndsvarsles, jf. forvaltningsloven § 16. Manglende forhåndsvarsel kan utgjøre saksbehandlingsfeil som igjen kan føre til at vedtaket blir ugyldig. Forhåndsvarsel skal som hovedregel gis skriftlig, jf. forvaltningsloven § 16 annet ledd.

Forhåndsvarsel kan på visse vilkår utelates etter forvaltningsloven § 16 tredje ledd. Videre følger det særregler av våpenlova § 31 tredje og fjerde ledd.

Den som mottar forhåndsvarsel har rett til å uttale seg i saken før vedtak fattes. Frist for å uttale seg er som hovedregel 3 uker fra varslet er avsendt, men kan etter avtale med politiet forlenges. Hvor det kreves innsyn i sakens dokumenter bør fristen forlenges med 3 uker fra politiets oversendelse av dokumentene.

1.3. Krav til vedtak

Vedtak skal utformes slik at søker er i stand til å forstå hvilket faktum og regler som ligger til grunn for avgjørelsen. Politiet må være tydelige på hvilket faktum en finner sannsynliggjort, hvilke vilkår i loven som er vurdert og hvorfor de sannsynliggjorte forhold innebærer at vilkårene ikke er oppfylte.

Det skal opprettes sak i Websak ved avslag og tilbakekall. Saksnummer skal registreres i NVR.

Saksbehandlingen foregår fortrinnsvis på bokmål eller nynorsk. Veiledningsplikt og krav til kontradiksjon kan i visse sammenhenger kreve at politiet må veilede eller benytte andre språk, selv om disse ikke er administrasjonsspråk i Norge.

1.4. Klagebehandling

Før en klage oversendes Politidirektoratet skal politidistriktet ta stilling til om:

- klagen er formriktig, jf. forvaltningsloven § 32
- klager har klagerett, jf. forvaltningsloven § 28
- klagen er fremsatt innen fristen, jf. forvaltningsloven §§ 29 til 31
- Vurdere anførselene og eventuelt omgjøre vedtaket hvor det er grunn til det.

Klager som oversendes Politidirektoratet skal inneholde:

- Ajourført dokumentliste
- Kopi av sakens dokumenter. Dette innebærer alle dokumenter som politiets avgjørelse bygger på, alle dokumenter fra klageren, korrespondanse og for øvrig de dokumenter som har tilkommet saken under klageforberedelsen. Dokumentene sendes som enkeltvise vedlegg til oversendelsesbrevet i WebSak. Tittel på det enkelte dokument/vedlegg skal kortfattet beskrive dokumentets innhold.
- Klagen fra klager eller dennes fullmektig. Dersom fullmektigen ikke er advokat skal fullmakt vedlegges.

Klager skal holdes informert om saksgangen i klagesaken med kopi av oversendelsesbrevet. Vedlegg utleveres etter regler om partsinnsyn, jf. forvaltningsloven § 18.

1.4.1. Utsatt iverksetting av vedtak

Ved tilbakekall av løyver kan klager be om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er utløpt eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Vurderingen er konkret og klagers behov for utsettelse må vurderes opp mot behovet for å iverksette vedtaket umiddelbart.

Utsatt iverksettelse kan gis dersom løyvet er tilbakekalt på bakgrunn av manglende behov. Ved tilbakekall på grunn av vandel eller personlige egenskaper skal utsatt iverksettelse som hovedregel ikke gis, da det kan være fare for at våpen kan bli misbrukt.

En beslutning om å avslå begjæring om utsatt iverksettelse er ikke et enkeltvedtak og avgjørelsen kan derfor ikke særskilt påklages. Beslutningen er saksstyrende og kommer forut for og uavhengig av utfallet i «saken».

1.4.2. Forvaltningsloven § 27 b – prosessforutsetning

Bestemmelsen åpner for at politiet i vedtak kan fatte beslutning om å oppstille uttømt klagemulighet som en prosessforutsetning (vilkår) for å reise sak om gyldighetsprøving for domstolene. Bestemmelsen er praktisk viktig og medfører at vedtakssubjektet må benytte seg av klageadgangen til Politidirektoratet før saken tas til behandling av domstolene.

Beslutning etter forvaltningsloven § 27 b fattes samtidig med vedtak og bør fremgå sammen med opplysninger om klageadgang. Manglende beslutning etter § 27 b kan medføre at politidistriktets vedtak blir bragt direkte inn for rettslig prøving.

Politidirektoratet viser til at beslutning etter forvaltningsloven § 27 b som hovedregel alltid skal fattes i våpensaker.

2. Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Ny våpenlov med tilhørende forskrift medfører at politiet skal ha oversikt over flere gjenstander enn etter tidligere lov, herunder deaktiverte skytevåpen og våpendeler. Det skilles mellom «løyvepliktige» og «meldepliktige» gjenstander.

2.1. Nærmere om skytevåpen

Våpenlova § 2 nr. 2 definerer «skytevåpen» som våpen eller andre innretninger som kan skyte ut, eller på annen måte kan sende ut prosjektil, gass, signallys, stråling, raketter, ild eller likende. I tillegg omfatter begrepet andre våpen som kan skyte ammunisjon uten prosjektil, for eksempel startpistoler.

Oppramsingen er ikke uttømmende, jf. ordlyden «eller liknande». Bestemmelsen er utformet teknologinøytral og begrepet «skytevåpen» vil således omfatte alle våpen og innretninger som innehar egenskaper som muliggjør utskyting eller utsending av prosjektil, gass, signallys, stråling, raketter, ild, eller liknende.

Skytevåpen som er deaktiverte (plomberte) etter våpenlova § 27, samt gjenstander som enkelt kan gjøres om til å skyte ut eller på annen måte sende ut prosjektil eller substanser som nevnt ovenfor, anses også som skytevåpen.

Våpenforskrifta § 1-2 klassifiserer de vanligste former for skytevåpen. Det er egenskapene ved gjenstandene som medfører differensieringen. En må være oppmerksom på at bestemmelsen oppstiller konkrete krav til gjenstandenes tiltenkte bruk og egenskaper for at de skal kunne anses som henholdsvis rifle, haglevåpen, kombinasjonsvåpen, pistol og revolver. Begrepene benyttes konsekvent i de videre regler som angir hvilke skytevåpen som kan erverves til ulike formål. Det er uten betydning hvorvidt gjenstanden omtales eller betegnes som en rifle dersom den ikke oppfyller kategoriseringen i § 1-2. Oppfyller ikke gjenstanden klassifiseringen «pistol» eller «revolver» vil den eksempelvis ikke kunne erverves til sportsskyting etter forskriftens § 4-5.

For eksempel nevnes en nedkortet rifle med lever-action mekanisme populært omtalt som «Mare's leg». Denne våpenkonstruksjonen omtales av enkelte som en «pistol» på grunn av nedkorting av stakk og pipe. I lovens forstand vil «Mare's leg» være en rifle ettersom grunnkonstruksjonen baserer seg på tohåndsskytevåpen laget for å avfyres mot skulderen. Tilsvarende vil tilstedeværelsen av fortre eller siktemidler for langløpede skytevåpen medføre at også «Mare's leg» er laget for skyting med begge hender.

2.2. Nærmere om løyve- og registreringspliktige skytevåpen

Utgangspunktet er at alle skytevåpen og våpendeler som omfattes av lovens virkeområde er løyve- og registreringspliktige etter våpenlova § 5, jf. våpenforskrifta §§ 2-1 og 2-8. Tilegnelsesmetoden er uten betydning, jf. begrepene «erverve» og «ha».

Regelverket angir positivt hvilke skytevåpen og våpendeler som faller utenfor, jf. nedenfor.

2.2.1. Våpen tilhørende Forsvarets og politiets virksomhet

Våpenloven gjelder ikke for våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som er bestemt for eller som blir brukt av Forsvaret eller i politiets virksomhet, jf. våpenlova § 3. Dette forutsetter at gjenstandene er under de respektive etaters kontroll. Dette innebærer at privat bruk av gjenstandene som tilhører politiet eller Forsvaret er omfattet av våpenlova når bruken ikke har noen saklig sammenheng med etatens virksomhet. Ved bruk av utlevert tjenestevåpen i skytekonkurranser må det skilles mellom tilfeller hvor vedkommende representerer etaten og hvor en deltar som privatperson. Sistnevnte tilfelle er utenfor Forsvarets eller politiets virksomhet, og vil være omfattet av våpenlova.

Bruk av utlevert tjenestevåpen i skytevåpenkonkurranser eller treninger vil fortsatt være unntatt våpenlovas virkeområde såfremt brukeren representerer politiet eller Forsvaret.

Våpenlova gjelder når Forsvaret eller politiets selger eller på annen måte overlater skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til andre etater eller privatpersoner.

Tilsvarende gjelder motsatte, hvor personer – både fysiske og juridiske – ønsker å tilby våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon for salg til Forsvaret eller politiet. De vil i perioder måtte håndtere gjenstander som er ment for Forsvaret eller politiet, men der de respektive etater ennå ikke har overtatt forvaltningen av dem. Dette vil være aktuelt ved utlån eller demonstrasjon med sikte på å inngå avtale om kjøp eller leie. I slike tilfeller må den private/næringsdrivende ha tillatelse etter våpenlova for å kunne tilvirke eller innføre, erverve og inneha gjenstandene, jf. lovens kapittel 6 og 7.

Dersom det foreligger bindende avtale om at gjenstandene skal til Forsvaret eller politiet som sluttbruker, faller all befatning med gjenstandene, herunder import, transport og oppbevaring, utenfor våpenlovas saklige virkeområde hva angår importøren. En absolutt forutsetning er at import gjøres i tråd med og i samsvar med sluttbrukers bestilling, og at mellomledet forholder seg til de føringer og retningslinjer som premissleverandøren oppstiller for ivaretagelse av det sikkerhetsmessige. «Mellommannens» rettsstilling – ved at befatningen faller utenfor våpenlova – kan sies å være betinget av at håndteringen skjer i henhold til leveranseplanen til Forsvaret/politiet. Premisset vil følgelig være at det sikkerhetsmessige ivaretas av mellommannen i henhold til de respektive etaters interne retningslinjer og regelverk. Dersom gjenstandene faller utenfor denne «leveransekjeden» vil de ikke lengre kunne sies å være «bestemt for» Forsvaret eller politiet sin «virksomhet».

2.2.2. Kriminalomsorgen og Tolletatens batonger, pepperspray og tåregass

Etter våpenforskrifta § 3-6 fjerde ledd er pepperspray og batonger som er bestemt for eller tilhører Kriminalomsorgen ikke omfattet av forbudet mot slike gjenstander. Tilsvarende gjelder for pepperspray som er bestemt for eller tilhører Tolletaten.

Fritak er betinget av at gjenstandene er bestemt for eller tilhører Tolletaten eller Kriminalomsorgen. Dette innebærer at politiets tilnærming må bli den samme som for gjenstander tilhørende Forsvaret og politiet. Dersom batong eller pepperspray tilhørende etaten kommer på avveie eller benyttes utenfor organets virksomhet, vil den anses omfattet av forbudet i § 3-6 første ledd selv om batongen eller peppersprøyen formelt sett tilhører Kriminalomsorgen eller Tolletaten. Dette gjelder også for Kriminalomsorgens tåregassbokser som unntatt etter forskriftens § 1-5 nr. 10.

2.2.3. Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som er unntatt fra våpenlovas virkeområde

Våpenlova § 8, jf. våpenforskrifta § 1-5 unntar en rekke gjenstander fra lovens virkeområde selv om de omfattes av våpenlovas definisjon av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Faller en gjenstand innenfor våpenlovas definisjon av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, er gjenstanden omfattet av våpenlova så fremt den ikke positivt er unntatt etter § 1-5. Listen er uttømmende.

Særskilt om spretterter

Våpenforskrifta § 1-5 nr. 7 unntar ufarlige gjenstander som er laget som leketøy for barn. Politidirektoratet legger til grunn at «husflidspretterter», dvs. hjemmelagde trespretterter, o.l., er unntatt etter bestemmelsen. Maskinproduserte spretterter for omsetning på det kommersielle markedet vil ikke være unntatt.

2.2.4. Skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt

Våpenforskriften § 2-3 første ledd fritar de nevnte skytevåpen fra kravet om løyveplikt. Dette innebærer også at de ikke er registreringspliktige, jf. forskriftens § 2-8. Deaktiverte (plomberte) skytevåpen er likevel melde- og registreringspliktige, se punkt 2.3.

Følgende skytevåpen er fritatt fra løyveplikten:

2.2.4.1. Apparat til slakting som ikke bruker fritt prosjektil

Dette medfører et krav om at prosjektilet ikke kan forlate apparatet ved bruk. I forhold til våpenloven av 1961 er det nytt i regelverket at slaktemasker som benytter alminnelige patroner eller annen form for fritt prosjektil nå er underlagt løyve- og registreringsplikt.

Personer som selv ervervet slakteapparater med fritt prosjektil før 1. juni 2021 kan beholde disse uten krav til løyve eller registrering etter våpenforskrifta § 14-1 nr. 7. Ved overdragelse etter denne dato vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige.

2.2.4.2. Signalpistoler og andre innretninger for signalgivning som ikke kan skyte patron med prosjektil

Det siktes primært til maritimt redningsutstyr som avgir signal i form av røyk/lys. Signalpenner, snublebluss, nødraket (fallskjermraket) er eksempler på «andre innretninger for signalgivning» og unntas så fremt de ikke kan avfyre patroner med prosjektil. De langt fleste signalpistoler vil kunne avfyre ammunisjon med prosjektil. Forskriftens angivelse av «signalpistolar» må likevel forstås som et eksempel på en gjenstand som «ikkje kan skyte patron med prosjektil» og som derfor unntar signalpistoler fra løyveplikten.

Personer som selv ervervet innretninger for signalgivning som kan skyte patron med prosjektil før 1. juni 2021, som nå er løyve- og registreringspliktige, kan beholde disse uten krav til løyve eller registrering etter våpenforskrifta § 14-1 nr. 7. Ved overdragelse vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige

2.2.4.3. Rednings- og harpungevær som ikke kan skyte patron med prosjektil

Geværer som benytter patroner hvor det ikke er mulig å lade ferdige patroner med prosjektil omfattes av unntaket. Kombinasjonsgevær som Kongsberg M/28 faller utenfor, da geværet både kan benyttes til utskyting av fangstharpun, line, og patroner med prosjektil.

Personer som selv ervervet rednings- og harpungeværer som kan skyte patron med prosjektil før 1. juni 2021, kan beholde disse uten krav til løyve eller registrering etter våpenforskrifta § 14-1 nr. 7. Ved overdragelse vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige.

2.2.4.4. Luft- gass og fjærvåpen – prosjektildiameter på 4,5 mm eller mindre

Dette vil omfatte de vanligste luftvåpen. Det er uten betydning hvorvidt våpenet benytter trykkpumpe eller patroner med trykksatt gass som drivmiddel.

Kaliber 4,5 millimeter tilsvarer .177 tommer (inches). Personer som før 1. juli 2009 ervervet luft- og fjærvåpen som faller utenfor unntaket, og derfor er løyve- eller meldepliktige, kan fortsatt beholde disse uten krav til løyve- eller meldeplikt, jf. våpenforskrifta § 14-1. Ved overdragelse vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige.

2.2.4.5. Paintballvåpen

Unntak gjelder for det en i dagligtalen omtaler som paintballvåpen og som benytter gass under trykk som drivmiddel for avfiring av runde kuler (baller) fylt med maling / fargestoff. Endringer som medfører at paintballvåpen mister preg av å utelukkende kunne benyttes til å avfyre runde kuler med fargestoff, for eksempel dersom våpenet utstyret med en pipe kamret for å avfyre prosjektiler med skadeegenskaper, eller utstyres med kammer som tillater lading av andre prosjektiler enn skytevåpenet er tiltenkt, vil dette bringe skytevåpenet utenfor rammene av unntaket.

Treningspistoler som benytter krutt som drivmiddel til avfiring av patroner med malings-/fargestoffprosjektil (simunition) faller utenfor unntaket og er omfattet av krav til løyve, jf. våpenlova § 5.

2.2.4.6. Airsoft våpen

Tilsvarer luft-, gass og fjærvåpen som omhandlet i punkt 4, men kjennetegnes ved at de generer en lavere utgangshastighet på prosjektilet, og dermed også vesentlig lavere evne til penetrering og anslagsenergi. Prosjektilet er ikke-metallisk, har vanligvis lav vekt og en diameter på rundt 6 millimeter.

2.2.4.7. Skytevåpen som er konstruert for bare å kunne avfyre ammunisjon uten prosjektil, og som oppfyller tekniske krav fastsatt av Politidirektoratet

Med «konstruert for berre å kunne skyte ammunisjon utan prosjektil» må forstås et krav om at den tekniske utformingen forhindrer lading og avfiring av ammunisjon med prosjektil.

I tillegg skal skytevåpenet oppfylle følgende tekniske krav fastsatt av Politidirektoratet:

Skytevåpen konstruerte for å avgi lyd, røyk eller lys, uten prosjektil, betegnes som «knallvåpen». Startpistol og startrevolvere er unntatt for krav til løyveplikt dersom:

- Skytevåpenet er konstruert som et etthånds skytevåpen
- Skytevåpenet er konstruert uten løp og kammer. Utventilering av kruttgassene etter patronavfiring skal som hovedregel skje fra våpenets overside, såkalt «top fire». Våpenet kan imidlertid være konstruert med en horisontal gassventileringskanal dersom patronavfiring skjer vinkelrett i forhold til denne (patronene avfyres vertikalt i skytevåpenet).
- Skytevåpenet er konstruert for avfiring av randtenningspatroner, uten prosjektil, ikke større enn kaliber 6 mm.

Knallvåpen som ikke oppfyller samtlige krav omfattes av krav til løyve og registrering.

2.2.4.8. Haglevåpen med enkeltskuddsladning som er lovlig ervervet før 1. oktober 1990

Automathagler (både halv- og helautomatiske) og pumpehagler faller utenfor da disse ble registreringspliktige ved lovendring 23. juni 1978.

Selv om ordlyden i liten grad reflekterer en videreføring av unntaket for lovlige *egenerverv* av enkeltskudds hagler ervervet forut for 1. oktober 1990, legger direktoratet til grunn at det ikke er tilsiktet noen realitetsendring.

Ved enhver overdragelse etter 1. oktober 1990 er haglen å anse som løyve- og registreringspliktig. Det er uten betydning om eiendomsretten overføres ved gave, arv, salg, bytte, osv.

2.2.4.9. Svartkruttvåpen produsert før 1890

Videreføring av fritak for skytevåpen opprinnelig konstruert for å avfyres med svartkrutt. Det enkelte skytevåpen må være produsert før 1890. Med andre ord vil skytevåpen konstruert for bruk av svartkrutt, men med produksjonsdato 1890 eller senere falle utenfor unntaket. Unntaket omfatter ikke skytevåpen som ble konstruert for bruk av annet drivmiddel enn svartkrutt selv om produksjonsdato er før 1890. Eksempelvis ble det konstruert og produsert skytevåpen beregnet på bruk av røyksvakt krutt også før 1890. Disse faller utenfor unntaket og er underlagt krav til løyve- og registreringsplikt.

Unntaket omfatter svartkruttvåpen for både patronert og ikke-patronert ammunisjon i original utførelse. Ombygde skytevåpen omfattes ikke, herunder oppgraderinger eller endringer av løpet, riflingen eller kammer.

2.2.4.10. Luft- og fjærvåpen produsert før 1900

Selvstendig fritak for luft- og fjærvåpen produsert før 1900. Dette gjelder uavhengig av prosjektildiameter, prosjektilmateriale og utformingen utover at skytevåpenet må være et luft- eller fjærvåpen.

2.2.4.11. Armbrøst produsert før 1900

Personer som selv ervervet armbrøst før 1. januar 1993 kan beholde disse uten krav til løyve- og registreringsplikt etter våpenforskrifta § 14-1 nr. 8. Ved overdragelse vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige.

Armbrøst produsert før 1900 i original utførelse og tilstnad kan erverves uten krav om løyve eller registrering.

2.3. Nærmere om meldepliktige skytevåpen

Erverv og innehav av deaktiverte (plomberte) skytevåpen er melde- og registreringspliktige, jf. § 2-8, jf. § 2-3 annet ledd.

Meldeplikten omfatter også erverv og innehav av følgende løse deaktiverte våpendeler til deaktiverte skytevåpen etter forskriftens § 2-4 annet ledd:

1. Pipe, inkludert innstikningspiper
2. Låskasse
3. Sluttstykke
4. Løs låseblokk
5. Glidestykke til hel- eller halvautomatiske pistoler
6. Tønne til revolver.

Listen er uttømmende. Definisjon av gjenstandene fremgår av forskriftens § 1-1. Melding om innehav eller erverv skal sendes til politiet senest 1 uke fra tidspunkt for erverv.

Erverv av deaktiverte skytevåpen skal meldes politiet senest 1 uke fra tidspunkt for erverv. Innførsel krever løyve. Fastsatt skjema skal benyttes.

Skytevåpen som er lovlig deaktiverte etter retningslinjer gjeldende forut for 1. oktober 2020 regnes fortsatt som lovlig deaktivert etter § 12-1, jf. § 14-1 nr. 4. Unntak gjelder ved eierskifte eller utførsel fra norsk tollområde. Ved overdragelse skal det deaktiverte skytevåpenet være deaktivert og kontrollert i tråd med de krav som er fastsatt i forskriftens § 12-1. Tilsvarende blir det melde- og registreringspliktig ved overdragelse eller utførsel av norsk tollområde, jf. forskriftens § 14-1 nr. 4. Det er uten betydning hvorvidt utførselen er midlertidig eller permanent. Innmelding skal finne sted før utførsel finner sted.

Deaktivering og etterkontroll foretatt av en annen EØS-stat i samsvar med endringsdirektiv (EU) 2017/853 anerkjennes og sidestilles med deaktivering og etterkontroll utført i Norge.

Se punkt 2.4 nedenfor for reaktivering av deaktiverte skytevåpen.

2.4. Løyvepliktige endringer av skytevåpen

Visse endringer av skytevåpen er forbudt uten løyve fra politiet. Alle «vesentlige endringer» krever løyve, jf. våpenlova § 9. Forarbeidene presiserer at bestemmelsen er en videreføring av våpenloven (1961) § 8 tredje ledd. Det er likevel grunn til å merke seg at henvisningen til § 5 i 1961-loven er utelatt i nytt regelverk. Dette innebærer at våpenlova § 9 bare gis anvendelse på løyvepliktige skytevåpen. Således faller deaktiverte skytevåpen utenfor, men det presiseres at ombygging eller modifisering som påvirker deaktiveringstiltakene medfører at skytevåpenet ikke lengre anses som lovlig deaktivert.

Ombygging eller reaktivering av deaktiverte skytevåpen krever særskilt løyve etter våpenforskrifta § 2-2 nr. 4, og utførelsen krever løyve etter våpenlova § 23, jf. § 9-10. Reaktivering eller fjerning av deaktiveringstiltak uten politiets tillatelse er straffbar tilvirkning av skytevåpen, jf. våpenlova § 39, jf. § 25, jf. § 5.

Våpenforskrifta § 2-2 angir noen former for «vesentlig endring» som krever særskilt løyve. Listen er ikke uttømmende og våpenlova § 9 er selvstendig rettslig forbud mot endringer som i vesentlig grad endrer skytevåpenets karakter eller beskaffenhet.

Endringer må være «vesentlig», hvilket indikerer at ikke enhver forandring av skytevåpenet omfattes. Endringer som påvirker bruksmessige egenskaper må underlegges en konkret vurdering av om endringen er «vesentlig» i forhold til skytevåpenets opprinnelige konfigurasjon eller utforming.

Direktoratet anser endringer som påvirker størrelse eller utforming i slik grad at våpenet enklere kan bæres fordekt, som «vesentlige endringer». Endringer som medfører at skytevåpenet kan forveksles med en annen gjenstand og endret funksjoneringsmåte, vil være å anse som vesentlige.

Nedkorting av piper på andre skytevåpen enn hagle- kombinasjons- eller riflevåpen krever løyve for endring etter våpenlova § 9 når nedkorting overstiger 50% av original total løpslengde. Dersom nedkorting medfører at skytevåpenet ikke lengre kan nyttes innenfor ervervsgrunnlaget – f.eks. skyteprogram – kreves politiets tillatelse til nedkorting og endret bruksområde, uavhengig av om nedkorting ikke overstiger 50% av original total løpslengde.

Forlenging av pipelengde vil normalt medføre pipebytte. Dette gjøres hos børsemaker, og er nærmere omtalt i 2.5.1.

Gjenstander som er unntatt fra løyveplikt etter § 2-3 nr. 9-11 forutsettes å være i original forfatning for å anses omfattet av unntaket fra løyveplikt.

Etter våpenforskriften § 2-2 annet ledd kan næringsdrivende med løyve til å drive reparasjon eller tilvirkning etter våpenlova § 23 skifte pipe eller modifisere et skytevåpen slik at det kan skyte ammunisjon i et annet kaliber enn det er registrert for. Fritaket gjelder løyvekravet for *endring* av kaliber og ikke fritak for løyve til erverv av eventuell våpendel. Krever endringen bruk av løyvepliktige våpendeler skal disse omsøkes, ved mindre våpendelen kan erverves etter § 2-4 tredje ledd, se punkt 3.4 om erverv av våpendeler og punkt 2.5.1 om meldeplikt til politiet ved erverv fra forhandler.

2.4.1. Pipe- og totallengde

Kortere pipe- eller totallengde krever særskilt tillatelse og skal i alminnelighet ikke gis da dette vil tilføre skytevåpenet uønskede egenskaper, herunder muligheten til å bære våpenet fordekt. Det forutsettes en svært restriktiv tilnærming til dispensasjoner etter § 2-2 nr. 1-3.

Regelverket angir i all hovedsak hvilke former av skytevåpen og disses egenskaper som anses legitime å benytte til ulike aktiviteter (ervervsgrunnlag). Som eksempel på tilfeller hvor det kan dispenseres fra lengdekravene nevnes samling etter våpenlova § 13, jf. våpenforskrifta §§ 4-9 til 4-13. Hvor det kortere skytevåpenet inngår i samlerområdet kan dispensasjon gis.

Endringer etter våpenforskrifta § 2-2 nr. 5-6 kan innvilges løyve for når endringene ikke bringer skytevåpenet utenfor rammene av søkers løyve (ervervsgrunnlag). For eksempel begrenser viltloven hvor mange patroner som kan bæres i skytevåpen under jakt. For jaktvåpen vil det derfor ikke være aktuelt med tillatelse til ombygging etter § 2-2 nr. 5.

2.5. Nærmere om våpendeler

Våpenlova § 2 nr. 3 definerer våpendeler som «gjenstander som er laga for eller særskild tilpassa for bruk i skytevåpen». Definisjonen vil i utgangspunktet omfatte alle komponenter av et skytevåpen. Det er likevel ikke knyttet regulering til samtlige deler av et skytevåpen.

Våpenforskrifta § 2-4 første ledd angir hvilke våpendeler som er løyvepliktige. Disse er derfor også registreringspliktige, jf. § 2-8.

1. Pipe, inkludert innstikningspiper og innleggspatroner
2. Låskasse
3. Sluttstykke
4. Løs låseblokk
5. Glidestykke til hel- eller halvautomatiske pistoler
6. Tønne til revolver.

Kravet til løyve og registrering gjelder likevel ikke dersom våpendelen bare kan benyttes i et skytevåpen som er unntatt for våpenlovas virkeområde eller fritatt fra løyveplikt etter forskriftens § 1-5 og § 2-3 nr. 1-7 og 10-11, se punkt 2.2.3 og punkt 2.2.4.

Våpendeler til hagle- og svartkruttvåpen er dermed både løyve- og registreringspliktige.

Personer som før 1. juni 2021 innehadde overramme, sluttstykke, tønne til revolver eller løs låseblokk, som nå er løyvepliktige etter § 2-4, samt innstikningspiper og innleggspatroner som var unntatt fra løyveplikt etter tidligere regelverk, kan beholde våpendelene uten løyve, jf. våpenforskrifta § 14-1 nr. 5. Ved overdragelse vil de være å anse som løyve- og registreringspliktige.

2.5.1. Erverv av våpendeler fra forhandler

Piper er etter våpenforskrifta § 2-4 underlagt løyveplikt og krever politiets tillatelse for erverv. Unntak følger av tredje ledd ved erverv av pipe, sluttstykke og revolvertønne hos næringsdrivende med løyve til tilvirkning, handel eller reparasjon av skytevåpen, uten krav om ervervsløyve fra politiet når:

1. Våpendelen passer i et våpen eieren har løyve til å ha [og,]
2. Våpendelen erverves hos person med tillatelse til å tilvirke, reparere eller handle med skytevåpen [og,]
3. Pipe som erverves er i samme kaliber som skytevåpenet er registrert for

Unntaket kan ikke benyttes for erverv av piper i andre kalibre til systemvåpen.

Ved bytte av våpendel i medhold av § 2-4 tredje ledd kan våpeneier beholde gammel våpendel dersom det foreligger løyve til erverv av våpendelen som skal beholdes fra politiet.

Den næringsdrivende sender melding til politiet med opplysninger om hvilken ny våpendel som er utlevert. Gammel våpendel utleveres bare mot fremvisning av ervervsløyve for våpendelen.

Unntaket gjelder bare ved erverv fra godkjent forhandler i Norge. Erverv fra privatperson eller bedrifter uten løyve etter våpenlova § 23 eller utlandet faller utenom og er løyvepliktige.

2.5.2. Forbudte våpendeler

Våpenforskriften § 3-5 nr. 1-3 oppstiller krav om særskilt løyve for våpendeler som kan benyttes til å endre et skytevåpens egenskaper eller utforming. Dette omfatter alle deler til låsekasse eller sluttstykke som er produsert for å kunne omgjøre skytevåpen med manuell omlading til halv- eller helautomatisk funksjon.

Avtrekksmekanismer eller deler til slike som er produsert for å gjøre et halvautomatisk skytevåpen i stand til å avgi helautomatisk ild forbudt. Dette inkluderer gjenstander og innretninger som kan påmonteres eller benyttes i sammenheng med skytevåpenet for å oppnå en ildtakt på nivå med helautomatiske skytevåpen, f.eks. «bump-stocks», «auto sears» (avtrekkerknast), eller «auto switches».

Skjefter eller rammer som gjør halvautomatiske pistoler om til et tohåndsskytevåpen (tillater avfiring med støtte mot skulder) er forbudt. Med «skjefter» forstås innretninger som gir gripemulighet i forkant av avtrekksmekanismen som muliggjør to selvstendige grep om pistolen under avfiring.

Med «ramme» forstås pistolens rammestykke som ikke kan ha festemulighet for kolbe eller annen innretning som tillater støtte mot skulderen. «Ramme» forstås også som et forbud mot konverteringsdeler hvor pistolen plasseres i et chassis som tillater bruk med støtte mot skulder eller ved bruk av begge hender. Som eksempel nevnes alle «konverterings-chassis».

Erverv, herunder ved tilvirkning eller import, besittelse eller benyttelse av slike deler krever særskilt løyve etter § 3-5 annet ledd, jf. § 2-2 nr. 3 og 4.

Forbudet mot festemulighet for kolbe ikke til hinder for erverv etter våpenlova § 13 annet ledd, jf. våpenforskrifta § 4-12 annet ledd til samling, såfremt våpenmodellen inngår i det godkjente samlerområdet, jf. § 3-5 annet ledd.

2.6. Løse våpenmagasiner

Løse (ikke fastmonterte) våpenmagasiner er underlagt krav om ervervsløyve etter våpenforskrifta § 2-5 når patronkapasiteten overstiger:

- 5 patroner for haglevåpen
- 10 patroner for rifle
- 20 patroner for pistol

Våpenmagasiner er ikke registreringspliktige og skal ikke innregistreres, jf. våpenforskrifta § 2-8. Personer som har ervervet løse våpenmagasiner før 1. oktober 2020 som overstiger de begrensninger som fremgår ovenfor kan fortsatt beholde disse uten løyve. Ved overdragelse vil de være å anse som løyvepliktige.

Løyve kan gis etter § 4-4 annet og tredje ledd (sportsskyting), § 4-12 annet ledd (samling), §5-6 (museum), § 5-8 (vern mot angrep) og § 5-9 (næringsdrivendes testskyting og utvikling).

Det skal ikke gis løyve for høykapasitetsmagasiner til jaktformål, jf. våpenforskrifta § 2-5.

2.6.1. Sportsskyting

Magasin med høyere patronkapasitet enn angitt ovenfor kan til halvautomatiske sportsskytteriffler innvilges etter § 4-4 annet ledd. Vilkårene for erverv etter annet ledd er identiske for skytevåpen og høykapasitetsmagasin. Søkere som oppfyller vilkårene kan erverve fritt antall magasiner til riflen(e). Se punkt 3.2 IV.

For pistoler kan tillatelse gis i medhold av § 4-4 tredje ledd. Løyve skal bare gis hvor ervervsgrunlaget er et godkjent skyteprogram som tillater bruk av større patronkapasitet enn 20.

Det er ikke adgang til erverv av høykapasitetsmagasin for hagle eller til halvautomatiske riffler som erverves etter § 4-4 første ledd, ved mindre søkeren oppfyller kravene etter annet ledd.

2.6.2. Samling

Godkjente våpensamlere kan gis løyve til å erverve og inneha høykapasitetsmagasiner til skytevåpen som etter våpenforskrifta § 4-12 krever særskilt løyve, jf. § 2-5 første ledd.

Det kreves en våpenhistorisk forankring og begrunnelse for hvorfor magasinet skal erverves ved særskilt løyve etter våpenforskrifta § 2-5, jf. § 4-12. Kravet vil være oppfylt dersom høykapasitetsmagasinet opprinnelig tilhørte eller ble benyttet i våpenmodellen.

Magasiner til samlervåpen som ikke omfattes av våpenforskrifta § 4-12 skal være innenfor begrensningen i § 2-5 første ledd.

Samlervåpen tillates ikke brukt uten særskilt tillatelse etter våpenforskrifta § 4-13, jf. våpenlova § 13.

2.6.3. Museum

Museum som innehar løyve etter våpenforskrifta § 5-6 bør i alminnelighet få innvilget løyve for høykapasitetsmagasin når dette har sammenheng med utstillingens formål, utforming eller magasinet tilhører eller viser sammenheng med gjenstander som allerede inngår i utstillingen.

2.6.4. Reder (ISPS-skip)

Reder som oppfyller vilkårene for løyve etter våpenforskrifta § 5-8 til beskyttelse mot angrep bør i alminnelighet få innvilget løyve for høykapasitetsmagasin. Løyve til å inneha høykapasitetsmagasiner skal tidsbegrenses i tråd med løyvet etter § 5-8 første ledd. Se punkt 3.11.

2.6.5. Næringsdrivende testing & utvikling av ammunisjon

Ved næringsdrivendes testkyting og utvikling etter våpenforskrifta § 5-9 bør en i alminnelighet innvilge løyve for høykapasitetsmagasin dersom behovet for magasinet står i en saklig sammenheng med formålet om testing og utvikling av ammunisjon.

2.6.6. Andre tilfeller – våpenlova § 10

Ved søknader om høykapasitetsmagasiner til skytevåpen som er ervervet etter våpenlova § 10 må behovet for høykapasitetsmagasin vurderes i sammenheng med begrunnelsen for løyvet. Dersom det foreligger et særskilt behov for erverv av skytevåpen etter § 10 og det særskilte behovet nødvendiggjør bruk av magasiner over kapasitetsbegrensningene, vil det kunne tenkes å foreligge tilstrekkelig behov for høykapasitetsmagasin. Søknaden, dens begrunnelse og det opplyste behovet for magasinet må vurderes helt konkret etter våpenlova § 10.

2.6.7. Tilbakekall av løyve for høykapasitetsmagasin

Løyve til å inneha høykapasitetsmagasiner følger løyvet til å inneha skytevåpenet det nyttes i. Ved avhendelse eller tilbakekall av løyve til å inneha skytevåpen, skal også løyve til å inneha høykapasitetsmagasiner tilbakekalles, ved mindre innehaver besitter øvrige skytevåpen som hjemler videre innehav og bruk (f.eks. ved tilbakekall av enkeltvis skytevåpen på grunn av manglende behov).

Løyvet til innehav av høykapasitetsmagasin følger løyvehaver og ikke skytevåpenet.

2.6.8. Førning av løyve til å inneha høykapasitetsmagasiner

Ved tildeling av løyve til å inneha høykapasitetsmagasiner skal politiet påføre innehavers våpenkort for det aktuelle skytevåpen at vedkommende har løyve til å erverve høykapasitetsmagasiner.

Det skal benyttes funksjon i Nasjonalt våpenregister for «Kan erverve høykapasitetsmagasin».

Ved utstedelse av løyve til erverv av skytevåpen som det samtidig gis løyve for erverv av høykapasitetsmagasiner til, påføres ervervsløyvet tydelig at slik tillatelse er gitt. Ved behandling av påtegningen – «registerføringen» av ervervet skytevåpen – skal det utstedes våpenkort med løyvet påført, jf. ovenfor.

2.7. Krav til merking av skytevåpen og våpendeler

Våpenlova § 26 pålegger den som tilvirker, permanent importerer eller omsetter skytevåpen eller våpendeler som er løyve- eller registreringspliktige å påse at gjenstandene påføres et unikt merke.

Merkingsreglene gjelder for våpen og våpendeler tilvirket eller permanent innført til Norge etter 1. oktober 2020. Våpen som tidligere er ervervet omfattes ikke. Ved omsetting skal gjenstanden merkes iht. gjeldende bestemmelser, herunder ved private overdragelser.

Kravet gjelder for gjenstandene og vil omfatte alle komponenter av våpenet som utgjør løyve- og registreringspliktige våpendeler, jf. våpenforskrifta § 9-16, jf. § 2-4 første ledd.

Sleide tilsvarende glistykke til hel- og halvautomatiske pistoler, jf. § 2-4 nr. 5.

Merkingen skal være permanent, unik og inneholde navn på produsert eller varemerke, produsentland eller produksjonssted, serienummer og produksjonsår om ikke dette er en del av serienummeret. Om våpendelen er for liten til å få plass til merkingen som beskrevet ovenfor, kan det istedenfor benyttes et permanent og unikt serienummer, alfanumerisk eller digital kode (f.eks. QR-kode)

Kravene suppleres med EU kommisjonens gjennomføringsdirektiv (EU) 2019/68. Minimum skriftstørrelse for merking er 1,6 mm. Små deler kan merkes med mindre skriftstørrelse. Det er ikke fastsatt noe krav til dybden på merkingen, men det kreves at merkingen skal være permanent og ikke enkelt kunne fjernes. Det latinske alfabet og arabiske tallsystem benyttes til merking av våpen i Norge.

Importerer et komplett våpen, kan alle våpendelene, jf. ovenfor, merkes med samme permanente og unike serienummer, alfanumerisk eller digital kode. Tilsvarende gjelder ved tilvirkning av komplett skytevåpen i Norge.

Tilvirker, importør eller omsetter skal påse at merkingen oppfyller kravene *før* skytevåpenet eller våpendelene omsettes. Kravene til merking gjelder også for privatpersoner som permanent innfører skytevåpen eller våpendeler.

Innehavere av løse våpendeler som ikke er merket i henhold til regelverket kan beholde disse uten å merke. Ved overdragelse av umerket våpendel, plikter selger å merke i henhold til regelverket før gjenstanden overleveres mottaker.

Private som innfører umerkede våpen eller våpendeler skal gis frist for merking etter innførsel. Politiet skal følge opp at merkingen gjennomføres innenfor fristen.

Tilvirkere og importører i næringsvirksomhet forventes å utarbeide egne unike nummerserier i tråd med kravene ovenfor.

Reglene gjelder ikke ved erverv eller innførsel på bakgrunn av samlerløyve etter våpenlova § 13.

Det er gitt regler for merking av ammunisjon som tilvirkes i medhold av løyve etter våpenlova § 23. Kravene gjelder også ved permanent import av ammunisjon. Kravet omfatter juridiske og fysiske personer. Unntak gjelder ved innførsel i kraft av løyve til ammunisjonssamling etter våpenforskrifta § 4-14. Krav til merking gjelder ikke ved tilvirkning av ammunisjon til egen bruk, jf. våpenlova § 25, se punkt 2.8.5.

2.8. Nærmere om ammunisjon

Ny våpenforskrift overfører mer ansvar til politiet for krutt og eksplosiver. Grensen mot brann- og eksplosjonsvernloven er tydeliggjort.

Våpenlova § 2 nr. 4 benytter et vidt ammunisjonsbegrep. I tillegg til de klassiske ammunisjonskomponenter som patron, driv-/tennmiddel og prosjektil, omfattes gjenstander som granater, bomber, miner raketter, etc. Tidligere har det vært noe uklart hvorvidt regulering og ansvar for ulike gjenstander var tillagt politiet etter våpenloven, Forsvaret eller DSB/kommune etter brann- og eksplosjonsvernloven.

2.8.1. Ammunisjon underlagt våpenlova

Forholdet til brann- og eksplosjonsvernloven er avklart gjennom våpenforskrifta § 1-6 og medfører at befatning med krutt og tennmidler som er laget for bruk i skytevåpen er underlagt våpenlova.

Praktiske eksempler på krutt og tennmidler underlagt våpenlova er:

- Svartkrutt (som er laget for bruk i skytevåpen)
- Røyksvakt krutt (som er laget for bruk i skytevåpen)
- Tennhetter

Listen er ikke uttømmende.

I tillegg omfattes:

- Patroner
- Prosjektiler, f.eks. kuler
- Andre gjenstander laget for å skytes i skytevåpen, jf. ovenfor.
- Håndgranat, bomber, raketter, miner eller liknende gjenstander som er laget for å detonere, deflagrasjon eller sende ut lys, gass, gift, røyk eller likende.

Siste strekpunkt må leses i sammenheng med lovens saklige virkeområde, jf. våpenlova § 3, se punkt 2.2.1. Gjenstandene tilfaller mest naturlig Forsvarets eller politiets virksomhet, men er omfattet av våpenlovas ammunisjonsbegrep. Reguleringen innebærer at innehav av gjenstandene uten at det er i regi av Forsvarets/politiets virksomhet, eller ved tillatelse til ervervsmessig fremstilling av ammunisjon inneholdende eksplosiver etter brann- og eksplosjonsvernloven, vil være regulert av våpenlova og normalt forbudt.

Til illustrasjon er Kriminalomsorgen gitt særskilt unntak fra våpenlovas virkeområde for tåregassbokser, se punkt 2.2.2.

Runde prosjektiler til munningsladere og løse hagl til haglevåpen er unntatt lovens virkeområde, jf. våpenforskrifta § 1-5.

2.8.2. Ammunisjon underlagt brann- og eksplosjonsvernloven

Eksplosiver, herunder krutt og tennmidler som ikke er laget for å brukes i skytevåpen reguleres av brann- og eksplosjonsvernloven. Politidirektoratet legger til grunn følgende forståelse av våpenforskriftens § 1-6: Med «tennmiddel» menes tennmidler til avsetning av drivmiddel (krutt) i skytevåpen. Med «laga for å brukast i

skytevåpen» forstås at kruttet eller tennmidlet gjennom utvikling og produksjon som opprinnelig og primært formål er ment for å brukes i skytevåpen.

Eksempelvis vil krutt som lages for bruk i fyrverkeri falle utenfor våpenlovas virkeområde selv om det kan benyttes i skytevåpen.

Brann- og eksplosjonsvernloven gjelder også for ervervmessig tilvirkning av ammunisjon med «eksplosiver». Krutt og tennmidler laget for bruk i skytevåpen er «eksplosiv» i henhold til eksplosivforskriften § 4 nr. 7, jf. våpenforskrifta § 1-6. Ervervmessig tilvirkning av ammunisjon, herunder patronert ammunisjon til skytevåpen som inneholder krutt eller tennmidler, krever tillatelse etter brann- og eksplosjonsvernloven.

Eksplosiver som ikke er laget for å brukes i skytevåpen reguleres av brann- og eksplosjonsvernloven.

Innehav av ammunisjon krever løyve, jf. våpenlova § 7. Løyve til å inneha ammunisjon etter våpenlova kan deles opp i to kategorier:

2.8.3. Løyve for skytevåpen ammunisjonen kan benyttes i

Ved innehav av løyve til å besitte skytevåpen vil tillatelse til å erverve og inneha ammunisjon være avledet av løyvet til å inneha skytevåpenet. Løyvehaver kan erverve og inneha ammunisjon som kan brukes i skytevåpenet.

Det er ikke strengt avgjørende hvilket kaliber skytevåpenet er kamret til, jf. begrepet «passar i», jf. § 7 første ledd. Med «passar i» siktes det til tilfeller hvor ammunisjon i annet kaliber enn skytevåpenets kamring trygt kan benyttes og avfyres uten økt risiko for funksjoneringsfeil, eller liknende. Dette medfører for eksempel at innehaver av løyve til skytevåpen i kaliber.357 magnum også kan erverve ammunisjon i kaliber.38 special.

Til illustrasjon i motsatt retning har.308 Winchester og.30-06 samme hylsediameter. Det innebærer at enkelte rifler i kaliber.30-06 kan avfyre patroner i.308 Winchester. Imidlertid er det forskjeller i både ladningens størrelse og kammerets utforming som gjør dette utilrådelig. Etter direktoratets oppfatning faller da ammunisjonen utenfor begrepet «passar i».

Det avgjørende er om ammunisjon på alminnelig vis, uten behov for tilpasning og uten fare for funksjoneringsfeil, kan benyttes i våpenet.

Løyvehaver kan erverve ammunisjon fra forhandler og privatpersoner. Avhender – både private og næringsdrivende – er ved utlevering pliktige til å påse at mottaker av ammunisjonen enten har løyve på skytevåpen ammunisjonen «passar i», eller har særskilt løyve til ammunisjonservervet fra politiet. Både løyve og legitimasjon skal undersøkes, jf. våpenlova § 7 og våpenforskrifta § 9-5.

2.8.4. Særskilt løyve til å inneha ammunisjon

Personer og juridiske personer som ikke innehar løyve til å inneha skytevåpen kan bare erverve ammunisjon med løyve fra politiet, jf. våpenlova § 7 første ledd.

Løyvet skal begrenses til en nærmere bestemt mengde og tidsbegrenses oppad til 3 måneder og utgjør både tillatelse til erverv og til besittelsen/befatningen i den angitte periode. Løyve til å inneha krutt og tennmidler til skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt tidsbegrenses ikke og gjelder frem til løyvet er brukt opp eller blir tilbakekalt, jf. våpenforskrifta § 2-7.

Innehavere av ikke-løyvepliktige hagler ervervet før 1. oktober 1990 må søke politiet om løyve for å erverve ammunisjon, jf. våpenlova § 7, jf. § 2-6. Tidligere regel om erverv av haglpatroner mot fremvisning av Jegeravgiftskort er ikke videreført.

Løyve kan gis til personer som fyller krav til vandel og personlige egenskaper og kan ikke gis med lengre varighet utover 3 måneder ad gangen.

Det skal bare gis løyve til å erverve den mengde ammunisjon som står i et rimelig forhold til løyvets varighet. Ettersom løyvet tidsbegrenses oppad til 3 måneder, må en i lys av søkerens opplysninger foreta en konkret vurdering av hvilken mengde ammunisjon vedkommende kan sies å ha personlig behov for i perioden.

Variasjonene i omfang kan tenkes å være store avhengig av behov og sesong, for eksempel ved et skytterlags ønske om ammunisjonsinnkjøp til trening og oppskyting før jakt sesong, jf. forskrifta § 5-2. Skal ammunisjon selges i medhold av § 5-2 tredje ledd, må vurderingen basere seg på skytterlagets forventede omsetning, eventuelt på bakgrunn av dokumentert omfang av omsetning tidligere år.

Praktiseringen av omfangskravet må gjøres slik at det ikke er til hinder for utfoldelse av lovlig skyteaktivitet.

Søknad om særskilt løyve for erverv og innehav av ammunisjon er ikke gebyrbelagt, jf. § 12-2.

2.8.5. Tilvirkning av ammunisjon til egen bruk

Tilvirkning til egen bruk krever ikke særskilt tillatelse dersom det tilvirkes ammunisjon til et skytevåpen en selv innehar løyve for, jf. våpenlova § 25 tredje ledd.

Innehaver av løyve til å ha og bruke skytevåpen kan for tilvirkning til egen bruk, erverve krutt og tennmidler til bruk i ens skytevåpen ved fremvisning av våpenkort. Det kan ikke erverves prosjektil (kuler) til andre kalibre enn hva som «passar i» skytevåpenet løyvet gjelder for.

Nytt i regelverket er imidlertid krav om særskilt løyve for å erverve krutt og tennmidler til skytevåpen som er fritatt fra løyveplikten, jf. våpenforskrifta § 2-6. Se punkt 2.2.4. Erverv av komprimert luft eller gasser som drivmiddel krever ikke særskilt løyve.

Dette medfører at personer som ønsker fremstille ammunisjon til f.eks. svartkruttvåpen produsert før 1890, må søke politiet om særskilt løyve til å erverve svartkrutt og tennhetter. Flintstein og lunte kan erverves fritt.

Det stilles ingen krav til behovsprøving utover mengdebegrensningen i våpenlova § 7 og søker må oppfylle krav til personlige egenskaper, jf. våpenlova § 16.

Ved overlatelse av krutt og tennmidler, plikter avhender å påse at mottaker innehar løyve til erverv eller løyvepliktig skytevåpen. Det kan ikke overlates mengder utover det som står i rimelig forhold til formålet som begrunner ervervet.

Politidirektoratet legger til grunn at det uten særskilt løyve for erverv hvor mengden er angitt, kan overlates inntil 3 kg svartkrutt, 5 kg røyksvakt krutt og 10 000 tennhetter mot fremvisning av gyldig våpenkort for løyvepliktig skytevåpen og hvor gjenstandene erverves for tilvirkning til egen bruk.

2.8.6. Ervervsmessig tilvirkning av ammunisjon

Ervervsmessig tilvirkning av ammunisjon med eksplosiver krever tillatelse etter brann- og eksplosjonsvernloven, jf. § 1-6 annen setning. Krutt og tennhetter regnes som eksplosiver.

Ervervsmessig tilvirkning av ammunisjon som definert i våpenlova § 2 nr. 4 uten eksplosiver, krever tillatelse etter våpenlova § 23.

2.9. Ikke tillatte gjenstander som ikke regnes som skytevåpen

Våpenforskriften § 3-6 oppstiller forbud mot erverv, innehav, tilvirkning, innførsel eller omsetning av enkelte gjenstander som ikke defineres som skytevåpen. Se punkt 3.13 om erverv.

For å være forbudt må gjenstanden være «særskilt farleg», «sakna reit lovleg bruksområde» og fremstå som et «valdsprodukt». Vilkårene er kumulative.

I bestemmelsens første ledd nr. 1 til nr. 11 gis det eksempler på gjenstander som innehar de ovenfor nevnte egenskaper og omfattes av forbudet, jf. begrepet «til dømes». Eksemplifiseringen må leses i sammenheng med reservasjonen som følger av våpenforskriften § 1-5 nr. 7. For eksempel vil ikke kastestjerner laget som leketøy for barn inneha egenskaper som gjør den «særskilt farleg».

Gjenstander som omfattes av eksemplene i nr. 1 til nr. 11 må vurderes konkret. Ved vurderingen av hvorvidt en gjenstand omfattes av nr. 1 til nr. 11 må det ses hen til gjenstandens utforming i forhold til hva som tradisjonelt

sett utgjør «stilet», «springkniv», «slåsshanske», etc. Mindre avvik i utformingen er ikke avgjørende dersom gjenstanden etter alminnelige betraktninger fremstår som en gjenstand nevnt i nr. 1 til nr. 11.

Også gjenstander som ikke omfattes av nr. 1 til nr. 11 kan være forbudte etter en konkret vurdering av vilkårene «særskilt farleg», «saknar reit lovleg bruksområde» og fremstår som et «valdsprodukt».

Kniver

Kniver er på generelt grunnlag «særskilt farleg» og kan benyttes til å påføre alvorlig skade eller død.

Gjenstanden må være uten et lovlig bruksområde. Direktoratet viser LB-2017-24663 og legger til grunn at gjenstander med minst ett lovlig bruksområde ikke omfattes av forbudet.

Dette innebærer ikke et krav om at de(t) lovlige bruksområdet må være det primære. Avgjørende er hvorvidt en på bakgrunn av alminnelig rimelige betraktninger kan tilkjenne minst ett legalt bruksområde for gjenstanden. At gjenstanden for øvrig har et «aggressivt» utseende eller innehar egenskaper som fremstår som nødvendige i forhold til det legale bruksområdet er ikke nødvendigvis avgjørende.

Utforming og egenskaper som muliggjør fordekt bæring, forenkler bruk av kniven som kampvåpen, eller øker evnen til å påføre skade vil normalt måtte vurderes som avgjørende i forhold til bruksområde. For sistnevnte nevnes særskilt at enhver mekanisme eller innretning som assisterer eller forsterker stikningen, for eksempel gassampulle/fjær som «trykker» kniven inn i stikningsobjektet normalt vil frata kniven noe legalt bruksområde, selv om den også kan benyttes til f.eks. å kaste på blink.

«Springkniver» forstås som en form for foldekniv hvor knivbladet ved tilførsel av en viss manuell kraft, spretter ut i forholdsvis høy fart ved å trykke på en knapp, tapp, knast, e.l. Det kreves ikke noen form for kraftforsterkende mekanisme.

Gjenstanden må fremstå som et «valdsprodukt». Gjenstanden må gjennom utforming og/eller avertering fremstå som laget med henblikk på å utøve vold. Slåballkøller er fremstilt til sportsformål, men utstyres den med spiker/nagler vil den imidlertid «fremstå som et valdsprodukt», i tillegg til å være «særskilt farleg» og «sakna eit lovleg bruksområde».

Dobbelteggede kniver er i utgangspunktet ikke forbudt så lenge det foreligger et lovlig bruksområde. Eksempler på dette er dykkerkniver. Selv noe spissere dobbelteggede kniver vil normalt kunne benyttes til skjæring, i motsetning til klassiske stiletter, som i utforming vanligvis vil ha tre- eller forkantet tverrsnitt, uten slipt knivegg og med spiss tupp.

Sverd, sabler, korder, o.l.

Politidirektoratet legger til grunn at sverd, sabler og korder ikke omfattes av begrepet «kniv» i § 3-6 annet ledd. Imidlertid kan de likevel etter en konkret vurdering være forbudte etter første ledd. Sverd, sabler og korder forbindes i dag først og fremst med seremonielle formål og kan i motsetning til eksemplene i § 3-6 første ledd nr. 1 til nr. 11 vanskelig bæres skjult. Sverd, sabler og korder som i utforming kan sies å være replika av klassiske sverd, sabler og korder, vil ofte inneha et lovlig bruksområde der sverdet representerer en utmerkelse for innsats, grad, orden, eller liknende. Tilsvarende vil slike gjenstander kunne inngå i lovlige samlinger av blankvåpen og dermed inneha et aktverdig formål.

Sverd med uslipt klinge vil normalt medføre at gjenstanden ikke kan ansees som «særskilt farleg». Hver gjenstand må likevel underlegges en konkret vurdering hvor gjenstandens skadepotensialøkende egenskaper vurderes samlet. Det kan tenkes glidende overganger mellom sverd (som er laget for å hugge) og store kniver eller stiletter. Mindre, skarpere og spissere sverd som gir mulighet for skjult bæring, og hvor gjenstanden i større grad bærer preg av å være egnet for stikk enn for hugg, vil normalt medføre at den fremstår som «særskilt farleg».

3. Erverv av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Våpenlova lovfester jakt, sportsskyting og samling som ervervsgrunnlag for skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Samtidig videreføres bestemmelsen om at slike gjenstander også kan erverves på annet grunnlag. I våpenforskriften kapittel 4 og 5 gis det utfyllende regler for erverv av skytevåpen mv. til jakt, sportsskyting, samling og for de mest aktuelle øvrige ervervsgrunnlag. I lov og forskrift gis det bestemmelser om hvilke og hvor mange skytevåpen som kan erverves til de ulike formålene, samt krav til aktivitet og våpenopplæring.

3.1. Erverv av skytevåpen til jakt

Det er tilstrekkelig at søker er innført i Jegerregisteret for at behovsvilkåret skal være oppfylt. Med «Jegerregisteret» siktes det til det norske Jegerregisteret. Søker behøver ikke å dokumentere betalt jegeravgift eller tilgang på jaktterreng.

Reindriftsutøvere som innehar jaktrett etter reindriftsloven § 26 skal være innført i Jegerregisteret for å utøve jaktretten, jf. viltloven § 39, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 8, jf. NOU:2007:13 punkt 10.3.3.8. Følgelig skal søker dokumentere innføring i Jegerregisteret før det innvilges jaktvåpen til formålet. Tilsvarende medfører jakt som ledd i «matauk» krav om innføring i Jegerregisteret før løyve etter våpenlova kan gis.

Våpenforskriften § 4-3 åpner for at politiet kan gi personer som ikke er innført i Jegerregisteret tillatelse til å erverve inntil to våpen. Dette gjelder for eksempel ved jakt på kystsel, som er definert som fangst etter havressurslova med tilhørende forskrifter. Seljakt på Svalbard er særskilt regulert i Svalbardmiljøloven, jf. forskrift om høsting på Svalbard § 15 og krever avlagt jegerprøve.

Personer som søker om våpen til jakt uten å være registrert i Jegerregisteret må dokumentere gjennomført våpenopplæring før politiet kan gi tillatelse. Eksempel på dette er sikkerhetskurs i skytterklubb, stevneaktivitet, førstegangstjeneste eller annen dokumentert opplæring som gir grunn til å anta at søker kan håndtere våpen på en sikker måte.

3.1.1. Antall skytevåpen til jakt

Personer som er innført i Jegerregisteret kan erverve inntil 8 komplette skytevåpen til jaktformål (jaktgarderoben). Erverv av inntil 8 komplette skytevåpen til jakt behovsprøves ikke. Søker står fritt til selv å velge hvilke 8 (lovlige) skytevåpen hen ønsker å erverve til jaktformål.

Systemvåpen kan erverves innenfor rammene av garderoben uten at erverv av ytterligere piper teller med ved beregningen. Det avgjørende er hvor mange komplette skytevåpen søkeren besitter eller ønsker å erverve. Låskassen til systemvåpenet vil derfor utgjøre den «tellende» våpendel i kombinasjon med én av potensielt flere piper.

I særlige tilfeller kan politiet gi tillatelse til erverv og innehav av flere enn 8 skytevåpen, jf. våpenforskrifta § 4-2. Forskriften oppstiller to alternative grunnlag. Tillatelse kan gis der søkeren kan dokumentere utøvelse eller ønske om utøvelse av jaktformer som krever bruk av skytevåpen med særskilte egenskaper som søkers skytevåpen ikke allerede besitter.

Det skal foretas en samlet vurdering av klagers eksisterende jaktgarderobe, søknaden(ene) og søkers opplysninger. Det må foreligge et påviselig og reelt behov for de skytevåpen som inngår i våpengarderoben i tillegg til et behov for ytterligere erverv som ikke ivaretas av eksisterende våpenbeholdning.

Løyve for mer enn åtte skytevåpen kan også gis til personer som regelmessig gjennomfører ettersøk etter skadet vilt. Det er ikke avgjørende hvorvidt søker allerede innehar tilsvarende våpen. Det er et vilkår at ettersøk gjennomføres «regelmessig». Dette innebærer at jegere i privat sammenheng, for eksempel ved deltakelse i jaktlag, vil falle utenfor, selv om jaktlaget gjennomfører flere ettersøk hver sesong.

Medlemmer i kommunenes ettersøksapparat som med en viss hyppighet deltar på avlivningsoppdrag vil være omfattet og kan gis tillatelse. Ettersom antall oppdrag vil kunne variere stort etter region, sesong og øvrige forhold, antar direktoratet at det ikke bør stilles krav til minimum antall avlivningsoppdrag. Det må foretas en vurdering av hvorvidt søkeren innehar et verv eller posisjon som tilsier at hen i fremtiden kan forventes å regelmessig delta på avlivningsoppdrag. Vurderingen vil måtte baseres på opplysninger og dokumentasjon fremlagt av søkeren. Vervet skal dokumenteres. Ved bortfall av verv som begrunner innehavet av tilleggsvåpen skal tillatelsen tilbakekalles.

Dersom det tildeles løyve for tilleggsvåpen til ettersøk skal dette anføres på eierbildet i Nasjonalt våpenregister som muliggjør kontroll av hvorvidt ervervet eller behovet er i behold.

Ved frivillig etterregistrering av lovlige uregistrerte hagler ervervet før 1. oktober 1990, vil ikke disse inngå i våpengarderoben på 8 skytevåpen.

Ubenyttede innvilgede ervervsøyver teller med i beregningen av jaktgarderobe i gyldighetsperioden, jf. våpenforskrifta § 2-7.

3.1.2. Hvilke skytevåpen, våpendeler og ammunisjon kan erverves til jakt

Skytevåpen til jaktformål må oppfylle både våpen- og viltlovas krav.

3.1.2.1. Våpenlovas krav til våpentype

Våpenlova § 11 annet ledd oppstiller forbud mot erverv av skytevåpen som omhandlet i, eller i medhold av § 5 annet og tredje ledd, jf. våpenforskrifta §§ 3-1 til 3-5. Reglene må leses i sammenheng og medfører at en alminnelig enkeltskudds jaktrifle er forbudt dersom den f.eks. er i kaliber 12,7x99, 5,7x28 eller 4,6x30, eller ikke oppfyller krav til minimum total- og pipelengde.

Se kapittel 2.

3.1.2.2. Viltlovens krav til våpentype

Til jakt kan det bare erverves skytevåpen og våpendeler som er tillatt brukt til jakt etter viltlovgivningen. Dette betyr at det eksempelvis ikke kan erverves løyvepliktige luftvåpen, pistol, revolver, halvautomatiske våpen av militær karakter eller helautomatiske skytevåpen, da slike våpen ikke er tillatt til jakt etter viltloven § 20, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 15. Det tillates ikke ervervet pistol eller revolver til avliving, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst § 35.

Til jakt skal det benyttes skytevåpenet med «ladning av krutt», jf. viltloven § 20 første ledd. Dette innebærer at skytevåpen med andre drivmidler enn krutt i utgangspunktet ikke kan erverves til jakt etter våpenlova.

Bruk av hagle for mer enn 2 skudd forbudt under utøvelsen av jakt. Pumpe- eller automathagler med magasinsperre i form av plomberingsstav/plombering av rør- eller boksmagasinet kan erverves.

Etter våpenlova § 11 tredje ledd kan politiet dispensere fra kravet om at skytevåpen til jakt skal oppfylle viltlovens krav. Kravet til krutt som drivmiddel kan dispenseres fra dersom skytevåpenet skal benyttes til jakt som ikke reguleres av viltloven, for eksempel ved jakt i utlandet. Jakt på kystsel i Norge reguleres av havressursloven. Likevel krever forskrift om regulering av sel på norskekysten § 6 at storviltprøve skal være avlagt før tillatelse kan gis. Det må derfor benyttes skytevåpen som oppfyller kravene til storviltjakt, jf. forskriftens § 12.

Seljakt på Svalbard krever bruk av krutt som drivmiddel, jf. forskrift om høsting på Svalbard § 27.

Det kan gis dispensasjon fra krav om krutt som drivmiddel samt for hagler for mer enn 2 skudd ved jakt i utlandet. Dispensasjon ved erverv av slike skytevåpen bør tidsbegrenses til den periode behovet foreligger. Dette av kontrollhensyn ettersom våpenbruken skal foregå i utlandet, se punkt 4.8.1.

3.1.2.3. Halvautomatiske rifler til jakt

Våpenforskrifta § 4-1 første ledd angir hvilke halvautomatiske rifler som kan erverves til jakt. Vilårene for godkjenning er en presisering av forbudet mot halvautomatiske rifler som opprinnelig er konstruert for helautomatisk funksjon eller for militæret eller politiet

Politidirektoratet har i medhold av våpenforskrifta § 4-1 tredje ledd utarbeidet en liste over riflemodeller som er vurdert etter kriteriene angitt i rundskrivet. Det presiseres at listen ikke er uttømmende. Gjeldende liste finnes på politiet.no og gir uttrykk for vurderinger gjort på tidspunkt for utgivelse.

Tilgjengelighet av høykapasitetsmagasiner kan endres over tid og en våpenmodell som i dag er tillatt, kan på et senere tidspunkt bli forbudt dersom det utvikles deler eller tilgjengeligheten på høykapasitetsmagasiner økes,

som gjør at den enkelt kan omgjøres til et stridsvåpen. Dette innebærer at erverv av halvautomatiske rifler til jakt er forbundet med en risiko om at riflen senere må avhendes.

Ved etterfølgende endrede forutsetninger for godkjenningen, jf. retningslinjene under, er ikke politidistriktene bundet av listen.

Et sentralt moment i vurderingen av om en riflemodell er godkjent, er tilgjengeligheten av høykapasitetsmagasiner for riflemodeller som benytter seg av avtakbare magasiner.

Med «høykapasitetsmagasiner» menes her magasiner med større patronkapasitet enn 10.

Ved søknad om løyve til rifler som ikke omfattes av listen, vil en måtte foreta en konkret vurdering av riflemodellen på bakgrunn av våpenforskrifta § 4-1.

Vurderingen:

Et vilkår for godkjenning er at riflemodellen er en selvstendig sivil konstruksjon utviklet til jaktformål.

Kravet om at riflemodellen «frå fabrikk er produsert for bruk av våpenmagasin med patronkapasitet på inntil 10,» er ment å presisere hvilke våpenmodeller som omfattes av forbudet. Som det følger av Prop.165 L (2016–2017) punkt 7.2.5.1 er det avgjørende kriteriet for om en våpenmodell omfattes av forbudet om den enkelt kan gjøres om til et stridsvåpen. Et sentralt kjennetegn ved stridsvåpen er muligheten for å avgi stor ildkraft, noe som forutsetter at våpenet enkelt kan utstyres med høykapasitetsmagasiner.

Halvautomatiske jaktrifler med magasinkapasitet på over 10 skudd, uavhengig av magasintype, kan ikke erverves.

Forbudet rammer også halvautomatiske rifler som fra fabrikk leveres med patronkapasitet på inntil 10 patroner, men hvor det enkelt kan fremskaffes høykapasitetsmagasiner. Rifler som benytter seg av løse boksmagasiner må derfor underlegges en konkret vurdering basert på tilgjengeligheten av høykapasitetsmagasiner. Reguleringen skiller ikke mellom kalibre, og kalibre med randtenning som for eksempel .22 LR omfattes.

Mulighet for tilvirkning eller modifisering av høykapasitetsmagasiner eller magasinbrønnen faller i utgangspunktet utenfor, men hvor det finnes høykapasitetsmagasiner eller adaptere for bruk av høykapasitetsmagasiner tilgjengelig i alminnelig handel, eller som på annet vis enkelt kan fremskaffes vil riflen ikke anses å oppfylle vilkåret i § 4-1 første ledd nr. 1.

Kjennetegn på riflemodeller som benytter løse boksmagasiner som enkelt kan omgjøres til «stridsvåpen» vil derfor blant annet være:

- Riflemodeller som aksepterer militære standardmagasiner
- Riflemodeller som det omsettes høykapasitetsmagasiner for (inkl. ettermarked)
- Riflemodeller som det omsettes adaptere for bruk av høykapasitetsmagasiner for
- Riflemodeller som er kompatible med høykapasitetsmagasiner produsert for andre rifle- eller våpenmodeller, f.eks. pistolmagasiner.

Finnes høykapasitetsmagasiner enkelt tilgjengelig for kjøp i butikk, herunder utenlandske nettbutikker, vil riflemodellen ikke kunne erverves. Det presiseres at det er den reelle tilgjengeligheten som er avgjørende, noe som innebærer at en også må se hen til et eventuelt ettermarked. Dette innebærer også at riflemodeller hvor det eksisterer vanskelig tilgjengelige høykapasitetsmagasiner ikke automatisk er forbudt i medhold av § 4-1.

I tillegg skal riflemodellen være uten egenskapene angitt i § 4-1 første ledd nr. 2 og 3 og lovlig våpentype etter §§ 3-1, 3-2 og våpenlova § 5 annet ledd.

Skjefte eller innretning som delvis dekker oversiden av pipe -§ 4-1 første ledd nr. 2

Riflemodellen må være «uten innretning som dekker oversiden av pipen. Egenskapene er forbudte i det de gjerne kjennetegner skytevåpen konstruert for å avgi kontinuerlig ild. Det er uten betydning hva innretningen består av såfremt den dekker deler av pipens overside. Som eksempel på riflemodell med slik innretning nevnes Ruger Mini-14.

Pistolgrep som forblir på våpenet om stokken fjernes – § 4-1 første ledd nr. 3

Krav til utformingen av «stokken». Et eventuelt pistolgrep må være fastmontert stakk/skulderstøtten uten mulighet for at bare pistolgrepet gjenstår på våpenet dersom stakk/skulderstøtten fjernes.

3.2. Erverv av skytevåpen til sportsskyting

Ny våpenlov benytter begrepet «sportsskyting» og tar inn i seg tidligere regelverks «øvelse- og konkurranseskyting». Dette er en tydeliggjøring av at det for innehav av skytevåpen til sportsskyting ikke i alle tilfeller er krav om at innehavere må delta i konkurranser.

Etter våpenlova § 12 kan tillatelse gis til person som er medlem i godkjent skytterorganisasjon. Det kan bare erverves skytevåpen som kan benyttes i skytterorganisasjonens godkjente skyteprogram. Ansvar for godkjenning av skytterorganisasjoner og deres programmer er etter våpenlova § 28 første ledd tillagt politiet og som for tiden ivaretas av Nordland politidistrikt.

Liste over godkjente organisasjoner og programmer finnes på politiet.no.

I tillegg oppstilles det krav til søkerens aktivitet i skytterorganisasjonen. Selve «aktiviteten» vil normalt utøves i lokalt skytterlag eller pistolklubb, men den må være «arrangert av skytterorganisasjonen».

Søkeren må være medlem av skytterorganisasjonen og et skytterlag eller pistolklubb som er tilknyttet skytterorganisasjonen det skal erverves skytevåpen til.

Skytterklubben eller skytterlagets organiserte treninger vil tjene som «organiserte treninger arrangert av skytterorganisasjonen». Det stilles ikke krav om at den arrangerte treningen må knytte seg til det eller de skyteprogrammer søkeren ønsker å erverve eller inneha skytevåpen i.

Skytetrening i privat regi eller utenfor skytterforeningens organiserte treninger faller utenfor, og vil ikke tjene som grunnlag for erverv og innehav av skytevåpen.

Med «organiserte treninger» forstås skyting på godkjent skytebane disponert av skytterforeningen iht. skytebaneinstruksen og under forsvarlig skyteledelse.

Med «konkurranser» forstås skyting på godkjent skytebane / feltstevne iht. skytebaneinstruksen under forsvarlig skyteledelse, og hvor det skytes programmer, utarbeides resultatliste og kåres en vinner. De enkelte «starter» utgjør de enkelte tellende «konkurranser».

Med «åpne stevner» forstås skyting på godkjent skytebane / feltstevne iht. skytebaneinstruksen under forsvarlig skyteledelse, og hvor det skytes programmer, utarbeides resultatlister og kåres en vinner. Det skal i tillegg være åpent for påmelding for skyttere utenfor skytterforeningen som arrangerer stevnet. De enkelte «starter» utgjør de enkelte tellende «konkurranser».

Med «internasjonalt mesterskap» forstås skyting hvor det kåres en mester, eksempelvis nordisk- europeisk eller verdensmester. Åpne internasjonale stevner eller deltakelse i andre lands nasjonale mesterskap omfattes ikke.

Ettersom aktivitetskravet i nytt regelverk knyttes til «skytterorganisasjonens organiserte treninger eller konkurranser», innebærer det at dagnads- og styrearbeid i skytterforening ikke anses som aktivitet. Ettersom det sentrale i aktivitetskravet er søkerens tilknytning til skytterorganisasjonen gjennom skytterforeningen, samt opplæring i forsvarlig våpenhåndtering som søkeren oppnår ved utøvelsen av skytetrening, er det bare «treninger og konkurranser» som anses som aktivitet etter våpenforskrifta §§ 4-4, 4-6 og 4-7.

Ved deltakelse i flere konkurranser samme dag teller hver start som én konkurranse. Deltakelse på organisert trening gir i utgangspunktet ett tellende oppmøte pr. dag. Unntaket er om treningen gjennomføres i regi av ulike skytterorganisasjoner, eller at treningene foregår samme dag på ulike skytebaner.

Deltakelse på organiserte treninger eller konkurranser som skyteleder eller dommer likestilles med aktivitet tilsvarende oppmøte som skytter.

Tidligere rundskriv, RPOD-2009-9 punkt 3.5.1.2.2 kategorisering av skyttere ut fra aktivitetsnivå (nybegynner, rekreasjonsskytter, mosjonsskytter og konkurranseskytter) videreføres ikke. Differensiering av skytteraktivitet ut i fra DSSNs «levels» er det etter regelverket ikke grunnlag for å videreføre.

De forskjellige aktivitetsformene kan anvendes i en «fra det mer til det mindre» betraktning. F.eks. kan «internasjonalt mesterskap» erstatte aktivitetsoppmøte på «åpne stevner», «konkurranser» eller «organiserte treninger». Høy deltakelse på «åpne stevner» kan tilsvarende erstatte «konkurranser» eller «organiserte treninger», osv.

Søkere på sportsvåpen kan innvilges løyve på bakgrunn av medlemskap og de krav til aktivitet og opplæring som er fastsatt i våpenlov og forskrift.

Grunnkrav for erverv er dokumentasjon på:

- Medlemskap i skytterforening og godkjent skytterorganisasjon
- Opplæring i sikker våpenhåndtering i regi av skytterorganisasjonen

Øvrige dokumentasjonskrav avhenger av hvilken våpentype som søkes ervervet. Alle krav til medlemskap gjelder for skytterorganisasjon som tilbyr skyting med den omsøkte type skytevåpen som en del av sitt godkjente skyteprogram. Tilleggskravene kan inndeles i kategoriene:

I Våpenforskriften § 4-7 – hagler, enkeltskudds rifler og halvautomatiske rifler som er lovlige til jakt:

- Krav om deltakelse på minimum 6 organiserte treninger **eller** konkurranser i regi av skytterorganisasjonen. Ingen krav til gjennomføringsperiode.

II Våpenforskriften § 4-6 – pistol eller revolver

- Må ha vært medlem i skytterorganisasjonen i minimum 6 måneder.
- Krav om deltakelse på minimum 10 organiserte treninger **eller** konkurranser i løpet av de siste 6 måneder.

III Våpenforskriften § 4-4 – halvautomatiske rifler som ikke er godkjent til jakt

- Må ha vært medlem i skytterorganisasjonen i minimum 24 måneder.
- Krav om deltakelse på minimum 10 organiserte treninger **og** minst 10 åpne stevner arrangert av skytterorganisasjonen i løpet av de siste 24 måneder. Høykapasitetsmagasin kan innvilges på samme grunnlag.

IV Våpenforskriften §4-4 – høykapasitetsmagasiner for halvautomatiske pistoler

- Må ha vært medlem i skytterorganisasjonen i minimum 12 måneder.
- Krav om deltakelse på minimum 10 organiserte treninger **eller** konkurranser i løpet av de siste 12 måneder.

Aktivitetskravet gjelder ved den enkelte søknad om løyve til erverv, uavhengig av om søkeren allerede innehar skytevåpen i omsøkt kategori eller innenfor samme skytterorganisasjon.

Aktivitetskravet gjelder «siste» tidsperiode. Perioden regnes fra mottak av søknaden og bakover i tid. Aktiviteten kan gjennomføres når som helst innenfor aktivitetsperioden på henholdsvis 6, 12 eller 24 måneder. Det er ingen krav om jevn fordeling av aktivitet innenfor gjeldende periode.

Søker må presentere dokumentasjon som godtgjør samtlige krav. Politiet skal som minimum avkreve:

- Kopi av gyldig medlemskort i skytterforening
- Kopi av gyldig medlemskort/startkort i skytterorganisasjon

Uttalelse fra skytterforening godtas ikke som erstatning på dokumentasjon for medlemskap i forening og organisasjon.

Skytterforening kan bare bekrefte aktivitet fra organiserte treninger og stevner de selv har arrangert. Søker skal selv kunne fremlegge dokumentasjon på deltakelse i åpne stevner eller internasjonalt mesterskap i form av deltakelses- eller resultatlister.

Det forutsettes at den som på vegne av skytterforeningen attesterer eller bekrefter aktiviteten, er en annen person enn den aktiviteten gjelder.

3.2.1. Antall skytevåpen til sportsskyting

Politiet kan gi løyve for ett komplett skytevåpen til hvert av de godkjente skytterforbundenes program som søkeren har dokumentert medlemskap og aktivitet for, jf. våpenforskriften § 4-8. Bestemmelsen i tidligere

våpenforskrift § 13 tredje og fjerde ledd, er ikke videreført. Dette innebærer at en søker som allerede har ervervet skytevåpen til ett program kan få innvilget tilsvarende skytevåpen dersom søknaden gjelder et annet program.

3.2.2. Reserve-/tilleggsvåpen

Etter våpenforskrift § 4-8 annet ledd kan politiet gi tillatelse til erverv og innehav av 1 komplett tilleggsvåpen dersom søkeren oppfyller forskriftens krav. Det høyere aktivitetskravet gjelder for hvert enkelt skyteprogram, og søkere med tilstrekkelig aktivitet kan derfor inneha inntil 2 komplette skytevåpen for hvert skyteprogram.

3.2.3. Ombyggings- og kompletteringssett

Ombyggingssett kan erverves til de skytevåpen søkeren innehar løyve for uten ytterligere behovsprøving. Behovet avledes fra det allerede ervervede komplette skytevåpen. Erverv av ombyggingssett inneholdende løyvepliktige våpendeler er søknadspliktige.

Ombyggingssett til rifler består enten av:

- Sluttstykke og pipe
- Pipe og støtbunner
- Pipe og overdel av låskasse (upper-reciever)
- Bare pipe

Ombyggingssett til hagler og kombier består av:

- Ekstra pipesett

Ombyggingssett til pistol består enten av:

- Komplette glidestykke (sleide) og pipe
- Støtbunn og pipe
- Bare pipe

Ombyggingssett til revolver består enten av:

- Pipe
- Tønne
- Pipe og tønne

Erverv av våpendeler som kompletterer (kompletteringssett) og som sammen med ombyggingssett gir et komplett skytevåpen, vil være omfattet av de vanlige regler for erverv av skytevåpen, jf. § 4-4, 4-6 og 4-7. Dette inkluderer behovsprøving.

3.2.4. Hvilke skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som kan erverves til sportsskyting

Skytevåpen som skal erverves til sportsskyting må være i henhold til tekniske spesifikasjoner for skytevåpen til bruk i skyteprogrammet som begrunner ervervet. Tekniske krav varierer stort mellom ulike skytterorganisasjoner og programmer og saksbehandlere i politiet må ha oppdatert kjentskap til kravene.

I tillegg vil kretsen av skytevåpen som kan erverves begrenses av våpenlovas regler. Skytevåpenet må være lovlig å inneha i Norge. I det videre omhandles våpenlovas krav til ulike våpentyper som skal erverves til sportsskyting.

3.2.5. Rifler og hagler med manuell omlading

Rifler og alle typer hagler kan erverves med de begrensninger som fremgår av våpenforskrift § 3-1 til 3-3 og våpenlova § 5 annet ledd.

3.2.6. Pistol og revolver

Enkeltskudds, manuell omlading og halvautomatiske pistoler og revolver kan erverves med de begrensninger som fremgår av våpenforskrifta § 3-1, jf. § 3-4 og våpenlova § 5 annet ledd.

Se også punkt 2.5.2 om forbudte våpendeler, egenskaper og modifiseringer.

Tidligere regel om skytevåpenets «egnetthet» til det opplyste bruksområde videreføres ikke. Dette medfører at tidligere praksis om ikke å tillate erverv av pistol kaliber 9mm til grovfelt er opphevet. Avgjørende er skytterorganisasjonens godkjente tekniske reglement.

3.2.7. Halvautomatiske rifler

Halvautomatiske rifler som lovlig kan erverves til jakt kan også erverves til sportsskyting, jf. våpenforskrifta § 4-4 første ledd, jf. aktivitetskravet i § 4-7, se punkt 3.1.2.3.

Våpenforskrifta § 4-4 annet ledd hjemler erverv av øvrige halvautomatiske rifler såfremt vilkårene i våpenlova § 5 annet ledd nr. 2, 4 og 5 er oppfylte, jf. våpenforskrifta § 3-1 annet ledd, § 3-2 første ledd og § 3-5.

Halvautomatiske rifler til sportsskyting må være innenfor skytterforbundenes godkjente tekniske reglement. I tillegg kan ikke riflen være:

- Kaliber 12,7x99 / 5,7x28 / 4,6x30
- Kortere total- og pipelengde enn henholdsvis 84 og 40 centimeter
- Laget av eller levert med våpendeler som nevnt i § 3-5 nr. 1 og 2
- Helautomatisk
- Kamouflert som en annen gjenstand
- Et skytevåpen som vanligvis brukes som krigsvåpen, [se punkt 3.2.8 under]

3.2.8. Særlig om forbudet mot «krigsvåpen» i våpenlova § 5 annet ledd

Skytevåpen som «vanlegvis vert bruka som krigsvåpen» kan normalt ikke gis løyve for. Bestemmelsen omfatter alle gjenstander som omfattes av definisjonen av «skytevåpen» i våpenlova § 2 nr. 2 når gjenstanden «vanlegvis vert bruka som krigsvåpen».

Hva som kan betegnes som «krigsvåpen» må forstås ut i fra den kontekst de benyttes. Skytevåpen som er utviklet til rene militære formål og som vanligvis benyttes av militære styrker, omfattes av forbudet. Det legges til grunn at «krigsvåpen» er utformet for å gi høy effekt mot menneskelige og materielle mål, ved enkelt betjening og god funksjonssikkerhet. Krigsvåpen er skytevåpen normalt uten lovlig sivilt bruksområde. Eksempler på krigsvåpen er mitraljøser, hel- og halvautomatiske rifler med høy magasinkapasitet, materiellødeleggelsesrifler, panservernvåpen, bombekastere, kanoner.

Politidirektoratet legger til grunn at våpenlova § 5 annet ledd nr. 4 avgrenses mot nr. 3 hva angår halvautomatiske rifler, slik at forbudet ikke er til hinder for erverv av sportsskytterrifler som er basert på militære konstruksjoner. Riflemodeller som vanligvis benyttes av militære styrker vil være forbudt. Helautomatiske rifler vil være skytevåpen som «vanlegvis vert bruka som krigsvåpen» og forbudt i medhold av nr. 4. Sivile utgaver av militære riflemodeller vil normalt være tillatt i sivil halvautomatisk utførelse.

Ved oppfyllelse av kravene til særskilt løyve etter § 4-4 kan det eksempelvis erverves Heckler & Koch MR 223 selv om riflen er basert på Forsvarets automatgevær HK416.

3.3. Erverv av skytevåpen til samling

Ny våpenlov viderefører vilkåret om medlemskap i våpensamlerorganisasjon for å kunne bli godkjent som samler av løyvepliktige skytevåpen. For personer som kun samler på skytevåpen som er fritatt fra

behovsprøving etter våpenforskrifta kapittel fem kreves det ikke godkjenning som våpensamler. Det bemerkes at ervervstillatelse likevel må foreligge, jf. våpenforskrifta § 5-4, § 5-5 og § 5-10.

Våpenforskriften § 4-9 regulerer godkjenning av samlerområde og vilkår om at samlerområdet skal avgrenses til bestemte våpenmodeller. Ny forskrift stiller krav om at søkerne må begrunne samlerområdet på bakgrunn av våpentekniske, historiske eller geografiske forhold. Vilårene er alternative men flere samlerområder kan tillates, dog slik at den øvre begrensning på 100 skytevåpen gjelder uavhengig av hvorvidt en får innvilget flere samlerområder. Nytt er at søkerne må presisere hvilke våpenmodeller som skal erverves innenfor det angitte samlerområdet. Listen må være konkretisert og spesifisert med en nøyaktig angivelse av våpentype, fabrikk, modell, kaliber, etc. Dette er viktig å ivareta på tidspunkt for godkjenning, da det forenkler den senere søknadsbehandlingen.

Etter våpenforskrifta § 4-9 har ikke politiet anledning til å godkjenne samlerområder som faller utenfor «våpentekniske, historiske eller geografiske forhold». Søkeren har dokumentasjonsbyrden for at de våpenmodeller som ønskes ervervet faller innenfor samlerområdet.

Med «våpentekniske forhold» forstås utviklingslinjer og systematikk mellom like eller ulike konstruksjoner, mekanismer, løsninger og systemer. Samlerområdet kan omfatte skytevåpen fra ulike produsenter, områder og perioder hvor det er konstruksjonsmessige forhold som utgjør bindeleddet mellom skytevåpnene, våpendelene eller ammunisjonen som skal inngå i samlingen. Samlerområdet vil blant annet omfatte søknader som viser en utvikling innenfor en våpenmodell, våpentype eller våpensystem over tid, eller mellom ulike produsenter.

Med «historiske forhold» siktes det til gjenstandenes tilknytning til en periode, person, gruppering, organisasjon, nasjon, hendelse, eller liknende. Den «historiske» forankringen vil gjerne skille seg fra «våpentekniske forhold» ved at det er bruken eller gjenstandenes involvering i en historisk hendelse eller periode som utgjør samlerværdien i motsetning til det «tekniske». Således kan det sies at gjenstandens utforming og egenskaper ikke er det avgjørende.

Med «geografiske forhold» siktes det til en våpenhistorisk forankring på bakgrunn av gjenstandens opphav, involvering eller bruk innenfor et nærmere avgrenset geografisk område. Slike søknader kan omfatte skytevåpen som er brukt av grupperinger, nasjonalstater eller personer som har tilknytning til et område. Tilsvarende vil gjenstander som har vært benyttet i en konflikt, av en nasjons militære styrker, eller liknende, kunne omfattes.

Ved søknad om tillatelse til samling vil politiet i de fleste tilfeller være i dialog med dedikerte søkere med en sterk interesse for skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Politiet må likevel klart nok foreta en reell vurdering av søknadens begrunnelse og innhold. Dersom politiet ikke finner søknaden godtgjort, bør det søkes avklaring hos søker før den eventuelt avslås.

Ettersom nytt regelverk krever en presisert liste over hvilke våpenmodeller som søkes innlemmet i samlingen, vil tidligere regelverks behov for krevende avgrensninger av samlerområde i stor grad være avhjulpet. Det er imidlertid svært viktig at politiet påser at samtlige skytevåpen som fremgår av liste eller søknad om erverv, inngår i samlerområdet allerede ved behandling av søknaden.

3.3.1. Antall skytevåpen til samling

I våpenforskriften §§ 4-11 og § 4-12 er det gitt nærmere regler om antall skytevåpen som kan erverves til samling og utfyllende bestemmelser til våpenloven § 13 om hvilke skytevåpen som kan erverves til samling. En samler kan søke om å erverve inntil 25 våpen om gangen. Samlingen kan maksimalt omfatte 100 registreringspliktige skytevåpen. Antallet gjelder totalt for samlingen, ikke pr. samlerområde. Våpendeler til skytevåpen som inngår i samlingen kan erverves uavhengig av antallsbegrensningen. Erverv av våpendeler til samlervåpen skal være forankret i samlerområdet ettersom det utelukkende kan erverves «våpendelar til disse skytevåpena», jf. våpenforskrifta § 4-11.

Samlere som innehar over 100 samlervåpen etter våpenloven (1961), jf. våpenforskrifta § 14-1 nr. 3 kan fortsatt beholde disse. Utskiftninger kan gjøres innenfor det antall skytevåpen samleren fikk tillatelse til etter tidligere regelverk. Dette betyr at samlere som på tidspunktet 1. juni 2021 innehadde løyve for (f.eks.) 150 skytevåpen, fortsatt vil kunne forvalte samlingen innenfor en øvre begrensning på 150 skytevåpen. Ved utskiftninger skal samleren på forhånd avhende eller deaktivere et antall skytevåpen som tilsvarer antallet en søker løyve til erverv for.

Fremgår ikke en øvre antallsbegrensning av tidligere gitte løyve, legges samlingens historisk maksimale antall *erhvervede* skytevåpen i NVR til grunn.

3.3.2. Hvilke skytevåpen som kan erverves til samling

Erverv av samlervåpen er i utgangspunktet underlagt de samme begrensninger som erverv av skytevåpen på øvrige ervervsgrunnlag. Etter våpenlova § 13 annet ledd, jf. våpenforskrifta § 4-12 kan politiet gi dispensasjon for skytevåpen som er forbudt i eller i medhold av våpenlova § 5 annet og tredje ledd.

Slike dispensasjoner kan kun gis til samlere som har vært godkjent som våpensamler i minst fem år og allerede har ervervet minst 25 våpen til samling. Antallskravet knytter seg til antall skytevåpen som løyvehaver allerede har ervervet på søknadstidspunkt.

Femårskravet erstatter tidligere regelverks krav om at samlingen må ha blitt driftet på tilfredsstillende vis i en lengre periode.

Det gis høyst tillatelse til erverv av fem slike våpen pr. samler. Dersom skytevåpenet er produsert før 1946 stilles det ikke særskilt krav til våpenets historikk, annet enn at det må falle inn under søkers godkjente samlersområde. Skytevåpen i denne kategorien produsert etter 1946 må oppfylle to kumulative vilkår. For det første kan skytevåpenet ikke ha vært satt i «ordinær serieproduksjon». Avgrensningen medfører at unntaket i all hovedsak bare gjelder for prototyper, opplag av skytevåpen for testing («trial-guns»), unike skytevåpen, eller skytevåpen produsert i et svært begrenset omfang som ikke kan sies å utgjøre «ordinær serieproduksjon».

Maskingevær vil ikke kunne erverves, jf. tredje ledd. Maskinpistoler omfattes av klassifiseringen av «rifler» i annet ledd, jf. våpenforskrifta § 1-2 nr. 1 og kan erverves.

I tillegg må skytevåpenet dokumentere forhold av «særskilt våpenteknisk betydning». Med terskelen «særskilt» må det kreves egenskaper ved det aktuelle skytevåpenets utforming eller tilblivelse som belyser en særegenhet eller utviklingslinje innen den våpentekniske utviklingen som ikke fullverdig kan ivaretas ved erverv av skytevåpen som kan erverves uten dispensasjonsadgang, eller som er produsert før 1946. Det er søker som innehar dokumentasjonsbyrden og det bør stilles noe strengere krav til dokumentasjonen enn for ordinære samlersøknader.

3.3.3. Erverv av ammunisjon til samling

Politiet kan gi personer som fyller kravene til personlige egenskaper etter våpenlova §§ 15 og 16 tillatelse til å erverve og inneha ammunisjon til samling. Søkeren må være tilsluttet en godkjent samlersorganisasjon og samlingen må være våpenhistorisk begrunnet, jf. våpenlova § 13.

Det stilles noe lavere krav til våpenhistorisk begrunnelse ved ammunisjonssamling.

Det skal fremkomme av løyve at:

- den ikke gjelder for patroner som er forbudt i medhold av våpenforskriften
- Innehaver kan likevel erverv inntil 10 patroner med panserbrytende, brannstiftende eller sporlysprosjektil hvor prosjektildiameter ikke er større enn 8,2 millimeter.

Politiet kan gi tillatelse til samlere å erverve annen type ammunisjon som savner lovlig bruk eller har særskilt farlige egenskaper, jf. våpenlova § 7 tredje ledd nr. 3. Med dette menes prosjektiler med sprenglegemer, og lignende. Gis det tillatelse til å samle på slik ammunisjon, skal det tydelig fremkomme av tillatelsen at tennmiddel, drivmiddel og eventuelt andre eksplosiver skal være fjernet.

Løyvet føres i Websak og NVR. For ammunisjonssamlere som ikke allerede er registrert i NVR, opprettes våpenkort og løyvet føres som kommentar på våpenkort-bildet i NVR med henvisning til saksnummer i Websak.

3.4. Erverv av våpendeler

Følgende våpendeler kan erverves hos godkjent forhandler mot at kjøper fremviser legitimasjon og våpenkort for et skytevåpen våpendelen passer i:

- Pipe (må være identisk kaliber som skytevåpenet er registrert som)
- Revolvertønne (må være identisk kaliber som skytevåpenet er registrert som)
- Sluttstykke
- Avtagbar låseblokk

Forhandler sender innen 1 uke melding til politiet, som utsteder våpenkort for våpendelen. Våpendelene skal være merket i henhold til reglene i våpenforskriften § 9-16 før utlevering finner sted.

Direktoratet antar at piper i andre kalibre enn hva skytevåpenet er registrert for kan erverves uten ervervsøyve. Forutsetningen er at erverv skjer hos næringsdrivende med løyve etter lovens § 23, og at ny pipe skal benyttes for å endre kaliber på skytevåpenet etter våpenforskrifta § 2-2 annet ledd. Dersom kunden ønsker å beholde gammel pipe etter kaliberendring i medhold av § 2-2 annet ledd, krever dette løyve til erverv av våpendelen som skal beholdes.

Ved løyvefritt erverv av våpendel skal den næringsdrivende sende melding til politiet om ervervet. Meldingen skal inneholde fullstendige opplysninger om den utbyttede våpendelen og om kunden skal beholde denne. I tillegg skal det varsles om kaliberendringen i tråd med § 2-2 annet ledd.

Selger plikter å påse at mottaker innehar løyve fra politiet for å kunne erverve våpendelen, jf. våpenlova § 6 første ledd.

Ved erverv av øvrige løyvepliktige våpendeler fra næringsdrivende med løyve etter § 23, samt erverv av alle løyvepliktige våpendeler mellom private, kreves løyve fra politiet.

Låser til replika svartkruttvåpen kan fritt erverves. På våpen som kan benytte flere typer låser, for eksempel flintlås og perkusjonslås, kan låsene erverves uten politiets tillatelse. Ekstra lås må ikke registreres hos politiet. Svartkruttvåpen som bygges om fra perkusjon til patron krever politiets tillatelse da dette utgjør en «vesentlig endring» etter våpenlova § 9.

3.4.1. Erverv av høykapasitetsmagasiner

Søker som har erverver halvautomatiske rifle etter § 4-4 annet til sportsskyting kan samtidig gis tillatelse til erverv av høykapasitetsmagasiner til riflen.

For pistoler skal vilkårene etter § 4-4 tredje ledd være oppfylte.

Tillatelse til erverv av høykapasitetsmagasin knytter seg til hvert våpen og påføres våpenkortet for det aktuelle skytevåpen som tillatelse er gitt for.

Tillatelsen gjelder frem til våpenet som benytter magasinene selges eller avhendes på annen måte.

Dersom våpenet selges, må magasinene selges, destrueres eller innleveres politiet. Dersom eier ønsker å erverve nytt våpen hvor magasinene kan benyttes, kan vedkommende etter avtale med politiet beholde magasinet til nytt våpen er ervervet.

Høykapasitetsmagasiner skal ikke føres inn i europeisk våpenpass. Magasinene kan uten tillatelse midlertidig føres inn og ut av Norge, for eksempel i forbindelse med konkurranser i utlandet.

3.5. Våpen som skal benyttes av andre

Våpenforskriften § 5-1 hjemler erverv av skytevåpen der *brukeren* av våpenet ikke selv kan erverve skytevåpenet på grunn av alder, jf. våpenlova § 15. Erverv etter § 5-1 gis bare når brukeren er under 16 år. Skriftlig samtykke fra brukerens foresatte skal foreligge.

Tillatelse kan gis der både brukeren og den myndige erververen oppfyller kravene til vandel og personlige egenskaper etter våpenlova § 16, jf. våpenforskrifta kapittel 7. Erververen må oppfylle alderskrav etter våpenlova § 15.

Det er bare brukerens behov for skytevåpenet som skal vurderes. Erververen trenger ikke godtgjøre behov for skytevåpenet eller dokumentere våpenkyndighet. Tillatelsen skal avgrenses til våpentype som lovlig kan benyttes til formålet. Dette innebærer at ervervet må sees i lys av det opplyst behovet. Bare jakt og sportsskyting er omfattet og behovsvurderingen gjøres av den som skal bruke våpenet, jf. våpenforskrifta § 5-1 fjerde ledd nr. 1 og 2.

Det kan ikke erverves halvautomatiske rifler etter § 5-1 selv om skytevåpenet normalt kan nyttes til det opplyste behov.

Tillatelse kan gis for inntil 2 år av gangen. I tilfeller hvor brukeren oppnår minstealder for selvstendig erverv ved aldersdispensasjon etter våpenlova § 15 annet og tredje ledd, skal tillatelsen etter § 5-1 tidsbegrenses til tidspunktet brukeren oppnår minstealder for dispensasjon etter §§ 7-1 og 7-2. Løyvehaver plikter selv å påse at skytevåpenet avhendes eller løyve for videre innehav omsøkes innen løyvet gyldighetsperiode. Politiet skal holde oversikt over tildelte tidsavgrensede løyver og påse at løyvehaver følger opp sine plikter på utløpstidspunktet.

3.6. Erverv og innehav for godkjente skytterforeninger

Våpenforskriften § 5-2 hjemler erverv av skytevåpen og våpendeler for skytterforeninger. Det siktes her til skytterorganisasjoner som er tilsluttet et godkjent skytterforbund og tilbyr organisert skyteaktivitet til medlemsmassen.

Det kan gis tillatelse til å erverve alle former for skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som lovlig kan erverves til bruk innenfor forbundets godkjente skyteprogrammer. Skytterforeningen må være tilsluttet det godkjente forbundet.

Den juridiske personen må oppfylle kravet til vandel, jf. våpenlova § 17. Dette innebærer at organisasjonen som sådan ikke kan være beheftet med historikk for lovbrudd av betydning for våpeninnehavet.

Det stilles krav til «våpenansvarlig» person på vegne av organisasjonen, jf. våpenlova § 17, jf. § 1-1 nr. 18. Den ansvarlige fysiske personen bærer ansvaret for utlevering, bruk og oppbevaring av gjenstandene. Personen må oppfylle kravene til alder, vandel og personlige egenskaper for privat våpeninnehav etter våpenlova §§ 15 og 16.

Aktuelle personer meldes inn til stedlig politi for godkjenning. Politiets skal gi den juridiske personen skriftlig tilbakemelding på eventuell godkjenning. Godkjenning bruker formen «for tiden». Skytterlaget gis tilbakemelding dersom politiet finner å ikke kunne godkjenne nominert(e) person(er). Skytterlaget bør opplyse aktuelle kandidater om dette.

Den våpenansvarlige trenger ikke selv inneha våpenløyve for skytevåpen, men skal godkjennes av politiet. Det presiseres at nominasjon og eventuell godkjenning som våpenansvarlig ikke gir anledning til lån av skytterlagets skytevåpen. For å låne skytevåpen til bruk, kreves personlig våpenløyve for tilsvarende våpentype, eventuelt særskilt løyve for lån etter våpenlova § 18.

Skytterforeningen kan gis tillatelse til å erverve skytevåpen og våpendeler på bakgrunn av tre ulike grunnlag:

- I Behov for skytevåpen og våpendeler til **opplæring**
- II Behov for skytevåpen og våpendeler til **andre skyteaktiviteter**
- III Behov for skytevåpen og våpendeler til **utlån til medlemmer**

For skytevåpen og våpendeler til «*opplæring*» og «*andre skyteaktiviteter*» kan det gis tillatelse til erverv i et omfang som «*dekker behovet*». Det forutsettes tett dialog mellom politiet og den enkelte skytterforening. Sistnevnte må dokumentere hvilket behov som foreligger, og hvilke typer skytevåpen, våpendeler, samt i

hvilket omfang erverv er nødvendig for å dekke behovet. Det antas at de fleste aktive skytterforeningene vil ha behov for skytevåpen til opplæringsformål og tilgang på reservevåpen.

Direktoratet antar at det normalt vil være grunnlag for tilgang på minst ett skytevåpen til hvert godkjente skyteprogram innenfor skytterforeningens skytetilbud. Ytterligere erverv må vurderes konkret i lys av medlemsmasse og dens aktivitet. Enkelte skytterforeningen tilbyr spesialisert skyting hvor det benyttes tilnærmet like skytevåpen, eksempelvis skiskytterforeninger. Avhengig av aktivitetstilbudet kan behovet bestå i erverv av en rekke nær identiske skytevåpen. Politiet må foreta en vurdering av foreningens behov i lys av aktivitetstilbudet som ikke er til hinder for utøvelsen av lovlig sportsskyting og jakt, jf. våpenlova § 1.

Skytevåpen og våpendeler for «*utlån til medlemmer*» står i en noe annerledes stilling. Skytevåpen ervervet på et slikt grunnlag er ment for utlån til medlemmene, og vil normalt ikke være tilgjengelige for bruk i opplæringsøyemed eller likende. Skytterforeningens behov for skytevåpen til utlån må derfor vurderes uavhengig av deres behov for skytevåpen til «*opplæring*» og «*andre skyteaktiviteter*».

Skytevåpen og våpendeler ment for utlån til medlemmer skal stå i et rimelig forhold til antall betalende medlemmer og skytterforeningens aktivitet. I dette ligger at skytterforeningen bør avkreves en begrunnelse i form av antall betalende medlemmer uten eget skytevåpen, og som potensielt ønsker å låne skytevåpen. Utlån kan bare finne sted til lagets medlemmer, § 5-2 annet ledd, jf. § 6-10 første ledd. Ved vurderingen av «behovet» må det tas utgangspunkt i opplyst antall medlemmer uten privat våpenløyve til sportsskyting som benytter seg av skytetilbudet.

Låntaker må fylle vilkårene for lån av skytevåpen. Se punkt 4.8.

3.7. Avliving av dyr

Slakteapparater som benytter fritt prosjektil krever politiets tillatelse. Slakteapparater som skyter ut en bolt som ikke forlater apparatet kan fritt erverves men drivpatronene er løyvepliktige dersom disse også kan nyttes i løyvepliktige skytevåpen, jf. § 2-6.

Løyve til erverv av skytevåpen med fritt prosjektil kan gis til næringsdrivende som kan godtgjøre et behov for avlivning av tamdyr eller felling av skadedyr på avstand. Eksempler på virksomhet som kan tenkes å ha et slikt behov er reindriftsutøvere og oppdrettere av hjortedyr. Også andre behovsgrunnlag kan tenkes, og søkers begrunnelse må vurderes konkret. Det skal bare gis tillatelse til erverv av skytevåpen med fritt prosjektil til avlivning eller felling av skadedyr når andre redskaper, for eksempel slaktemaske med fast prosjektil, ikke vil være egnet til en forsvarlig avlivning.

Tillatelse kan også gis for felling av skadedyr. Det er bare næringsdrivende som kan gis tillatelse etter § 5-3. Næringsvirksomheten trenger ikke primært å bestå i bekjempelse av skadedyr, men behovet for skytevåpen til håndtering av et skadedyrproblem må være av et visst omfang og aktualitet før tillatelse gis. Behovet for å benytte skytevåpen til bekjempelsen må fremstå som det rimelige og fornuftige tiltak.

Søkeren må dokumentere tilstrekkelig våpenkunnskap for å ivareta en forsvarlig bruk, håndtering og oppbevaring av skytevåpenet. Våpenforskriften nevner gjennomført førstegangstjeneste eller aktivitet i en godkjent skytterorganisasjon, men også annen erfaring kan godtgjøre kravet, for eksempel gjennomført Jegerprøvekurs eller bekreftelse fra skytterforening. Det avgjørende er at søkeren kan demonstrere en forståelse og evne til forsvarlig håndtering og bruk av skytevåpenet.

Det kan bare erverves én komplett rifle, kombinasjonsvåpen eller haglevåpen som er tillatt til jakt etter våpenlova § 11 annet ledd og med de begrensninger som følger av våpenforskrifta §§ 3-1, 3-2, 3-3 og 3-5. Skytevåpnene er alternative og det skal som hovedregel bare gis tillatelse for ett skytevåpen, ved mindre behovet tilsier noe annet.

Søknader om mer enn ett skytevåpen må vurderes konkret ut i fra det opplyste behov og våpenlova § 14. Forutsetningen må være at behovet – bekjempelsen av skadedyr eller avlivningen – ikke kan ivaretas med bare én type skytevåpen eller skytter.

Kravet om at skytevåpenet skal være lovlig til jakt kan dispenseres fra i medhold av våpenlova § 11 tredje ledd. Dispensasjon kan for eksempel være aktuelt ved avlivning av duer (skadefelling) i bygård på oppdrag fra byveterinæren, og hvor luftrifle vil være hensiktsmessig av sikkerhetshensyn.

Søknader om erverv av andre våpentyper til formålet kan vurderes konkret etter våpenlova § 14.

Politidirektoratet legger til grunn at dette bare vil være aktuelt i tilfeller hvor det godtgjøres at slakteapparater u/ fritt prosjektil eller rifle/kombi/hagle er så vesentlig uegnet at det etter en samlet vurdering fremstår som rimelig å tillate erverv av annen våpentype til formålet.

Erverver må fylle kravene til personlige egenskaper etter våpenlova §§ 15 og 16. Juridisk person må oppfylle kravene i § 17, herunder med «våpenansvarlig person» som oppfyller vilkårene etter lovens §§ 15 og 16.

3.8. Arv eller affeksjonsverdi

Etter våpenforskrifta § 5-4 kan det i rett opp- eller nedstigende slektslinje erverves totalt tre komplette skytevåpen på bakgrunn av arv eller affeksjonsverdi.

Det kan gis tillatelse til erverv av tre komplette rifler eller hagler som er lovlig til jakt etter våpenlova § 11 annet ledd og våpenforskrifta kapittel 3, se punkt 3.1.2.

Kombinasjonsvåpen anses omfattet.

Skal det arves pistol/revolver kreves det at arving har våpenkort for tilsvarende våpen fra før. Løyvet for tilsvarende våpen (pistol/revolver) må foreligge på tidspunkt for erverv etter § 5-4.

Politiet kan ikke gi løyve til å inneha flere enn tre skytevåpen i medhold av § 5-4, uavhengig av om det er tale om flere arvelatere eller ulike våpentyper, jf. tredje ledd.

Slektskap i rett opp- eller nedstigende slektslinje som følge av adopsjon omfattes.

Så lenge erverver står i rett opp- eller nedstigende slektslinje til arvelater kreves det ikke ytterligere begrunnelse enn et ønske om å beholde skytevåpenet på bakgrunn av arv eller affeksjonsverdi. Søkeren må oppfylle kravene til personlige egenskaper etter våpenlova §§ 15 og 16, samt dokumentere tilstrekkelig våpenkyndighet gjennom f.eks. førstegangstjeneste eller aktivitet i godkjent skytterorganisasjon, se punkt 3.16.

3.8.1. Affeksjonsvåpen til bruksformål

Med kravet til våpenkyndighet er tidligere forbud mot å bruke skytevåpen ervervet ved arv eller affeksjon som bruksvåpen ikke videreført.

Løyvehavere som allerede innehar affeksjonsvåpen etter våpenforskriften (2009) § 20 og som innehar våpenkort uten rett til erverv av ammunisjon, kan etter søknad til politiet få utstedt nytt våpenkort uten slik begrensning. Det skal dokumenteres våpenkyndighet i tråd med våpenforskrifta § 5-4 for slik utvidelse av løyve.

Skytevåpen ervervet på grunnlag av affeksjonsverdi etter § 5-4 tillates nyttet som bruksvåpen og teller ikke med ved beregning av jakt- eller sportsskyttergarderobe.

3.8.2. Affeksjonsvåpen til andre personer

Erverv av skytevåpen på bakgrunn av arv eller affeksjonsverdi utenom tilfellene av rett opp- eller nedstigende slektslinje, må vurderes konkret etter våpenlova § 14. Våpenforskrifta § 5-4 fastsetter relasjonsforholdene som normalt medfører nær nok tilknytning til arvelater som til at våpenerverv på bakgrunn av arv/affeksjon er rimelig.

Slektskap som faller utenfor forskriftens virkekrrets må vurderes konkret og skal bare innvilges i tilfeller hvor tilknytning mellom søker og arvelater fremstår minst tilsvarende nær som opp- og nedstigende slektslinje. Terskelen er høy, men hvor personer utenfor rett opp- eller nedstigende slektslinje har opptrådt med en tydelig og sentral «foreldrefunksjon» for erverver, kan erverv etter § 14 tenkes rimelig hvor det spesifikke våpenet utgjør et sentralt minne etter avdøde. Dette kan blant annet tenkes å være tilfelle ved enkelte relasjoner som fosterbarn eller fosterforeldre.

Det må foreligge en begrunnelse som tilsier at arve- eller minnehensynet kan likestilles med knytningen mellom foreldre og barn.

Terskelen for erverv på bakgrunn av arv/affeksjon til personer utenfor forskriftens virkekrets skal være høy.

3.8.3. Skytevåpenets opphav

Skytevåpenet som søkes ervervet på bakgrunn av arv- eller affeksjonsverdi må som et utgangspunkt ha vært i arvelaters lovlige besittelse.

Særlige tilfeller av uregistrerte skytevåpen eller skytevåpen med forbudte egenskaper kan likevel vurderes konkret etter våpenlova § 14, jf. § 10 hvor våpenet er særskilt sjeldent eller innehar en helt ekstraordinær historisk og affeksjonsmessig verdi i relasjon til arvelaters befatning eller bruk av skytevåpenet. Slike tilfeller kan for eksempel tenkes hvor det konkrete skytevåpenet har vært benyttet av arvelater selv under kamphandlinger i krig.

Skytevåpen som har vært meldt stjålet, tapt eller hvor politiet finner grunn til å betvile begrunnelsen for skytevåpenets opphav, skal politiet ta hånd om, jf. våpenlova § 30 tredje ledd. Samtykke til overdragelse (løyve) kan ikke gis før tingsrettslig eierforhold og våpenets historikk er kartlagt, herunder om skytevåpenet har blitt misbrukt. Ved mistanke om at skytevåpenet kan ha blitt anvendt ved straffbar handling, skal mistanken forelegges påtalemyndigheten til vurdering, se punkt 5.8.7.

Dersom det etter politiets undersøkelser ikke er noen grunn til å betvile skytevåpenets opphav, herunder at det ikke har vært gjenstand for straffbare forhold, er ikke våpenlova til hinder for etterregistrering av uregistrerte registreringspliktige skytevåpen.

Tillates ikke våpentypen ervervet til arv- eller affeksjon etter våpenforskrifta § 5-4 annet ledd, kan arving med politiets samtykke få deaktivert skytevåpenet dersom det er uregistrert.

3.8.4. Tidspunkt for overdragelse

Det er ikke et vilkår at arvelater har avgått ved døden. Imidlertid må det foreligge en situasjon som følge av alder, svekkelse, sykdom eller liknende, som medfører at overdragelse av skytevåpenet begrunnet i arv er naturlig på søknadstidspunktet. Arvelaters pensjonering fra skyteaktiviteten som følge av alder omfattes. Ved tilbakekall av våpenkort, og hvor eieren ønsker at inntil tre skytevåpen overføres ved arv, kan løyve gis såfremt ikke sikkerhetsmessige forhold taler imot, se punkt. 5.3.2.

Overføring for å frigjøre plass i våpengarderober omfattes ikke.

Erverv ved arv/affeksjon i rett opp- eller nedstigende linje er gebyrfritt, jf. § 12-3 nr. 1.

3.8.5. «Minneverde» – videre innehav av «pensjonerte» bruksvåpen

Direktoratet viser til at våpenlova § 14, jf. våpenforskrifta § 5-4 første ledd og begrepet «minneverde». Det legges til grunn at bestemmelsen hjemler videre innehav av tidligere bruksvåpen. Dersom søkeren selv har innehatt og benyttet skytevåpenet til aktiviteter med stort hell, for eksempel ved å vinne mesterskap eller felling av spesielt vilt, kan det tenkes rimelig å tillate videre innehav på bakgrunn av «minneverde» selv om innehar ikke lenger fyller behovsvilkårene for videre innehav av skytevåpenet som et «bruksvåpen».

Mangeårige sportsskyttere som på grunn av alder eller helsesvekkelse ikke opprettholder aktivitet eller medlemskap for videre innehav på grunnlag av §§ 4-5, 4-6 eller 4-7, men hvor skytevåpenet representerer innehavers pallplassering på landsskytterstevne, NM, eller internasjonalt mesterskap, vil kunne gis løyve.

Tilsvarende kan det tenkes særegne situasjoner hvor et skytevåpen er benyttet til å avverge umiddelbar fare for tap av liv som følge av dyreangrep. I lovlig nødvergesituasjoner kan det da tenkes rimelig at brukeren tillates videre innehav av skytevåpenet som et minne. Det forutsettes at kravene til vandel og personlige egenskaper er oppfylte.

Slike løyver forutsettes begrenset til tilfeller hvor skytteren er pensjonert fra f.eks. jakt- eller sportsskyttingsaktiviteten, og det etter en helhetlig vurdering fremstår som rimelig å tillate videre innehav av gjenstanden som et minne. Det presiseres at slike erverv ikke representerer noen tilleggskvote for fortsatt aktive skyttere, selv om det ikke nedlegges noe forbud mot bruk.

Søknad er fritatt fra gebyr da skytevåpenet allerede vil være «ervert» og således faller utenfor § 12-1 nr. 1 og 2.

3.9. Erverv av replikavåpen, luftvåpen og fjærvåpen

Reglene for luft- og fjærvåpen er videreført fra gammelt regelverk. Nytt er at det ikke kreves behovsprøving for å kunne få tillatelse til erverv av replika av rifler, hagler, musketter, pistoler og revolvere som bare kan lades fra munningen. Perkusjonsrevolvere inngår som munnlader, da de lades forfra i tønne. Med «replika» menes moderne reproduksjoner av skytevåpen av eldre konstruksjoner.

Som replikavåpen regnes alle våpen produsert etter 1890, selv om den originale modellen kom før 1890. Et replikavåpen er funksjonelt og som regel laget i bedre materialkvalitet enn originalvåpen.

Erverv etter § 5-5 er begrenset til replika rifler, haglevåpen, pistoler og musketter som bare kan lades fra munningen. Perkusjonsrifler og perkusjonsrevolvere som lades i kammer eller tønne.

Det er ikke noen grense for hvor mange våpen som kan erverves etter våpenforskriften § 5-5. Krav for erverv er at søker oppfyller vilkårene om personlige egenskaper og har gjennomført sikkerhetsopplæring hos en skytterorganisasjon for aktuell våpentype, se punkt 3.16.

Politiet kan uten behovsprøving gi tillatelse til å erverve og inneha luft- og fjærvåpen som er laget for å skyte prosjektil med større diameter enn 4,5 millimeter.

3.9.1. Særlig om saluttkanoner

Salutteringskanoner produsert etter 1890 vil være omfattet av våpenlova og krever løyve, jf. § 2 nr. 2, jf. våpenforskrifta § 2-1.

Fysiske og juridiske personer som allerede innehar eller ønsker å erverve kanon til salutteringsformål kan gis løyve i medhold av våpenlova § 14. Søker skal oppfylle krav til alder etter § 15 første ledd første setning, samt krav til vandel og personlige egenskaper etter §§ 15-16.

Søker skal dokumentere å ha gjennomgått sikkerhetsopplæring for bruk og håndtering av saluttkanon. Personer som var aktive saluttører eller var eier av registrert saluttkanon da ny lov og forskrift trådte i kraft 1. juni 2021, forutsettes å inneha tilstrekkelig våpendugleik, og trenger ikke dokumentere dette.

Erverv av krutt og tenmidler til saluttkanon krever løyve, se punkt 2.8.4.

Saluttkanoner omfattes av lovens krav til oppbevaring. Politidirektoratet viser til at våpenforskriften § 6-1 vanskelig er anvendelig på saluttkanoner av noe størrelse, og det må derfor vurderes anlagt godkjent oppbevaringsrom. Svartkrutt oppbevares adskilt og i tråd med retningslinjene i punkt 4.7.

3.9.2. Piler & bolter med særlige egenskaper

Direktoratet er kjent med at det eksisterer piler/bolter som er konstruert for utskyting i luftfrifler. Piler og bolter som er konstruert for å kunne skytes ut av luftvåpen anses som omfattet av våpenlova § 7 tredje ledd nr. 3. Alminnelige «helmantlede» eller spisse piler/bolter vil ved avfyring i luftvåpen oppnå en presisjon og penetrasjonsevne som medfører at luftvåpenet tilføres «særsilt farlege eigenskapar». Tilsvarende vil piler/bolter med «jaktspiss» - pilspiss som er utformet for å serratere eller maksimere sårkanalens størrelse, anses som omfattet da piler/bolten «saknar ein lovlig bruk». Dette da piler/bolter produsert til et slikt formål ikke er tillatt benyttet til jaktformål i Norge, jf. viltloven § 20, jf. forskrift om utøvelse jakt, felling og fangst §§ 15 og 16.

Det understrekes at dette gjelder for piler/bolter som er konstruert for utskyting fra luftfrifler. Slike piler kjennetegnes gjerne ved at de er produsert uten «nock», dvs. uten feste for buestreg.

Buer er unntatt fra lovens virkeområde etter våpenforskrifta § 1-5 nr. 1. og ammunisjon som utelukkende kan benyttes til buer er unntatt fra lovens virkeområde etter § 1-5 nr. 5. Direktoratet legger til grunn at vanlige piler/bolter som er produsert for bruk med buer er unntatt etter § 1-5 nr. 5, selv om de også kan avfyres i

luftvåpen. Det er ikke tillatt å endre eller tilpasse slike piler/bolter til bruk i luftvåpen, jf. ovenfor og våpenlova § 7 tredje ledd nr. 3.

3.9.3. Armbrøst

Armbrøst produsert før år 1900 er fritatt fra løyveplikt, jf. våpenforskrifta § 2-3 nr. 11. Politiet kan gi tillatelse til erverv av armbrøst produsert etter år 1900 med hjemmel i våpenlova § 14. Direktoratet legger til grunn at privatpersoner normalt ikke vil ha et slikt behov for armbrøst at tillatelse bør gis.

Behovet for armbrøst skal være reelt og påviselig. Havforskningsinstituttet eller likende forskningsorganisasjoner kan tenkes ha behov for armbrøst til merking og prøvetakning av hval. Ved søknad om armbrøst til jakt i utlandet skal reisen og tilstrekkelig våpenkunnskap dokumenteres.

3.9.4. Erverv til museumsformål

Bestemmelsen omfatter både offentlige og private organisasjoner og stiftelser. Utstillingen må være permanent og tilgjengelig for allmennheten. Kravet om «permanent» innebærer at organisasjoner som opprettes for en avgrenset tidsperiode, eller hvor ønsket om våpenutstilling ikke følger naturlig av organisasjonens primærformål, normalt faller utenfor. Det er ikke noe vilkår at samtlige våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon ervervet på bakgrunn av bestemmelsen til enhver tid inngår i utstillingen. Gjenstander forbudt etter forskriftens § 3-6 første ledd kan erverves ettersom § 5-6 også åpner for erverv av «våpen».

Bestemmelsen hjemler utelukkende erverv for juridisk person, jf. § 5-6 annet ledd med henvisning til våpenlova § 17. Den juridiske personen må oppfylle kravet til vandel, jf. våpenlova § 17.

Privatpersoner som ønsker bedrive samlervirksomhet faller utenfor bestemmelsens virkeområde, og må søke på bakgrunn av våpenlova § 13, jf. våpenforskrifta § 4-9, se punkt 3.3.

Politiet må foreta en vurdering av søknadens omfang, type våpen, skytevåpen, våpendel og ammunisjon. Bestemmelsen tillater utelukkende erverv til «utstilling» som skal være tilgjengelig for allmennheten. Det stilles ikke strenge krav til systematisk knytning eller sammenheng mellom gjenstandene.

Videre stilles det ikke krav om størrelsesorden på ervervet eller utstillingen. Bestemmelsen åpner for erverv av alle typer våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Det kan for eksempel tenkes en eksisterende utstilling med militære uniformer, hvor organisasjonen ønsker å komplimentere samlingen med et beskjedent antall blankvåpen, skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. For erverv av større mengder skarpe skytevåpen bør politiet underlegge søknaden ytterligere kontroll. Det må påses at søknaden og dens begrunnelse i et ønske om å tilby «utstilling» er reell.

Det stilles krav til «våpenansvarlig» person på vegne av organisasjonen, jf. § 5-6 annet ledd, jf. § 1-1 nr. 18, jf. våpenlova § 17. Den ansvarlige fysiske personen bærer ansvaret for utlevering, bruk og oppbevaring av gjenstandene. Personen må oppfylle kravene til personlige egenskaper for privat våpeninnhav etter våpenlova §§ 15 og 16.

3.10. Erverv av skytevåpen til beskyttelse mot isbjørn

Reglene som åpnet for at privatpersoner med «påtrengende behov» kunne få innvilget våpen til selvforsvar er ikke videreført i ny forskrift. Våpenforskriften § 5-7 åpner for erverv og innhav av skytevåpen til vern mot isbjørn.

Vilkårene etter § 5-7 skal være oppfylte og Sysselmasteren på Svalbard har fastsatt retningslinjer som skal anvendes ved behandlingen av saker også på fastlands-Norge, se Våpen | Sysselmasteren på Svalbard

Tillatelse kan gis når søkeren «skal opphalde seg i område med forekomst av isbjørn». Erverv kan finne sted forut for reisen så fremt søkeren kan godtgjøre et planlagt opphold i et område med forekomst av isbjørn. Ved søknad om tillatelse til erverv skal søknaden tidsbegrenses til en periode for avvikling av reisen eller oppholdet. Søkere som kan godtgjøre et vedvarende behov kan gis tidsubestemt tillatelse.

Skytevåpen ervervet på andre grunnlag og som oppfyller Sysselmesterens retningslinjer for skytevåpen til bruk for isbjørnbeskyttelse kan benyttes til formålet.

Hva angår forbudet mot ekspanderende ammunisjon i revolver etter våpenlova § 7 tredje ledd nr. 3, gis dispensasjon etter § 10 for erverv av ekspanderende ammunisjon dersom skytevåpenet skal erverves eller benyttes til isbjørnbeskyttelse. Ved allerede ervervede revolvere på annet grunnlag, krever dette særskilt søknad og tildeling av dispensasjonsløyve som grunnlag for erverv og innehav av ammunisjonen.

For søkere i Norge skal søknaden behandles i det politidistrikt søkeren er folkeregistrert i. For andre, skal søknaden sendes Sysselmesteren dersom søknaden begrunnes i opphold på Svalbard.

3.11. Erverv av skytevåpen til beskyttelse om bord på ISPS-skip

Etter våpenforskrifta § 5-8 kan reder gis midlertidig løyve til å ha skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Tillatelsen kan bare tildeles reder som juridisk person på vegne av et innleid vaktsselskap som har til oppdrag å verne norskregistrert ISPS-skip mot terrorhandlinger eller piratvirksomhet. Andre formål faller utenom bestemmelsens rekkevidde.

Informasjon om beskyttelse av ISPS-skip finnes i forskrift om sikkerhet, pirat – og terrorberedskapstiltak og bruk av maktmidler om bord på skip og flyttbare boreinnretninger (Sikkerhetsforskriften), samt veiledning utgitt av Sjøfartsdirektoratet (www.sdir.no).

Søker må dokumentere ISPS-tillatelsen og dens gyldighet. Videre må det ikke foreligge vedtak etter Sikkerhetsforskriften § 20 fjerde ledd som forbyr bruk av det aktuelle vaktsselskapet. Søker må godtgjøre at seilassen skal foregå til område som omfattes av den stedlige begrensningen i § 5-8 annet ledd. Tilsvarende må seilassens varighet dokumenteres eller sannsynliggjøres. Gyldighetstiden på tillatelsen settes i samsvar med den periode som finnes rimelig for avvikling av seilassen.

Det kan gis tillatelse på rifler, hagler og pistoler som er godkjent til sportsskyting, se punkt.

I tillegg kan tillatelsen omfatte helautomatiske skytevåpen med kaliber til og med 9 mm og rifle med halvautomatisk eller manuell omlading i kaliber 12,7x99 (.50 BMG).

Løyve etter § 5-8 kan ikke gis for lengre tidsrom enn 6 måneder. Løyve kan forlenges etter ny søknad og fornyet vurdering.

Politidirektoratet viser til at sikkerhetssituasjonen i ulike regioner er i stadig endring, og behov for skytevåpen til beskyttelse derfor må vurderes konkret ut i fra en helhetlig vurdering av situasjonen i regionene det skal seiles gjennom, søkerens opplyste behov for sikring ved hjelp av skytevåpen, samt våpentypen det søkes om. Det bør foreligge uttalelse fra Utenriksdepartementet før løyve innvilges.

For høykapasitetsmagasiner til skytevåpen etter § 5-8 vises det til punkt 2.6.4.

3.12. Erverv av skytevåpen til næringsdrivende for testing/utvikling av ammunisjon

Våpenforskriften § 5-9 gjelder utelukkende næringsdrivendes med tillatelse etter våpenlova § 23 til å produsere skytevåpen ment for forsvar eller politi. Det er ikke et vilkår at produksjonen gjelder skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon som skal brukes av det norske politi eller av Forsvaret.

Tillatelse gis enten for «testing» eller «utvikling» av gjenstandene og det kan bare erverves gjenstander som er «nødvendige for næringsvirksomheten». Med dette følger et krav om konkret økonomisk eller driftsmessig interesse i å kunne gjennomføre testingen eller utviklingen av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Dersom testing eller utvikling ikke er «nødvendig» for oppfyllelse av virksomhetens formål, skal tillatelse ikke gis. Erverv av den enkelte gjenstand skal være «nødvendig».

For øvrig må virksomheten dokumentere at kravene til skytefelt, våpenkyndighet og oppbevaring, samt «våpenansvarlig person» etter § 5-9 tredje ledd og våpenlova § 17 er oppfylte.

3.13. Erverv av våpen som ikke regnes som skytevåpen

Våpenforskriften § 5-10 viderefører tidligere våpenforskrifts § 9 uten vesentlige endringer. Erverv, tilvirkning, innførsel eller omsetning av gjenstandene er forbudt uten tillatelse etter § 5-10 eller i de tilfeller som fremgår av våpenforskrifta § 3-6 annet, tredje og fjerde ledd.

Tillatelse til erverv og innehav kan gis hvor gjenstandene skal innlemmes i eksisterende samling, eller for bruk i sport eller kulturelle aktiviteter. Gitt at gjenstandene normalt ikke har noe legalt praktisk formål, må politiet påse at søknad om løyve til å inneha gjenstandene er tiltenkt seriøse formål.

Dersom det skal gis tillatelse for innlemming i samling, forutsettes det at gjenstanden har en logisk eller systematisk tilknytning til en allerede eksisterende samling av ikke-forbudte gjenstander.

For bruk innenfor sport eller kulturelle aktiviteter må det også foreligge en saklig sammenheng mellom gjenstanden som søkes ervervet, og den sport eller kulturelle aktivitet gjenstanden skal benyttes til. For eksempel skal søknad om elektrosjokkvåpen åpenbart ikke innvilges dersom den kulturelle aktiviteten (formålet) er gjenskapelse av historiske slag/konflikter som ligger forut i tid for oppfinnelsen av elektrosjokkvåpen.

Løyvet skal spesifisere *hvilke* gjenstander det gis tillatelse til å erverve og inneha. Løyvet vil inneha funksjon som «våpenkort» og skal registreres i NVR i tillegg til WebSak.

Import omfattes av § 3-6 første ledd og er løyvepliktig etter § 5-10.

3.14. Erverv av skytevåpen og våpendeler for ansatte i politiet og Forsvaret

Personkrets som kan erverve skytevåpen på bakgrunn av bestemmelsen er tydeliggjort ved at vilkårene for Forvarsansatte kan knyttes til grader. Forsvarets gradsystem er eksemplifisert med Hærens system under. OR- og OF-kodene er dog de samme på tvers av forsvarsgrenene.

Offisersgrader	Befalsgrader	Soldatgrader
General (OF9)	Sersjantmajor (OR9)	Korporal kl. 1 (OR4)
Generalløytnant (OF8)	Kommandørsersjant (OR8)	Korporal (OR4)
Generalmajor (OF7)	Stabssersjant (OR7)	Visekorporal kl. 1 (OR3)
Brigader (OF6)	Oversersjant (OR6)	Visekorporal (OR2)
Oberst (OF5)	Sersjant kl. 1 (OR5)	Ledende menig (OR1)
Oberstløytnant (OF4)	Sersjant (OR5)	Menig (OR1)
Major (OF3)		
Kaptein (OF2)		
Løytnant (OF1)		
Fenrik (OF1)		

Våpenforskriften § 5-11 nr. 1 omfatter militært tilsatte. «Militært tilsatte» er offiserer, befal, grenaderer og konstabler som har inngått kontrakt om tilsetning i Forsvaret etter forsvarsloven § 3 bokstav b.

«Offiser» og «befal» vil omfatte gradskode OR5-OR9 og OF1-OF9.

«Grenaderer» og «konstabel» vil omfatte gradskode OR2-OR4.

Vernepliktige og sivilt ansatt personell i Forsvaret faller utenfor bestemmelsen.

Ansettelseskravet knytter seg til det norske Forsvaret og dets forsvarsgrener. Militært tilsatte er tilsatt i Forsvaret, men kan beordres til stillinger i alle Forsvarsdepartementets underliggende etater. Det kreves ikke at den militært tilsatte til daglig tjenestegjør i en operativ enhet.

Varighet av kontrakten er ikke avgjørende, men politiet bør gjøre søkere med korte kontrakter oppmerksomme på at skytevåpenet må påregnes tilbakekalt når ansettelsesforholdet bortfaller, jf. våpenlova § 31 første ledd. Innehavere av løyve etter § 5-11 plikter å varsle politiet om opphør av studie- eller tilsetningsforholdet som begrunner ervervet, jf. § 11-8.

Ved søknad skal kontrakt om tilsetning fremlegges.

Erverv av skytevåpen for ansatte i politietaten krever politimyndighet etter politilova § 20 første ledd. Søkeren trenger ikke utøve polititjeneste hvor bruk av skytevåpen kan bli aktuelt. Således er ikke-operativt ansatte omfattet, herunder påtalemyndighetens ansatte. Studenter ved Politihøgskolen er omfattet, jf. § 5-11 nr. 3. Ansettelses- eller studieforholdet skal dokumenteres ved kontrakt eller skriftlig bekreftelse fra studiested.

Felles for både ansatte i Forsvaret, innehavere av politimyndighet og Politihøgskolens studenter, er krav om gjennomført «godkjent våpenopplæring i den etat vedkomande er tilsett eller studerer». Opplæringen skal være organisert og i tråd med organisasjonens retningslinjer. Private kurs, opplæring gjennom skytterorganisasjon og liknende, faller utenfor.

Søkere omfattet av bestemmelsens virkekrets kan erverve pistol, revolver og rifle med enkeltskudds eller manuell omladning med de begrensninger som følger av våpenforskrifta kapittel 3. Det kan erverves halvautomatisk rifle som er lovlige til jakt. Halvautomatiske sportsskytterifler kan ikke erverves. Det kan ikke erverves magasiner med kapasitet som overstiger patronbegrensningen i § 2-5.

Det kan erverves inntil tre komplette skytevåpen på bakgrunn av bestemmelsen. Søker skal oppfylle krav til alder og personlige egenskaper etter våpenlova §§ 15 og 16. Skytevåpen ervervet etter bestemmelsen utgjør en egen kvote og skal ikke medtas i beregningen av antall skytevåpen som kan erverves på andre grunnlag.

Det stilles ingen krav til behovsprøving utover tilknytningskravet. Dersom ansettelsen i Forsvaret bortfaller, eller endrer seg slik at innehaver ikke lengre er omfattet av bestemmelsens personkrets, skal tillatelsen normalt tilbakekalles. Tilsvarende gjelder ved tap av politimyndighet eller avsluttet studieløp ved Politihøgskolen.

3.15. Unntak fra lovens ordning i særskilt tilfelle

Våpenlova § 10 gir politiet myndighet til å fravike bestemmelser i eller gitt i medhold av våpenlova § 5 annet og tredje ledd, § 6 annet og tredje ledd, § 7 tredje ledd og § 8 i «særskilde tilfelle». Dispensasjonsadgangen knytter seg til egenskaper og utforminger av våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som i utgangspunktet er forbudte.

Bestemmelsen er en sikkerhetsventil og terskel for anvendelse er høy, jf. begrepet «særskilde tilfelle».

I utgangspunktet regulerer øvrige bestemmelser i lov og forskrift legitime grunnlag for innehav av våpen, skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. På bakgrunn av de anerkjente «behov» er det gitt regler for hvilke typer, kalibre, funksjoneringsmåter og egenskaper som tillates benyttet til ulike formål. Avgrensninger i lovlige kalibre, alder, mekanisme, krav til skytevåpens lengde, fravær av visse egenskaper, etc., er uttrykk for et kompromiss mellom de ulike gjenstandenes «farlighetsgrad», og hvilke legitime behov gjenstandenes skal betjene.

Disse utgangspunkter må anvendes ved vurderingen etter § 10 ettersom en absolutt forutsetning for unntak, er at hensynet til samfunnsikkerheten ikke taler imot. Søknader som har en rettslig forankring i våpenlovas eller våpenforskriftas øvrige bestemmelser, skal normalt alltid avgjøres etter disse. Begrensningene som følger av våpenlovgivningen er bevisste og skal lojalt håndheves av politiet.

Etter Politidirektoratets oppfatning bør bestemmelsens bruksområde forstås slik: I tilfeller hvor detaljreguleringen i våpenlova eller forskriften for øvrig er til hinder for et legalt, positivt og ønskelig våpeninnehav, **kan** bestemmelsen anvendes. Terskelen er høy.

Bestemmelsen kan for eksempel tenkes nyttet ved søknad om løyve på bakgrunn av affeksjon og hvor det omsøkte skytevåpen ikke oppfyller kravet til minste løps- og total lengde, og innehar en slik ekstraordinær historisk, tilknytningsmessig eller monetær verdi for søker at det etter en samlet og konkret vurdering fremstår som meget urimelig å nekte innehavet.

3.16. Felles retningslinjer for vurdering av «tilstrekkeleg våpendugleik»

Flere ervervsgrunnlag krever at erverver, innehaver eller bruker innehar nødvendig våpenkyndighet. Kravet er begrunnet i et behov for at innehavere av skytevåpen har en minimumsforståelse og evne til en sikker og forsvarlig håndtering og omgang med skytevåpenet.

Det er tilstrekkelig at søkeren dokumenterer våpenkyndigheten ved første gangs erverv av hver våpentype. Våpentypene som det selvstendig må dokumenteres våpenkyndighet for kan inndeles i gruppene:

- Rifle / hagler / kombi (inkludert halvautomatiske jaktrifler)
- Pistol / revolver
- Halvautomatiske sportsskytterifler
- Saluttkanon

Direktoratet forstår våpenforskriften §§ 4-4 og 4-6 dithen at sikkerhetsopplæringen skal være gjennomført i regi av den skytterorganisasjonen som begrunner ervervet. Ved erverv av hagler og rifler etter § 4-7 kan opplæringen på aktuell våpentype være gjennomført i annet forbund enn det som begrunner ervervet, jf. begrepet «av ein godkjent skyttarorganisasjon».

Dette innebærer at søker som allerede innehar skytevåpen i en av de ovenfor nevnte kategorier, og som søker om tillatelse til erverv av nytt skytevåpen innenfor samme kategori, ikke trenger dokumentere våpenkyndighet på nytt, såfremt ervervet er begrunnet i samme skytterorganisasjon. Personer som har innehatt skytevåpen i samme kategori som det søkes ervervet, forutsettes å ha tilegnet seg den nødvendige kunnskap og erfaring for en trygg bruk og håndtering av skytevåpenet. Dette gjelder også personer som har ervervet skytevåpen etter tidligere regelverk.

For eksempel skal søkere med løyve til innehav av pistol på bakgrunn av medlemskap i NSF, men som søker om løyve til erverv av pistol til bruk innenfor DSSN, avkreves dokumentasjon på gjennomført sikkerhetsopplæring i DSSN.

3.17. Endring av bruksområde for eksisterende løyve

Løyvehavere som søker om endring av bruksområde, for eksempel fra jakt til sportsskyting, kan få slike søknader innvilget dersom vilkårene for selvstendig erverv av skytevåpenet til det nye bruksområdet er oppfylte.

Gebyr etter våpenforskrifta § 12-2 er knyttet til ervervssituasjonen. Ettersom søknad om endring av bruksområdet forutsetter at skytevåpenet allerede er ervervet eller gitt løyve til erverv for, skal det ikke kreves gebyr for søknad om endring av bruksområde.

Innvilges søknad om endret bruksområde, skal ervervsgrunnlaget oppdateres i NVR.

4. Oppbevaring, transport og utlån

Ny lov og forskrift viderefører oppbevaringsreglene for våpen, våpendeler og ammunisjon, med noen unntak og nyvinninger.

4.1. Oppbevaring av skytevåpen på bopel (privat oppbevaring)

Etter våpenlova § 19 første ledd skal alle former for «skytevåpen» oppbevares tørt for ammunisjon. Dette gjelder uavhengig av om skytevåpenet er løyve- og meldepliktig, eller ikke.

Løyvepliktige skytevåpen eller en vital del av skytevåpenet, skal oppbevares i FG-godkjent våpenskap. Hva som regnes som vital våpendel er fastsatt i våpenforskriften § 1-1 nr. 8.

Hagler som for nåværende innehaver er unntatt fra løyveplikt etter § 2-3 nr. 8, samt ammunisjon til slik våpen regnes som «løyvepliktige» etter oppbevaringsbestemmelsene, jf. § 6-6. Andre skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt, eller en vital del av dette, skal oppbevares nedlåst i skap, skuff eller annen låsbar innretning eller fastlåst til vegg, jf. § 6-6.

Våpenlova stiller ikke krav til oppbevaringen av lovlig deaktiverte skytevåpen, jf. § 6-6 annet ledd. Øvrige skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt skal oppbevares nedlåst eller fastlåst til vegg.

Oppbevaring skal finne sted på løyvehavers faste bosted. Med «fast bosted» menes folkeregistrert adresse, jf. § 6-2 første ledd. For pendlere eller personer som reelt har fast opphold på annet sted enn folkeregistrert adresse må oppbevaringen gjennomføres i medhold av § 6-2 første ledd, se punkt 4.2.

Våpenlova § 18 krever at oppbevaringen skal finne sted «i [...] bustad». Ordlyden innebærer at de tidvis krevende avgrensninger etter tidligere regelverk, herunder grensen ved frittstående garasjer ikke lengre er aktuell. Ettersom oppbevaring skal finne sted «i bustaden» legger Politidirektoratet til grunn at oppbevaringen skal finne sted inne i boenheten som våpeneier benytter.

Garasjer, uthus, boder, eller andre aksessoriske bygninger eller lagringsrom, faller utenfor. Dette inkluderer boder i tilknytning fellesarealer. Det er tillatt å oppbevare skytevåpen i rom og boder som er innendørs (i boenheten). Garasjer faller utenfor selv om disse er fysisk forankret i boligen/huset.

Ved privat oppbevaring av mer enn 25 løyvepliktige skytevåpen eller våpendeler i samme husstand, skal oppbevaringsstedet være utstyrt med FG-godkjent innbruddsalarmsystem minimum FG-200:3 klasse 1, jf. § 6-1 tredje ledd. Med «overføring til døgnmanna alarmstasjon» forstås et krav om umiddelbar overføring. Anlegget må påse at tilkoblingen til alarmstasjonen er kontinuerlig og uten nevneverdige utfall.

Politiet dispensere fra krav til alarm dersom det er «uråd å etterkomme kravet». Dispensasjon skal bare gis i tilfeller hvor det er tilnærmet praktisk umulig å etterkomme kravet. At installasjon av innbruddsalarmsystem vil medføre høye kostnader eller er upraktisk, er ikke tilstrekkelig. Det må foretas en konkret vurdering av muligheten for installering, samt andre risikoskapende og risikodempende faktorer. Dersom hensynet til samfunnssikkerheten taler mot dispensasjon, skal kravet ikke fravikes.

Kravet knytter seg til «husstanden» og det er det totale antallet løyvepliktige skytevåpen og våpendeler som oppbevares som er avgjørende. Dette betyr at husstander med flere våpeneiere krever alarm, når det totale antallet gjenstander overstiger 25. Gjenstander som oppbevares på vegne av andre etter § 6-2 annet ledd inngår i beregningen. Lånte skytevåpen og våpendeler omfattes.

Skytevåpen og våpendeler som er unntatt fra løyveplikt inngår ikke i antallet.

4.2. Oppbevaring på annet sted

Oppbevaring på annet sted enn løyvehavers folkeregistrerte adresse kan bare finne sted etter reglene i våpenforskrifta § 6-2. Løyvehaver kan oppbevare sine egne skytevåpen, våpendeler og ammunisjon på annet sted enn hvor hen er folkeregistrert bosatt dersom politiet varsles minst 3 uker på forhånd om hvor gjenstandene skal oppbevares.

Varslingsfristen på minst 3 uker er absolutt og skal ivareta politiets mulighet til å forhindre at oppbevaringen tiltar, f.eks. dersom oppbevaringsstedet ikke oppfyller vilkårene etter § 6-2 første ledd.

Vilkårene for oppbevaring etter § 6-2 skal vurderes ved mottak om melding. Forarbeidene forutsetter en restriktiv tilnærming til fravikelse av bostedskravet. Det skal ikke hefte tvil ved om vilkårene etter § 6-2 er oppfylte. Dersom tvil foreligger bør politiet fatte vedtak om å nekte oppbevaring på innmeldt sted, jf. Prop.19 L (2020–2021) punkt 3.1.3.

Oppbevaringsstedet må utgjøre en «bustad». Forskriften angir hus, leilighet eller hybel som eksempler, men er ikke uttømmende. Det avgjørende er at oppbevaringsstedet kan sies å utgjøre et sted ment for varig eller permanent opphold. Løyvehaver må selv benytte stedet til varig opphold. Direktoratet legger til grunn at oppbevaringsstedet må ha karakter av å være en permanent bygning eller konstruksjon. Campingvogner, spikertelt, brakker, buer, fangsthytter, fritidsbåter og liknende, har etter direktoratets oppfatning en karakter av å være ment for midlertidig opphold, og faller dermed utenfor.

Hytter og fritidsboliger regnes ikke som «bustad» ved mindre løyvehaver har «varig opphold» der. Vedkommende må ha et fast og regelmessig opphold på adressen i tillegg til at stedet er godkjent for varig opphold (boligformål).

Vanlig bruk av hytte eller fritidsbolig faller utenom og anses ikke som «varig opphold», selv om bruken er hyppig, og/eller lengden på opphold er av noe varighet.

Løyvehaver må eie eller leie oppbevaringsstedet.

Eiendom som løyvehaver er deleier i av andre grunner enn til private boligformål, faller utenfor. Delte eierskap som «time-share» eller ordninger med delt eierskap og disposisjonsrett over oppbevaringsstedet, og hvor personer utenfor løyvehavers familie eller husstand har selvstendig adgang til oppbevaringsstedet kan ikke benyttes.

Oppbevaring kan også gjøres hos annen løyvehaver etter § 6-2 annet ledd. Den som skal oppbevare gjenstandene må ha løyve for «tilsvarende gjenstander». Dette innebærer et krav om at den som skal oppbevare gjenstandene selv besitter tillatelse til å inneha skytevåpen eller gjenstander innenfor samme kategori som angitt i punkt 4.8.

4.3. FG-standarden og forventninger til oppbevaringen

Forsikringsselskapenes Godkjenningsnevnd byttet i 2017 navn til FG Skadeteknikk, se www.fgsikring.no. «FG» står for «Forsikringsgodkjent».

FG Skadeteknikk har ansvaret for å utarbeide regler, samt godkjenne sikringsutstyr som skal redusere risiko for brann- og innbruddsskader.

For oppbevaring av skytevåpen skal det benyttes sikkerhetsskap eller verdiskap som er godkjent etter standard:

FG-520	SSF 3492/SS 3492	EN 1143	NS 5089	INSTA 610
(Krav for prøving og godkjenning av sikkerhetsskap)	(sikkerhetsskap, Svensk standard)	(Verdiskap)	(Verdiskap)	(Verdiskap)

I det videre omtales sikkerhets- og verdiskap under felles betegnelse «våpenskap». FG Skadeteknikk fører lister over godkjente våpenskap, dører, låser, vinduer, gitter, etc. Listene er søkbare på nettsiden www.fgsikring.no. Er gjenstanden på listen, er den FG-godkjent.

Gjenstander merket «utløpt» indikerer tidligere vurdering og FG-godkjenning som ikke lengre er gjeldende for omsetningen av produktet. Utløpt våpenskap vil i privat eie fortsatt oppfylle våpenforskriftas krav til sikring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon, men kan ikke omsettes i næringsvirksomhet.

Juridiske personer og løyvehavere etter § 23 skal ved anleggelse av nytt oppbevaringssted benytte FG-godkjente produkter som ikke er utløpte. Eksisterende anlegg må vurderes oppgradert til produkter med aktiv FG-godkjenning dersom sikkerhetsmessige hensyn tilsier det.

I tillegg til at våpenskapet må være godkjent i henhold til en av de ovenfor nevnte standarder, må våpenskapet oppfylle krav til installasjon.

Ved bruk av våpenskap til oppbevaring i næring – i praksis alle som innehar tillatelse etter våpenlova § 23, skal våpenskapene forankres i stabil bygningskonstruksjon i henhold til fabrikantens anvisninger. Dette gjelder uavhengig av våpenskapets egenvekt.

Ved bruk av våpenskap til oppbevaring hos privatpersoner, skal våpenskapet forankres til stabil bygningskonstruksjon i henhold til fabrikantens anvisninger dersom våpenskapets egenvekt er under 150 kg.

Våpenskap som ikke har egenvekt på 150 kg og som skal benyttes til privat oppbevaring, kan suppleres med lodd slik at den totale egenvekten overstiger 150 kg. Loddene skal være montert på skapets innside.

Tidligere våpenforskrift § 78 er ikke videreført med samme ordlyd. Direktoratet ønsker imidlertid å presisere at krav om oppbevaring i FG-godkjent våpenskap etter våpenforskrifta § 6-1 gir uttrykk for minimumskrav til forsvarlig oppbevaring av skytevåpen. Våpenlova § 19 tredje ledd krever at oppbevaringen skal finne sted «nedlåst» I dette må også forstås et krav om at nøkler til våpenskapet skal oppbevares på et egnet sted, adskilt fra våpenskapet.

Med «egnet sted» menes oppbevaringssted hvor andre, inklusive øvrige husstandsmedlemmer, ikke får tilgang på nøklene.

Nøkler, chip, kode eller annet medium for åpning av våpenskapet må være plassert slik at våpenskapet ivaretar sin funksjon som en reell fysisk barriere mot borttakelse eller uvedkommendes adgang på skytevåpnene.

Ansvar for forsvarlig oppbevaring av gjenstandene er tillagt løyvehaver.

Dersom flere løyvehavere inngår i samme husstand kan felles våpenskap benyttes til oppbevaring. Dette gjelder selv om den enkelte løyvehaver har løyve til skytevåpen i ulike skytevåpenkategorier som nevnt i punkt 4.8.

4.4. Godkjent våpenrom

Kravet om FG-godkjent våpenskap kan fravikes ved oppbevaring i godkjent våpenrom. Forskriftens § 6-1 annet ledd angir konkrete krav til rommets utforming. Materialeutformingen skal for vegg, tak og gulv minst inneha tilsvarende motstandsdyktighet mot gjennomtrenging som 20 cm murt og armert Leca. Kravet er fristilt fra FG- eller NS-standarder, men må forstås i sammenheng med at rommets dør må være godkjent etter NS 3170, 1. utgave januar 1992, klasse 3, 4 eller senere utgave. NS 3170 er erstattet av EN 1627. Dører godkjent etter EN 1627 RC kode 4 eller høyere oppfyller kravet ved nyanlegg.

I dette ligger at rommets utforming må utgjøre en reell barriere mot gjennomtrengning for å ivareta dørens funksjon. Politidirektoratet legger til grunn at kravet om «mura og armert» innebærer et krav om bruk av mørtel mellom samtlige skift og stigearmering i minimum hvert annet skift. Ved skjøting av armering i lengderetningen skal overlapp være minst 30 cm. Konstruksjonens vegger og tak skal pusses på både ut- og innside.

Konstruksjonen kan utføres av andre materialer som minimum har tilsvarende styrke mot gjennomtrengning. Det vises blant annet til EN 1627 og SSF 1047 og muligheten for benyttelsen av FG-godkjente sikkerhetsvegger. Motstandsdyktigheten mot gjennomtrengning må dokumenteres å minst tilsvare Leca-konstruksjonen.

Tillatelse fra politiet skal foreligge før oppbevaringen i våpenrommet tiltar. Politiet skal befare våpenrom før de godkjennes. Søkeren har dokumentasjonsbyrden for at rommets utforming tilfredsstiller forskriftens krav.

For private kan våpenrom bare anlegges på «fast bustad» eller etter reglene i § 6-2. Krav til forsvarlig oppbevaring av nøkler til våpenskap får tilsvarende anvendelse på nøkler eller annen adgangskontroll til våpenrom, se punkt 4.3.

4.5. Midlertidig oppbevaring

Ved midlertidig oppbevaring skal skytevåpen og ammunisjon være under forsvarlig tilsyn. Med «forsvarlig tilsyn» forstås et krav om at gjenstandene overvåkes eller løyvehaver/låntaker befinner seg i en situasjon hvor en kan oppdage og eventuelt umiddelbart gripe inn ovenfor uvedkommende.

Kravet til forsvarlig tilsyn kan ved transport eller medbringelse i anledning bruk fravikes ved at gjenstandene skjules eller dekkes til. Ved oppbevaring i husvære eller motorvogn skal dør, vinduer, luker, og liknende være avlåst. Oppbevaring i kabriolet og eventuelt andre kjøretøy eller husvære uten mulighet for avlåsning, vil ikke være tillatt uten forsvarlig tilsyn. Bagasjerom på kabriolet kan benyttes såfremt dette er låsbart og atskilt fra kabinen.

Hensikten med endringen er blant annet å unngå at noen i full offentlighet tar ut et skytevåpen fra en motorvogn for å fjerne en vital del. Dette kan både virke skremmende for forbipasserende, og den som eier skytevåpenet har samtidig signalisert at det oppbevares skytevåpen i bilen. Det kan øke faren for innbrudd i en bil som forlates.

Det presiseres at våpenforskrifta § 6-8 må leses i sammenheng med våpenlova § 20. Bestemmelsene regulerer utelukkende midlertidig oppbevaring og transport av skytevåpen. Reglene kan ikke benyttes for oppbevaringssituasjoner som ikke har en åpenbar og umiddelbar karakter av midlertidighet. Midlertidighet som følge av f.eks. oppussing faller utenfor da skytevåpnene ikke er under transport eller medbragt i forbindelse bruk. I slike tilfeller må skytevåpnene være under forsvarlig tilsyn, eventuelt oppbevart hos andre etter forskriftens § 6-2.

4.6. Sending og transport av skytevåpen og ammunisjon

Skytevåpen kan på offentlig sted ikke fraktes i hylster, eller likende som er festet på kroppen for å gi rask tilgang på skytevåpenet. Kravet gjelder både for løyefrie og løyvepliktige skytevåpen. Et pistolhylster i beltet eller i skulderhylster er eksempler på forbudt bæring. En rifle i et futteral som bæres på ryggen vil derimot være lovlig.

Ved sending av løyvepliktige skytevåpen i post eller som gods skal skytevåpenet ikke være funksjonelt. Våpenforskrifta § 6-7 tredje ledd oppstiller kammerlås eller fjerning av vital del som mulige alternativer. Fjernes vital del må denne sendes i egen forsendelse. Ved bruk av kammerlås eller annen innretning som forhindrer bruken av et komplett skytevåpen, kan ikke ammunisjon sendes sammen med skytevåpenet.

I tillegg til sikringen som fremgår av forskriftens § 6-7, skal gjenstandene være pakket slik at de «ikkje er synlege eller lett tilgjengelege». Ved godstransport skal det ikke være mulig å se innhold i pakken/forsendelsen, f.eks. gjennom glipper, gjennomsiktig innpakkingsmateriale eller pakkens utforming.

Kravet innebærer også at skytevåpen ikke skal være lett tilgjengelig under transport i bil og liknende. Ved forflytning i terreng under utøvelsen av jakt anses våpenet som «i bruk» og kan medbringes lett tilgjengelig. Dette gjelder likevel ikke ved transport på offentlig vei.

Den som transporterer skytevåpen må medbringe dokumentasjon på lovlig tilkomst på skytevåpenet, jf. våpenlova § 20 første ledd. For transport av eget skytevåpen, vil våpenkortet være mest nærliggende. For transport av *andres* skytevåpen, skal f.eks. utlånserklæring medbringes.

Kravene gjelder både for private og næringsdrivendes sending og transport av skytevåpen og ammunisjon, jf. § 9-9.

Politidirektoratet antar at reglene i våpenlova § 23 om krav til løyve kommer til anvendelse for næringsdrivende som utøver transport av skytevåpen eller ammunisjon som en del av virksomheten. Det siktes her til næringsdrivende som utad averterer for å påta seg transportoppdrag for skytevåpen og hvor dette inngår som en spesialisert del av virksomheten. Transport gjennom foretak som generelt utøver post- eller godstransport faller utenom, da disse hverken primært utøver næringsvirksomhet ved transport av skytevåpen, og normalt ikke er kjent med forsendelsens innhold. Innmelding om transport av skytevåpen til flyselskap faller også utenfor § 23.

4.7. Oppbevaring av ammunisjon hos privatpersoner

Av de vanligste typer ammunisjon som skal oppbevares nedlåst nevnes:

- Komplette patroner
- Prosjektiler, [med unntak av løse hagl og runde blykuler til munnladere og perkusjonsrevolvere]
- Krutt
- Tennhetter

Ammunisjon kan låses inn i skuff, skap, boks, kasse, reol, eller annen egnet låsbar innretning. For ivaretagelse av formålet med nedlåsningsen, må gjenstanden være egnet i den forstand at den oppstiller en reell fysisk barriere mot tilgang på ammunisjonen.

Oppbevaringen skal finne sted på løyvehavers «faste bosted», se punkt 4.1. Oppbevaring på ubebodd sted er forbudt, jf. § 6-3 annet ledd. Prosjektil til luft- og fjærvåpen som er unntatt fra løyveplikt etter § 2-3 kan oppbevares på ubebodd sted, jf. § 6-3 annet ledd.

Våpenforskrifta § 6-3 første ledd angir største mengde patroner, krutt og tennhetter som kan oppbevares i «samme husstand». Dersom flere løyvehavere inngår i samme husstand, vil det være den totale mengden som er avgjørende.

Oppbevares mer enn 5 kg røyksvakt krutt, 3 kg svartkrutt, 10.000 tennhetter, 10 000 ferdigladde patroner eller 15 000 ferdigladde patroner medregnet minst 5000 patroner i .22 LR eller Short, kreves tillatelse etter brann- og eksplosjonsvernloven. Bakgrunnen for dette er at omfang av netto eksplosivinnhold gjør sikringstiltak etter brann- og eksplosjonsloven nødvendig. Begrensningen gjelder både for private og næringsvirksomhet, jf. våpenforskrifta § 6-5 femte ledd.

Oppbevaringsbestemmelsen som gjelder svartkrutt er endret. Tidligere forbud mot oppbevaring av svartkrutt inne i boenhet er fjernet. Inntil 3 kg svartkrutt kan oppbevares i boenhet forutsatt at:

- Løst svartkrutt oppbevares i plastemballasje med skrukork som rommer 1 kg eller mindre. Plastboksene oppbevares i trekasse med minst 3 adskilte rom. Maksimalt en boks som rommer én kilo kan oppbevares i et slikt rom.

Alternativt kan svartkrutt oppbevares som ferdige enkeltladninger i mindre plastbeholdere eller reagensrør med annen type kork.

- Trekassen skal være låst.
- Kantene rundt kasse og lås kan være av metall.
- Trekassen kan ikke oppbevares i rom med åpen varmekilde som peis eller ovn.

Svartkrutt som er ladet opp i patroner oppbevares nedlåst etter samme regler som for patronert ammunisjon, jf. ovenfor. Krutt i små plastbeholdere målt opp i ladninger oppbevares som løst krutt.

Hensikten med oppbevaringsreglene er at svartkrutt under en brann skal brenne og ikke detonere. Kruttet må derfor ikke settes inn i skap, skuff eller lignende av metall. Svartkrutt skal derfor heller ikke oppbevares i FG-godkjent våpenskap eller skap med høyere sikkerhetsnivå.

4.8. Utlån av skytevåpen

Utlånsreglene er i hovedsak videreført fra tidligere regelverk, med unntak av at det kreves politiets tillatelse for lån dersom låntaker ikke har våpenkort for tilsvarende våpentype fra før.

Med «tilsvarende skytevåpen» menes skytevåpen innenfor følgende grupper:

I Rifle/hagle/kombi (inkludert halvautomatiske rifler godkjent til jakt)

II Pistol/revolver

III Halvautomatiske rifler som ikke er godkjent til jakt

Innehaver av skytevåpen i kategori I kan **ikke** låne skytevåpen i kategori II og III.

Innehaver av skytevåpen i kategori II kan låne skytevåpen i kategori I og II.

Innehaver av skytevåpen i kategori III kan låne skytevåpen i kategori I, II og III.

Utlån skjer ved utstedelse av «utlånserklæring» som må følge formkravene nedfelt i forskriftens § 6-9.

Utlånserklæringen fungerer som våpenkort i utlånsperioden.

Utlåner plikter å forsikre seg om at låntaker oppfyller alderskrav for aktuell våpentype, jf. § 18 tredje ledd.

Våpenloven § 18 fjerde ledd forbyr overlatelse av «skytevåpen», «våpendeler» og «ammunisjon» til personer som på grunn av vandel eller manglende personlige egenskaper har fått tilbakekalt eller blitt nektet løyv til innehav. Forbudet omfatter alle gjenstander som omfattes av våpenlovas definisjon av gjenstandene i § 2. Forbudet gjelder både utlån og kortvarig overlatelse.

Utlåner kan for øvrig ikke låne ut skytevåpen til person når det ellers er grunn til å tro at mottaker ikke er skikket til innehavet.

Direktoratet bemerker at utlån bare skal finne sted når låntakers bruk og behov for skytevåpenet er lovlig, jf. våpenlova § 18 annet ledd siste setning. Dette innebærer at utlåner må forsikre seg om at låntakers bruk er til formål som anerkjennes av våpenlova §§ 10-14, jf. våpenforskrifta kapittel 4 og 5. Videre må utlåner forsikre seg om at låntaker har våpenkort eller løyve til å låne den våpentype som lånes ut. Legitimasjon skal kontrolleres mot våpenkort eller løyve.

Tidsrom for utlånet skal tilpasses den periode låntaker har behov for å låne skytevåpenet.

4.8.1. Søknad om løyve til lån

Ved politiets behandling av søknader om tillatelse til å låne våpen, skal søkeren oppfylle de krav til vandel, personlige egenskaper og behov som fremgår av – eller i medhold av – våpenlova §§ 11 til 17. Dette innebærer at personer som søker om tillatelse til for eksempel å låne pistol/revolver, må oppfylle kravene for selvstendig erverv etter våpenlova § 12, jf. våpenforskrifta §§ 4-5 og 4-6. Tildelt løyve for lån av slike skytevåpen skal derfor underlegges samme «behovskontroll» som innehaver av våpenløyve på pistol/revolver.

Løyve til lån skal identifisere innehaver, grunnlag for låneløyet, hvilke typer skytevåpen som omfattes og varigheten av løyet.

Ved utstedelse av utlånstillatelse til personer som ikke er bosatt i Norge, men som skal låne våpen under oppholdet, skal tillatelsen tidsbegrenses til varigheten av oppholdet.

I tilfeller hvor politiets reelle mulighet for kontroll med tillatelsen til å låne skytevåpen svekkes, antar Politidirektoratet at politiet har anledning til å tidsbegrense tillatelsen etter vilkårlæren. Tidsbegrensningen må stå i en saklig sammenheng med svekkelsen av våpenlovas mekanismer for å verne om samfunnsikkerheten. Langvarige tidsubestemte tillatelser til lån kan tenkes å umuliggjøre kontrollen ved løyvehaver dersom personen tilbringer lengre perioder i utlandet før hen igjen returnerer til Norge. Dersom vedkommende ved retur til Norge igjen ønsker å låne skytevåpen, skal dette derfor underlegges en fornyet vurdering i tråd med de krav som fremgår av våpenforskrifta § 7-7.

4.8.2. Utlån fra juridiske personer

Skytterlag og foreninger som låner ut våpen til skyttere som ikke fyller vilkårene for erverv på grunn av alder, kan låne ut våpen til foresatte som har våpenkort for tilsvarende våpenkategori fra før. Dersom foresatte ikke har våpenkort, kreves særskilt løyve til lån fra politiet.

Bedrifter, skytterlag og pistolklubber, samt andre juridiske personer, kan låne ut sine skytevåpen til medlemmer eller ansatte. Det skal føres utlånsprotokoll i samsvar med § 6-10 og utlånserklæring etter formkrav i § 6-9. Det forutsettes at juridiske personer som låner ut skytevåpen til medlemmer eller ansatte har gode rutiner for utlevering og innlevering av skytevåpen. Politiet skal kontrollere at krav etter § 6-10 første og annet ledd etterleves.

Bedrifter som låner ut skytevåpen til sine ansatte skal i tillegg utarbeide en liste over de ansatte som er godkjente for å få utlevert skytevåpen eller våpendeler fra bedrift. I dette ligger et krav om internkontroll og systematisk oversikt over hvem som skal kunne ha befatning med bedriftens skytevåpen. Listen skal oppbevares i minst tre år etter at skytevåpen eller våpendelen er innlevert til utlåner.

Utlån tillates også til annen «bruk» enn hva som grunngir løyet så lenge vilkår for utlån er oppfylte og bruken er lovlig.

Det presiseres at godkjenning som «våpenansvarlig person» i medhold av våpenlova § 17 ikke gir grunnlag for å selv låne skytevåpen, jf. § 18.

4.8.3. Overlatelse under forsvarlig tilsyn

Reglene om utlånserklæring, våpenkort eller løyve for tilsvarende skytevåpen gjelder ikke ved kortvarig overlatelse under forsvarlig tilsyn.

Ved «forsvarlig tilsyn» anses det sikkerhetsmessige ansvar fortsatt å ligge hos løyvehaver. I dette ligger et krav om at løyvehaver må befinne seg i umiddelbar nærhet, slik at hen kan gripe inn ovenfor brukeren eller uvedkommende straks det er behov for det. Det er uten betydning hvorvidt skytevåpenet benyttes til skyting eller ikke.

Overlatelse til personer som på grunn av vandel eller personlige egenskaper er nektet våpenløyve er forbudt, jf. våpenlova § 18, se punkt 4.8.

4.8.4. Overlatelse til næringsdrivende

Krav til utlånserklæring gjelder ikke ved overlevering av skytevåpen eller våpendeler i anledning reparasjon, ombygging eller kommisjonssalg, såfremt mottaker innehar løyve etter våpenlova § 23, jf. forskriftens § 6-9 annet ledd. Den næringsdrivendes løyve etter § 23 må omfatte våpentypen.

Sysseimesteren på Svalbard er i forskriftens § 6-11 gitt særskilt adgang til å gi retningslinjer for utlån av skytevåpen til forsvar mot isbjørn, se www.sysseimesteren.no for mer informasjon.

4.9. Oppbevaring hos juridiske personer (ikke § 23 løyvehavere)

Juridiske personer som innehar skytevåpen skal oppbevare skytevåpen, våpendeler i FG-godkjent våpenskap eller godkjent våpenrom. Ved oppbevaring av mer enn 25 løyvepliktige skytevåpen eller våpendeler på samme sted, skal oppbevaringssted sikres med FG-godkjent innbruddsalarm grad 3, jf. forskriftens § 6-4.

Oppbevaringsstedet må være bemannet på dagtid på hverdager, eller være bebodd.

Politiet skal varsles om oppbevaringssted. Dette vil normalt gjøres ved første søknad om erverv. Eventuelle endringer i oppbevaringssted skal varsles politiet på forhånd eller umiddelbart av eget tiltak.

Unntak fra kravet om at oppbevaringssted skal være bemannet eller bebodd kan gis etter §6-4 annet ledd. Krav er FG-godkjent ytterdør klasse RC3 iht. EN 1627 og lås minimum klasse 3 etter SSF 3522. Krav om FG-godkjent innbruddsalarm grad 3 gjelder så langt installering er mulig. Se punkt 4.1 for dispensasjonsterskel.

Politidirektoratet legger til grunn at ytterdørens plassering må vurderes i sammenheng med oppnådd sikkerhetsgevinst. Dersom det etter en helhetlig vurdering av bygningens utforming fremstår som uegnet å plassere sikkerhetsdør som «ytterdør» til bygning, kan det vurderes å tillate plassering av døren i døråpningen som gir direkte adgang til rommet hvor skytevåpen, våpendeler og ammunisjon oppbevares.

Bestemmelsen gjelder for juridiske personer som innehar skytevåpen, våpendeler og ammunisjon i anledning «næring». Dette vil omfatte skytterlag, pistolklubber, bedrifter, stiftelser, o.l. og andre som til ulike formål innehar skytevåpen.

Det forutsettes at tilgang på nøkler, nøkkelkort, koder, og liknende, utelukkende gis til personer som på vegne av den juridiske personen har saklig behov for tilgang. Våpenansvarlige personer er ansvarlige for ivaretagelsen av tilgangsbegrensningen, jf. våpenlova § 17. Det forventes at det utarbeides og føres kontroll med særlige rutiner for utlevering, innlevering og håndtering av nøkler, koder, etc. Liste over hvem som har tilgang til våpenskap skal oppdateres fortløpende.

Juridiske personer, herunder skytterlag og pistolklubber, som innehar løyve til oppbevaring på ubebodd sted etter våpenforskriften (2009) § 83, kan fortsatt oppbevare skytevåpen og ammunisjon i samsvar med tillatelsen, jf. våpenforskrifta § 14-1 nr. 2. Ved erverv av ytterligere skytevåpen, endringer i bygningsmassen, eller andre forhold i, eller rundt oppbevaringsstedet som påvirker forsvarligheten av oppbevaringen i strid med forutsetningene for tillatelsen etter våpenforskriften (2009) § 83, skal oppbevaringsstedet oppgraderes til någjeldende krav.

Oppbevaring i næringsvirksomhet som krever løyve etter § 23 faller utenom og er regulert i § 6-5, jf. under.

4.10. Oppbevaring hos næringsdrivende med løyve etter våpenlova § 23

Våpenforskriften § 6-5 gir detaljerte regler for oppbevaring hos løyvehavere (bevillingshavere). Kravene er minstekrav. Politiet må ved søknad om løyve etter § 23, samt ved kontroller av innehavere som allerede innehar tillatelse etter tidligere regelverk, påse at kravene etterleves, jf. § 11-5.

4.10.1. Krav til fysisk sikring

- FG-godkjent ytterdør minst RC3 iht. EN1627 og som er utstyrt med 2

FG-godkjente låser minst FG-klasse 3 i henhold til SSF 3522.

- Vinduer skal bestå av FG-godkjent innbruddsikkert glass klasse P6B i henhold til EN356, og i tillegg være beskyttet av FG-godkjent gitter/rulleport klasse RC3 i henhold til EN1627.

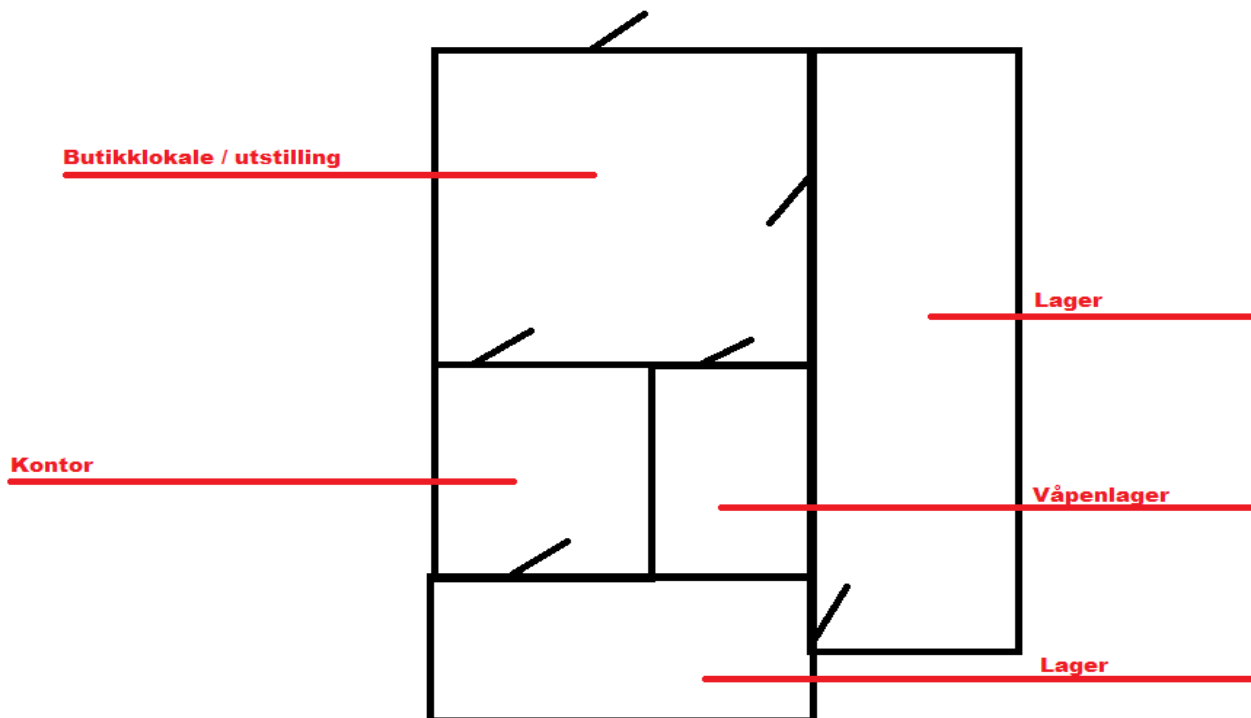
Kravet om FG-godkjent ytterdør med minst 2 FG-godkjente låser gjelder for samtlige dører som fører direkte inn til lokalet hvor skytevåpen, våpendeler og ammunisjon oppbevares. Dette innebærer at eventuelle bakdører, porter, luker, eller likende, som gir adgang fra utsiden av forretningsens lokaler, skal sikres i tråd med ovennevnte. Dette inkluderer adgang fra tilstøtende bygninger, forretninger, lagre, korridorer, osv. Det avgjørende er hvorvidt det finnes adgangsmuligheter fra utsiden av det som utgjør «forretningsens lokaler».

Dersom passering av en ytterdør gir direkte tilgang til det sted hvor løyvepliktige skytevåpen eller ammunisjon oppbevares, skal ytterdør være utstyrt med åpningskontakter som er knyttet til innbruddsalarmanlegget.

Forretningens hovedinngang-ytterdør skal ha åpningskontakter uavhengig om den fører «direkte» inn til lokalet (rommet) hvor gjenstandene oppbevares.

4.10.2. Krav til innbruddsalarmanlegg

- FG-godkjent innbruddsalarmanlegg som varsler døgnbemannet alarmstasjon som sikrer uttrykning i tråd med kravene i § 6-5 fjerde ledd.
- Alarmen skal gi varsling ved inntrengning
- Det skal være montert særskilte detektorer i lokalet hvor skytevåpen og ammunisjon oppbevares. Kravet gjelder også for tilstøtende «lokaler», i praksis alle tilstøtende naborom og korridorer som utgjør forretningsens lokale

I eksempelet vil krav til installering av detektorer gjelde for samtlige rom som er tilstøtende, altså begge rom som nyttes til «lager», «kontor» og «butikklokalet». Rommene er tilstøtende det rom som benyttes som «våpenlager» og inngår i forretningsens lokaler og er mulig å bevege seg mellom gjennom dører. Rommet som nyttes til «våpenlager» skal også sikres med detektor.

Dersom ett eller begge tilstøtende rom som er merket med «lager» ikke tilhørte forretningsens «forretningslokaler», men for eksempel nabobutikken, vil det ikke kreves detektorer ettersom lokalene ikke tilhører forretningen. Imidlertid ville dørene fra begge rom merket med «lager» måtte vært i henhold til krav for ytterdør, jf. ovenfor.

Detektorer må ikke tildekkes. Dersom utnyttelsen av arealene endres eller inventar eller møbler skal flyttes på for lagring, eller liknende, må en påse at dette ikke forringer detektorenes funksjon.

4.10.3. Tilleggskrav utenom åpningstid

I tillegg til kravene ovenfor, skal skytevåpen og vitale våpendeler utenom forretningens åpningstid oppbevares i FG-godkjent våpenskap eller godkjent våpenrom, jf. § 6-1 første ledd. Merk at kravet utelukkende gjelder for skytevåpen og vitale våpendeler, jf. definisjonen i § 1-1 nr. 8.

Ammunisjon skal være nedlåst i særskilt (atskilt) skap, med dirkefri lås, atskilt fra skytevåpen. Med «dirkefri lås» forstås FG-godkjent lås, herunder hengelås av uansett gradering/klasse. Dersom låsen er listeført hos FG kan den benyttes.

Skap, skuff, reol, eller liknende, som benyttes til innlåsing må være egnet til oppbevaring i den forstand at det oppstiller en reell barriere mot tilgang og borttakelse, se punkt 4.7.

FG-godkjente våpenskap som benyttes i næringsvirksomhet skal være forankret i egnet underlag, se punkt 4.3.

Tilleggskravene gjelder ikke for næringsdrivende som utelukkende har løyve etter våpenforskrifta § 9-10 og hvor driften ikke omfatter salgsvirksomhet, jf. § 6-5 tredje ledd siste setning.

4.10.4. Krav til sikring i åpningstid

Pistol og revolver skal være nedlåst i monter laget av herdet glass eller en liknende som er utstyrt med dirkefri lås, se punkt 4.10.3. Øvrige løyvepliktige skytevåpen være låst fast til vegg eller en annen fastmontert innretning.

Fastlåsningsen må være slik at skytevåpen ikke lar seg fjerne eller benyttes ved bruk av håndmakt.

Tilleggskravene gjelder ikke for næringsdrivende som utelukkende har løyve etter våpenforskrifta § 9-10 og hvor driften ikke omfatter salgsvirksomhet, jf. § 6-5 tredje ledd siste setning.

4.10.5. Forventninger til § 23 løyvehavers oppbevaring og håndtering av skytevåpen

Alle former for skytevåpen skal oppbevares tømt for ammunisjon, jf. våpenlova § 19 første ledd.

Politiet kan oppstille tilleggskrav til forsvarlig sikring utover de krav som fremgår av forskriften. Forskriften tar sikte på å gi uttømmende regler for forsvarlig sikring. Imidlertid kan det tenkes tilfeller hvor de fastsatte krav til materiell, plassering, utforming og rutiner ikke vil gi tilstrekkelig sikkerhetsmessig vern mot borttakelse eller misbruk. I tilfeller hvor forskriftskravene ikke synes tilstrekkelige for oppfyllelse av våpenlova § 1, vil alternativet til ytterligere sikringstiltak være tilbakekall eller nektelse av løyve til å drive næringsvirksomheten.

Det vises til våpenforskriften § 9-1 om at løyvet kan avgrenses til nærmere bestemte skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Dersom de konkrete forhold ved den enkelte løyvehaver/forretning tilsier en uakseptabel risiko for borttakelse, uhell eller feilbruk av skytevåpen eller ammunisjon, bør politiet vurdere å fatte vedtak som begrenser bevillingen etter § 23, jf. § 9-1 til gjenstander som bringer sikkerhetsrisikoen innenfor det akseptable.

Dersom forholdene er av en slik karakter at det sikkerhetsmessige kan ivaretas med ytterligere sikringskrav, kan politiet istedenfor å fatte vedtak om begrensnings eller tilbakekall av løyve, tillate fortsatt drift under de vilkår som finnes nødvendige for ivaretagelsen av sikkerheten.

Alle former for sikring som krever avlåsning forutsetter at nøkler, koder, adgangskort, eller liknende, oppbevares på en slik måte at avlåsningens funksjon som sikringstiltak ivaretas. Punkt 4.3 om nøkler gjelder tilsvarende for innehaver av løyve etter våpenlova § 23. Nøkler til gjerder, porter, dører, luker, vinduer, skap, skuffer, reoler, monter, stativ, eller likende, som benyttes til oppfyllelse av de oppbevaringskrav som fremgår ovenfor, skal oppbevares utilgjengelig for kunder og andre personer uten lovlig adkomst til gjenstandene. Dette omfatter også eventuelle nøkler, koder og nøkkelkort for deaktivering av innbruddsalarmsystemet.

Det forutsettes også at tilgang på nøkler, nøkkelkort, koder, og liknende, utelukkende gis til forretningens ansatte som har saklig behov for tilgang i kraft av arbeid for løyvehaver. Ved opphør av ansettelsesforhold eller dersom vedkommende av andre grunner ikke lengre har saklig behov for tilgang, må det foreligge rutiner som sikrer tilbakelevering.

Det forventes at innehaver av § 23 løyve selvstendig og på eget tiltak etterlever de til enhver tid gjeldende regler for sikring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

Regelverket angir minstekrav, og manglende vilje eller evne til oppfyllelse av kravene bør derfor vurderes strengt.

5. Forvaltning kontroll og tilbakekall

I tillegg til krav til alder skal våpeneier oppfylle krav til vandel, edruelighet og skikkethet.

Vilkårene er rettslige standarder som er alternative.

Ettersom vilkårene gjelder både for ervervs- og tilbakekallstilfellene, gis det samlede retningslinjer.

Politiet må påse at kravene til vandel og personlige egenskaper anvendes korrekt og til riktig tid overfor fysiske og juridiske personer for å forebygge og forhindre uønskede hendelser med skytevåpen. Dette gjelder både i ervervs- og tilbakekallssituasjoner.

Ved vurderingen om en person oppfyller lovens krav til vandel, edruelighet og skikkethet, er det sentrale vurderingstema hvorvidt forholdet representerer eller medfører en forhøyet risiko for feil- eller misbruk av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon.

5.1. Krav til vandel

Med «vandel» siktes det til straffbare forhold som fremgår – eller kan – fremgå av en uttømmende og utvidet politiattest. Det kreves ikke plettfri vandel for å erverve skytevåpen men våpeninnhav forutsetter en alminnelig lovlydighet.

Politiregisterloven § 41 er styrende for hvilke forhold som kan vektlegges i vurderingen av «vandel».

Kravet til «vandel» omfatter alle forhold som har medført *straff*, *strafferettslig reaksjoner* eller *andre tiltak* som er registrert i reaksjonsregisteret som følge av lovbrudd. Dette innebærer at forhold som har ledet til én eller flere reaksjonsformer som nevnt i straffeloven §§ 29 og 30 omfattes, når det foreligger en konstatering av straffeskyld. Med «andre tiltak som følge av lovbrudd» siktes det til personundersøkelse og beslutning om judisiell observasjon i saker hvor det i rettskraftig avgjørelse konstateres straffeskyld.

Utvidet politiattest omfatter i tillegg alle «verserende saker» som er under straffeforfølgning. Dette vil være saker hvor det er reist siktelse, tiltale eller ilagt reaksjoner som ikke er rettskraftige.

Henlagte saker og anmeldelser hvor det ikke er reist siktelse eller tiltale, omfattes ikke, og skal vurderes under kravet til «skikkethet» se punkt 5.3.

Selv om forholdet oppfyller kriteriene for å bli vektlagt under vandelsvurderingen, kreves årsakssammenheng mellom forholdet og evnen eller tillitten til at vedkommende vil bruke skytevåpen på lovlig måte, jf. § 7-4 annet ledd. Dette krever en helt konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Likevel kan det ut i fra våpenlovas formål og vurderingstemaet for vandel angis noen typetilfeller.

Vurderingstemaet for vandelskravet er straffbare forhold som er av en slik karakter at de i seg selv eller samlet, gir grunnlag for å betvile at gjenstandene vil benyttes på lovlig vis. Dette kan forstås som en kartlegging av personens evne og vilje til å etterleve gjeldende regelverk for våpeninnhav og våpenbruk.

Vandelskravet knytter seg bare til den eller de «straffbare handlinger». Handlinger, disposisjoner eller uttalelser som ikke er straffbare, men som gir uttrykk for en persons holdninger, ønsker eller intensjoner, og som er av en karakter av betydning for våpeninnhav, hører hjemme under «skikkethetsvurderingen», se punkt 5.3.

Grensesnittet mellom vandels- og skikkethetsvurderingen kan fremstilles som:

Vandel	Skikkethet
Reist siktelse (verserende)	Anmeldelse (mistenkt – ikke siktet)
Reist tiltale (verserende)	Henlagte saker
Vedtatt forelegg / påtaleunntatelse	Forhold som nevnt i politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav a, b og c

Avsagt fellende dom (verserende/endelig)	Frifinnende dom

5.1.1. Forhold som nevnt i politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav a, b og c – unntak

Hvis straffesaken er avgjort ved overføring til konfliktråd etter straffeprosessloven § 71 a, eller reaksjonen gjelder forhold begått før fylte 18 år, må man vurdere om det omfattes av unntaksreglene i politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav a eller c, jf. politiregisterforskriften kapittel 30. Forenklede forelegg skal ikke anmerkes i reaksjonsregisteret, og kan uansett ikke vektlegges i vandelsvurderingen jf. § 41 nr. 1 bokstav b og politiregisterforskriften § 30-2.

Konfliktrådsbehandling, jf. politiregisterforskriften § 30-1

Overføring til konfliktråd etter straffeprosessloven § 71a skal ikke anmerkes på uttømmende politiattest dersom vedkommende ikke har begått nye lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff 2 år etter konfliktrådsbehandlingen. Utgangspunktet for beregning av fristen etter første ledd er datoen for godkjent avtale.

Overføring til konfliktråd kan i alle tilfeller vektlegges i 2 år etter datoen for godkjent avtale.

Når 2-årsperioden er utløpt, skal reaksjonen slettes fra reaksjonsregisteret dersom søkeren ikke har begått nye lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff i løpet av perioden. I så tilfelle kan reaksjonen heller ikke vektlegges i vandelsvurderingen. Dersom søkeren har begått minst ett nytt lovbrudd i løpet av perioden som kan idømmes fengselsstraff, og blitt ilagt reaksjon for dette, er konsekvensen at reaksjonen kan anmerkes på uttømmende politiattest. Den kan dermed vektlegges i vandelsvurderingen, så lenge den er registrert i reaksjonsregisteret.

2-årsfristen avbrytes dersom vedkommende har en verserende sak, jf. § 28-3 nr. 3. Dersom saken avsluttes uten at vedkommende ilegges reaksjon for lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff beregnes fristen igjen fra datoen for godkjent avtale.

Unge lovbytere, jf. politiregisterforskriften § 30-3

Politiregisterforskriften § 30-3 gir særlige regler for lovbrudd som har blitt begått av personer under 18 år. Hovedregelen etter første ledd er at uttømmende politiattest skal utstedes i samsvar med bestemmelsene om ordinær (tidsbegrenset) politiattest i politiregisterloven § 40, dersom ilagt reaksjon gjelder lovbrudd begått før fylte 18 år, jf. politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav c.

Dette gjelder derimot ikke dersom vedkommende begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet jf. politiregisterforskriften § 30-3 annet ledd nr. 1 til 3.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke dersom vedkommende

1. *er ilagt reaksjon for lovbrudd begått før fylte 18 år med øvre strafferamme på fengsel i mer enn 3 år;*
2. *er ilagt reaksjon for 5 eller flere lovbrudd begått før fylte 18 år med øvre strafferamme på fengsel i inntil 1 år, eller 3 eller flere lovbrudd begått før fylte 18 år med øvre strafferamme på fengsel i mer enn 1 år. Reaksjon anmerkes uansett dersom vedkommende er ilagt reaksjon for til sammen 5 lovbrudd før fylte 18 år uavhengig av lovbruddets øvre strafferamme;*
3. *er ilagt reaksjon for nytt lovbrudd etter fylte 18 år som ble begått innenfor de fristene reaksjonen skal vises på ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 nr. 5 og 7.*

Dersom et av vilkårene i politiregisterforskriften § 30-3 andre ledd nr. 1 til 3 er oppfylt, skal politiattesten skal utstedes i samsvar med bestemmelsene om uttømmende politiattest i politiregisterloven § 41 nr. 1 første og annet punktum. Reaksjonen kan da vektlegges i vandelsvurderingen så lenge den er registrert i reaksjonsregisteret.

Dersom ingen av vilkårene i nr. 1 til 3 er oppført, skal reaksjonen anmerkes etter reglene om ordinær politiattest i politiregisterloven § 40. Reaksjonen kan kun vektlegges i vandelsvurderingen så lenge det er en reaksjonstype som skal anmerkes på ordinær politiattest, jf. § 40 nr. 2 og 4, og så lenge den er innenfor tidsfristene i nr. 5, 6 eller 7.

Fristen i § 30-3 annet ledd nr. 3 avbrytes dersom vedkommende har en verserende sak som gjelder lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff. Dersom saken ikke avsluttes med slik rettskraftig avgjørelse beregnes fristen igjen fra det opprinnelige tidspunktet for beregningen av fristen.

Unntaksreglene for unge lovbytere vil ofte føre til at mindre alvorlige reaksjoner for forhold begått før fylte 18 år ikke kan vektlegges i vurderingen av søkersandel.

Et praktisk eksempel er bruk og besittelse av narkotika, som straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler, jf. legemiddeloven § 24 første ledd jf. § 31 annet ledd. Etter politiregisterloven § 40 nr. 3 bokstav c skal bot for lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel inntil 6 måneder ikke anmerkes på ordinær politiattest. Overtredelser av legemiddeloven § 24 første ledd vil derfor som oftest ikke anmerkes på uttømmende politiattest for unge lovbytere, jf. politiregisterforskriften § 30-1 første ledd. Dersom vedkommende kun er straffet for overtredelser med øvre strafferamme på fengsel i inntil 1 år, må de være ilagt reaksjon for 5 eller flere lovbrudd begått før fylte 18 år for at reglene for uttømmende politiattest skal komme til anvendelse, jf. politiregisterforskriften § 30-3 annet ledd nr. 2.

Påtaleunntatelse er også en mye brukt reaksjon for unge lovbytere.

Påtaleunntatelse gitt til unge lovbytere kan ikke vektlegges i vurderingen av andel med mindre et av unntakene i politiregisterforskriften § 30-3 annet ledd nr. 1 til 3 kommer til anvendelse.

Unntaksreglene for unge lovbytere er kompliserte, og krever at saksbehandler kontrollerer lovbyterens alder på gjerningstidspunktet og lovbruddets strafferamme. Videre må man kontrollere reaksjonen og eventuelt reaksjonens lengde opp mot tidsrammene i politiregisterloven § 40, med mindre unntakene i politiregisterforskriften § 30-3 annet ledd kommer til anvendelse.

5.1.2. Hvilke forhold er relevante i vandelsvurderingen

Det er ikke avgjørende om det straffbare forhold knytter seg til våpen, skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, eller ikke.

Våpen og skytevåpen innehar stort skadepotensiale. Straffbare forhold som gir uttrykk for aggressivitet, villighet til å true, forlede eller utnytte, risikovilje eller manglende respekt for andre menneskers integritet eller eiendom, er eksempler på kjennetegn ved straffbare handlinger som er relevante ved anvendelsen av vandelskravet.

I det følgende gis noen eksempler. Det presiseres at fremstillingen ikke er uttømmende.

5.1.2.1. Volds- og seksuallovbrudd

Volds- og seksuallovbrudd av en viss alvorlighetsgrad er som det klare utgangspunkt ikke forenelig med våpeninnhav. Politiet må likevel foreta en konkret vurdering av forholdets alvorlighetsgrad og tiden som har gått siden forholdet fant sted. Selv mindre alvorlige volds- og seksuallovbrudd bør medføre nektelse dersom forvolder står i et overmaktsforhold eller handlingen har karakter av kynisme eller utnyttelse.

Tilsvarende gjelder hvor et isolert sett mindre alvorlig tilfelle gir holdepunkter for at vedkommende var konfliktoppsøkende eller konfliktskapende. Dette gjelder for eksempel ved de mindre alvorlige kroppskrenkelser. Til illustrasjon kan den nedre grense trekkes ved handlinger som har karakter av uhell og hvor det ikke fremkommer opplysninger som tilsier at handlingen var tilsiktet.

Seksuallovbrudd skal vurderes strengt. Seksuallovbrudd utgjør vanligvis integritetskrenkelser med et alvor som gjør at manglende avstand fra handlingen innebærer en vesentlig svekkelse av tilliten til vedkommende. Rett til selvbestemmelse over egen kropp og seksualitet er grunnleggende rettigheter og manglende respekt for dette indikerer svekket evne til båndlegging og kontroll over egne drifter og ønsker. Ved overtredelser som nevnt i straffeloven kapittel 26 vil handlingen ofte være moralsk forkastelig i slik grad at overtredelse krever er sterkt forsett om å handle i strid med loven.

Idømmelse av ubetinget fengselsstraff for seksuallovbrudd vil ofte kunne sees på som en indikator på at alvorligheten også tilsier nektelse av våpenløyve. Forholdet må likevel vurderes konkret der grad av skyld, utnyttelse og handlingens alvor må stå sentralt.

Etter direktoratets praksis er det ikke avgjørende hvorvidt det er tale om fysiske krenkelser. De hensyn som tilsier nektelse av våpeninnhav ved fysiske krenkelser, gjør seg også gjeldende ved befatning med overgrepsmateriale, bestillingsovergrep eller tilrettelegning for slike handlinger.

5.1.2.2. Trusler, hensynsløs atferd, m.m.

Fremsettelse av trusler, hensynsløs atferd, gjentatte brudd på besøks- og kontaktforbud, eller andre handlinger som har karakter av tvang eller hensynsløshet, bør som et utgangspunkt diskvalifisere søker eller innehaver. Der handlingen uttrykker villighet til å benytte ulovlige virkemidler for å overkomme en annens vilje, eller for å bedre ens egen stilling, vil vedkommende normalt ikke inneha enandel som er forenelig med våpeninnhav.

Hvor det er nedlagt kontakt- eller besøksforbud etter straffeprosessloven § 222 a eller straffeloven § 57, bør den kontaktforbudet er rettet mot nektes våpeninnhav. Ved vurderingen bør hensynet til reell og opplevd trygghet for den kontakt- eller besøksforbudet skal verne om stå sentralt. Dersom kontakt- eller besøksforbudet er begrunnet i grunn til å tro at vedkommende ellers vil fremsette trusler eller utøve vold, bør våpeninnhav nektes. Behovet for å nekte tilkomst på skytevåpen skal vurderes konkret i det enkelte tilfelle.

5.1.2.3. Vinning

Vinningskriminalitet vil ofte kunne utgjøre grunnlag for å nekte våpenløyve. Personer som begår straffbare handlinger for egen vinning kan ikke anses lovlydige i tilstrekkelig grad til å inneha skytevåpen. Den atferd som utvises ved alvorlige tyverier, innbrudd, bedragerier, o.l., medfører grunnlag for tvil ved om vedkommende kan ville benytte skytevåpen til ran, utpressing, eller liknende.

Enkeltstående naskerier og tilsvarende handlinger med lavt skadeomfang og alvorlighetsgrad, er ikke til hinder for våpeninnhav. Dette er likevel bare utgangspunkter. Hvor forsettet omfatter en grovere overtredelse enn hva som kom til uttrykk ved handlingen, eller hvor handlingsmønsteret/forøvelsen fremstår som profesjonell eller systematisk, kan forholdet utgjøre grunnlag for nektelse.

Dette kan for eksempel være tilfellet hvor isolert sett mindre alvorlige tyverier etter straffeloven § 323 vurderes i sammenheng og kvalifiserer til tyverier etter straffeloven § 321.

5.1.2.4. Brudd på våpenlova

Vandelskravet er strengt og brudd på våpenlova er sentralt i vandelsvurderingen. En grunnforutsetning for et forsvarlig våpeninnhav er etterlevelse av de plikter og forbud som våpenlova oppstiller for ivaretagelse av formålet i § 1. Det eksisterer imidlertid rom for feiltakelser og uheldige valg. Ved mindre alvorlige overtredelser må det vurderes konkret hvorvidt lovbruddet medfører en sikkerhetsrisiko som tilsier tilbakekall eller nektelse. Mindre formalovertredelser av oppbevarings-, import-, eller transportbestemmelsene som beror på unnskyldelig uvitenhet eller misforståelser, vil kunne være tilstrekkelig å reagere mot i form av advarsel og veiledning. Se også punkt 5.8.7 om våpenbesittelse uten løyve.

Fra rettspraksis kan nevnes LG-2015-83501 hvor lagmannsretten fant at ikke forskriftsmessig oppbevaring av ammunisjon isolert sett ikke var nok for å konstatere at pålitelighetsvilkåret etter våpenloven (1961) ikke var oppfylt. Saken gjaldt (blant annet) ikke-forskriftsmessig oppbevaring av om lag 8000 patroner. Direktoratet legger til grunn at dette fortsatt gjelder som et utgangspunkt. Dersom oppbevaringen omfatter en betydelig mengde ammunisjon som er oppbevart på en uforsvarlig måte, vil det måtte gjøres en vurdering av om det i et sikkerhetsperspektiv er forsvarlig å tillate videre innhav.

Det er først når handlingen eller unnlåtelsen er klanderverdig i et sikkerhetsperspektiv at overtredelser av våpenlova utgjør nektelsesgrunnlag. Det er for eksempel vesentlighetsforskjell mellom tilfeller hvor skytevåpen har vært oppbevart uten FG-godkjent våpenskap på bopel, og tilfeller hvor oppbevaringen er mangelfull fordi våpenskapet ikke er tilstrekkelig festet i bygningskonstruksjon (selv om sistnevnte er en forutsetning for oppfyllelse av FG-standarden for skap med egenvekt under 150 kg).

Tilsvarende gjelder ved import av kniver o.l. som i utforming, omtale eller avertering forståelig nok kan ha blitt oppfattet som ment for legitime formål som jakt, matlaging, hobby, e.l. Selv om det i ettertid skulle vise seg at kniven er omfattet av forbudet i våpenforskriften § 3-6, vil et slikt tilfelle normalt ikke medføre at

vedkommende utgjør noen sikkerhetsrisiko ved våpeninnhav. Tilnærmingen blir motsatt hvor det besittes eller søkes importert gjenstander som åpenbart er voldsprodukter.

Om det på bakgrunn av selv mindre alvorlige overtredelser av våpenlova tydelig kommer til uttrykk en lemfeldig tilnærming til regelverket, bør våpeninnhav nektes.

Overtredelse av sentrale bestemmelser om erverv, oppbevaring, overlating, tilvirkning og vesentlig endring av skytevåpen, er eksempler på forhold som normalt skal være til stengsel for våpeninnhav. Det presiseres at det også i slike tilfeller må foretas en helt konkret vurdering av den enkelte sak, og om forholdet danner saklig grunnlag for å betvile søker eller innehavers vilje og evne til å etterleve våpenlova i fremtiden.

5.1.2.5. Annet regelverk som regulerer våpenbruk

Overtredelser av regelverk som regulerer bruk eller befatning med skytevåpen må vurderes strengt. Utover våpenlova er det blant annet regler i viltloven og straffeloven som har til funksjon å styre hvor, hvordan og til hvilken tid skytevevåpen kan benyttes eller bæres. Ved overtredelser som viser fravær av respekt, evne til forståelse eller innrettelse for reglene og de hensyn bestemmelsene bygger på, kan kravet til vandel stenge for innhavet. Tilsvarende gjelder krypskytteri eller heleri av fredede arter.

På de fleste livsområder som involverer befatning med skytevåpen, stilles det strenge krav til aktsom framferd. Ved vurderingen skal det særlig sees hen til om det gjennom den straffbare atferden har kommet til uttrykk et forsett som indikerer lav terskel for å overtre våpen-relevant regelverk.

Det er likevel rom for feiltakelser og uheldige valg uten at dette nødvendigvis utløser en saklig begrunnet tvil ved om reglene i fremtiden vil overholdes. Det må foreligge en konkret årsakssammenheng mellom handling og fremtidig frykt for ytterligere overtredelser. Ved uaktsomme overtredelser av på- eller forbud som regulerer ferdsel, jaktrettigheter, o.l. og hvor det er opplysninger som klart tilsier at lovbrøteren har fått en tilstrekkelig korreksjon av atferden gjennom advarsel, bot eller annen straff, vil nødvendigheten av å nekte våpenløyve ikke være til stede.

5.1.2.6. Samfunnsfarlige forhold

Overtredelse av straffebestemmelser som er ment til vern av allmennheten kan medføre nektelse.

Samfunnsfarlige forbrytelser som ruspåvirket føring av motorvogn, alvorlige narkotikalovbrudd eller brudd på brann- og eksplosjonsvernloven, er eksempler på forhold som må underlegges nærmere vurdering. Promillekjøring må vurderes konkret. Imidlertid legger direktoratet til grunn at en ved påvirkning av alkohol eller annet rusgivende stoff, minst tilsvarende påvirkning 0,5‰, normalt befinner seg i en tilstand av følbart påvirkning. En villighet til å føre motorvogn til tross for en slik påvirkning, innebærer en risikovilje på bekostning av egen og andres sikkerhet som svekker tillitten til at våpeninnhavet vil etterleve gjeldende regler.

Risikoviljen må vurderes konkret også ved påvirkning over 0,5‰. Mange av de momenter som er relevante for straffeutmåling i promillesakene gjenspeiler til en viss grad de momenter som er relevante for vurderingen etter våpenlova. Hvor kjøringen har medført en reell og konkret fare for egen eller andres sikkerhet, f.eks. når kjøringen finner sted på offentlig vei, på et tidspunkt hvor andre erfaringsmessig ferdes på eller langs vei, i tettbebygde strøk, o.l., vil være relevante momenter å se hen til ved vurderingen av lovlydighets-avviket.

Grove hastighetsovertredelser eller biljakter bør også medføre nektelse når forholdet viser en utpreget vilje til å handle med høy grad av forakt for egen og andres sikkerhet.

5.1.2.7. Andre forhold

Ved straffbare handlinger der skadepotensialet i handlingen er særlig fremtredende, eller et sterkt forbrytersk forsett utvises, skal nektelse av våpenløyve vurderes.

Bruk av våpen eller skytevåpen som redskap til gjennomføring av straffbare handlinger bør som en klar hovedregel medføre nektelse eller tilbakekall av våpenløyve.

Også andre forhold kan rammes av vandelsvurderingen. Dersom det straffbare forholdet representerer et så vesentlig brudd med akseptabel og forventet atferd at det oppstår tvil ved om vedkommende vil kunne behandle eller bruke våpen og skytevåpen med den nødvendige respekt for lover og regler, skal tillatelse nektes.

5.1.2.8. Mindre alvorlige forhold – samlet vurdering av lovlydighet

Mindre alvorlige forhold som står fjernt fra bruk og håndtering av skytevåpen, for eksempel tollovertredelser, brudd på fiskerilovgivning, sykkeltyveri, private regnskapsovertredelser og enkeltstående ordensforstyrrelse, vil normalt ikke være av en karakter som gir grunnlag for tvil ved om skytevåpen vil bli benyttet på lovlig vis. Det presiseres like fullt at slike – isolert sett – mindre alvorlige forhold, samlet kan gi grunnlag for nektelse hvor de inngår i en rekke straffbare forhold.

Dersom en person gjentatte ganger blir straffet for mindre alvorlige forhold, kan det enkelte forelegg, dom, påtaleunntatelse eller konfliktrådsbehandling anses som en advarsel eller oppfordring til å avstå fra videre straffbar atferd. Hvor vedkommende likevel fortsetter å utøve straffbar atferd i et omfang og med en hyppighet som indikerer en livsførsel med fravær av alminnelig lovlydighet, må det vurderes om våpeninnhav kan tillates. Dette kan for eksempel være tilfelle hvor en person årlig straffes for overtredelser av lik eller ulik karakter, og hvor et handlingsmønster eller holdning kan utledes fra «summen» av overtredelser.

Dersom en person årlig straffes for mindre overtredelser av f.eks. vegtrafikklovgivningen over en periode på av flere år, er det nærliggende å anta at vedkommende har inntatt en bevisst holdning eller passivitet til ens etterlevelse av regelverket. Det vil i slike tilfeller kunne foreligge en saklig begrunnet tvil ved om holdningen også omfatter våpenlovas bestemmelser.

5.1.2.9. Periode med «renandel» av begrenset betydning

Ved vurderingen av en persons opptreden og rehabilitering etter en straffbar handling med selvstendig avgjørende betydning for vurderingen av hans vandel, skal det ikke tas hensyn til «renandel» i perioden vedkommende har utholdt ubetinget fengselsstraff eller har vært underlagt oppfølgingstiltak fra Kriminalomsorgen som medfører et særlig forsterket insentiv til avståelse fra videre straffbar aktivitet, jf. straffeloven § 34, jf. § 36 og § 37.

5.1.3. Juridiske personers vandel

Juridiske personers straffbare handlinger kan påvirke tilliten til at organisasjonen vil kunne ivareta et forsvarlig våpeninnhav.

Forsettlig regnskapsovertredelser, avgifts-unndragelser, arbeidslivskriminalitet, miljøkriminalitet, drift/aktivitet uten nødvendige tillatelser er eksempler på overtredelser som skal vurderes. Hvor overtredelsene kan tilskrives manglende internkontroll eller en villighet til å overtre regelverk for å fremme organisasjonens posisjon eller lønnsomhet, skal våpeninnhav normalt nektes.

Hvert forhold må vurderes konkret. Avgjørende er om overtredelsen skaper saklig begrunnet tvil ved om den juridiske personen representerer en forhøyet risiko for uønskede hendelser med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Sentralt ved vurderingen er om organiseringen, kulturen, eller andre forhold som kan identifiseres som utløsende for det straffbare forhold utgjør en fremtidig sikkerhetsrisiko for feil- eller misbruk av skytevåpen, eller at skytevåpen kommer på avveie.

Hvor det straffbare forholdet er et symptom på manglende rutiner for, eller oppfølging av internkontroll, må det vurderes om den juridiske personen har iverksatt tilstrekkelige tiltak for ivaretagelse av et forsvarlig våpeninnhav.

5.2. Krav til edruelighet

Kravet til edruelighet knytter seg til personers forhold til, bruk av, eller atferd under påvirkning av rusmidler. Det er uten betydning om det gjelder lovlig eller ulovlig bruk av rusmidler eller ikke.

Etter tidligere regelverk var våpenlovas krav til edruelighet tilsvarende vegtrafikklovens. Dette gjelder fortsatt med henblikk på *omfanget* av rusbruk, se under «forholdet til rusmidler – omfang og vaner».

Ruspåvirket atferd

Av våpenlovas forarbeider Prop.165 L (2016–2017) merknad til § 16 fremgår:

«Personar som til dømes handterer skytevåpen eller syner annan farleg åtfærd i ruspåverka tilstand vil normalt ikkje oppfylle kravet til edruskap, sjølv om rusbruken isolert sett er moderat.»

Dette innebærer en videreføring av den vurdering det ble gitt anvisning på i RPOD-2009-9 punkt 3.4.3. Dersom vedkommende er straffet for ordensforstyrrelser begått i beruset tilstand eller til stadighet innsettes i drukkenskapsarrest, vil kravet til edruelighet normalt ikke være oppfylt. Tilsvarende vil personer som i beruset tilstand hyppig pådrar seg politiets negative søkelys, for eksempel ved å være innblandet i slagsmål, knuffing, krangling, overstadig beruselse eller liknende, normalt ikke kunne ansees som edruelig i våpenlovas forstand.

Gjentatte straffereaksjoner for befatning med narkotika som kan indikere bruk eller annen straffbar atferd begått under ruspåvirkning, kan gi grunnlag for å betvile edrueligheten.

Forholdet til rusmidler – omfang og vaner

Det kreves ikke dokumentert rusavhengighet i medisinsk forstand for å fastslå manglende edruelighet. Politiet kan vektlegge alle opplysninger som belyser forholdet til eller bruken av rusmidler. Hvert inntak av narkotika utgjør overtredelse av legemiddeloven § 31, jf. § 24. En vedvarende vilje til å bruke slike rusmidler, til tross for dets manglende lovlighet, må også vurderes etter kravet til «vandel», se punkt 5.1.1.8.

Ved rusmiddelbruk som har resultert i medisinsk behandling, som eksempelvis innleggelse på behandlingsinstitusjon, vil omfanget eller de negative konsekvensene av rusmiddelbruken gjerne være så fremtredende at vedkommende ikke kan anses edruelig i våpenlovas forstand. Tilsvarende kan tenkes ved jevnlig oppfølging hos lege for problematisk rusmiddelbruk.

Ved rusmiddelbruk som ikke har resultert i dokumentert rusavhengighet må det gjøres en konkret vurdering av om opplysningene samlet sett skaper saklig begrunnet tvil ved om skytevåpen kan bli feil- eller misbrukt i ruspåvirket tilstand.

Høyesterettsavgjørelsen HR-2021-2050-A omhandlet bruk av cannabis/hasj i sak om førerrett. Bruk av cannabis inntil tre ganger per måned var ikke alene tilstrekkelig til å underbygge at brukeren ikke var edruelig i vegtrafikklovens forstand. Høyesterett uttalte i avsnitt 48:

«Hvorvidt den nedre grensen for manglende edruelighet er overskredet, må, slik jeg ser det, vurderes konkret ut fra om innehaverens bruk av rusmidler gir reell grunn til å frykte at vedkommende vil komme til å kjøre i ruspåvirket tilstand, at han ikke anses skikket til å kjøre motorvogn.»

Vurderingen av omfanget av rusmiddelbruken, må etter våpenlova gjøres med et tilsvarende utgangspunkt. Det må ut i fra bruksmønster og omfanget av rusbruken foretas en konkret vurdering av om det foreligger en «saklig begrunnet tvil» ved om vedkommende vil befatte seg med skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon på en slik måte at det er en forhøyet risiko for feil- eller misbruk av skytevåpen.

I vurderingen vil en måtte se hen til *rusvaner* og *våpenvaner*, og eventuelle andre forhold som påvirker sannsynligheten for at fare kan oppstå. Det er ikke noe vilkår om at faren tidligere har materialisert seg. Det er tilstrekkelig at det på bakgrunn av personens forhold til rusmidler og våpenbruk er et saklig grunnlag for å frykte at fare kan inntreffe.

Individuelle forhold som tilknytning til miljøer hvor rusmidler brukes i vesentlig omfang, og motivasjonen for å bruke rusmidler vil kunne ha betydning. Rusmiddelets egenskaper, som hvilke virkninger det har ved inntak og hvor avhengighetsskapende det er, har betydning.

Bruk av legemidler til selvmedisinering uten at legemiddelet er foreskrevet av helsepersonell, avhengig av omfang, type legemiddel og hyppighet av inntak, vil kunne føre til manglende edruelighet.

Tilsvarende gjelder ved inntak av enkelte legemidler som følger foreskrivning fra lege og som forårsaker beruselse. Det avgjørende er om det i en fremtidig risikovurdering, på bakgrunn av inntak av legemiddel er saklig begrunnet tvil ved om vedkommendes utgjør en forhøyet risiko for feil- eller misbruk av skytevåpen, og dermed må ikke kan anses som edruelig.

I saker som utelukkende gjelder *omfang* og *hyppighet* av rusbruk, særlig som følge av foreskrivning fra lege, skal det legges stor vekt på helsefaglige vurderinger av påvirkning og betydningen for eventuell våpenbruk, likevel slik at politifaglige sikkerhetsvurderinger går foran.

Befatning med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon under ruspåvirkning

På grunn av skytevåpen og ammunisjons iboende skadepotensiale, legges det til grunn at håndtering og bruk av gjenstandene skal skje i edru tilstand.

Personer som håndterer eller bruker skytevåpen under påvirkning av rusmidler i et slikt omfang at det medfører forhøyet risiko for skade eller fare vil ikke kunne anses som edruelige i våpenlovas forstand. Forekommer farefull bruk eller håndtering av skytevåpen under påvirkning av rusmiddel, skal løyvet nektes eller tilbakekalles.

Det presiseres likevel at det er faren for feil- eller misbruk av gjenstandene i situasjoner hvor skadepotensialet *kan* realiseres, som skal forhindres. Den konkrete risikoen er eksempelvis ulik ved *bruk* av skytevåpen til skyting, og ved pussing av skytevåpenet, hvor ammunisjon ikke samtidig håndteres.

Dersom det ved håndtering av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon i ruspåvirket tilstand oppstår fare eller skade, skal det som et utgangspunkt for vurderingen legges til grunn at risikoen materialiserte seg på grunn av beruselsen. Dette gjelder likevel ikke hvor det er klare holdepunkter for at hendelsen skyldes andre forhold enn beruselsen.

Tilsvarende legges ruspåvirkningen presumtivt til grunn som årsak ved manglende forsvarlig tilsyn med skytevåpenet, eller uforsvarlig oppbevaring, når våpeneieren er i beruset tilstand. Dersom våpeneier som følge av beruselse setter seg selv ute av stand til å ivareta hens plikter som våpeneier, skal tillatelse nektes.

Dette vil også gjelde hvor vedkommende foretar andre uforsvarlige handlinger eller unnlatelser på grunn av beruselse. Det vil neppe være grunnlag for tillitt til at våpeneieren vil utøve våpeninnehavet på edruelig vis dersom sterkt klanderverdig atferd, herunder unnlatelser, begås i ruspåvirket tilstand. Situasjoner, stillinger eller verv som etter lov krever eller forutsetter edru utførelse, kan tjene som eksempel. En pilot som møter beruset på flyplassen med hensikt om å føre flyet, vil normalt ikke kunne inneha samfunnets tillitt til at eventuell rusmiddelbruk avpasses etter aktiviteter som krever edru utførelse.

5.3. Krav til skikkethet

Våpenlova § 16 nevner helsemessige forhold og tilknytning til kriminelle miljø. I tillegg vil alle andre forhold som påvirker evnen eller tilliten til forsvarlig og forstandig bruk av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon i tråd med forutsetningene for løyvet være aktuelle. Sistnevnte er «sekkebestemmelsen» som omfatter alle forhold som ikke er «vandel» eller «edruelighet».

5.3.1. Helsemessige forhold

Med helsemessige forhold omfattes både psykiske og somatiske tilstander. Det er først når helsetilstanden medfører en forhøyet risiko for feil eller uforsvarlig bruk at våpeninnehav skal nektes. Det er krav om årsakssammenheng mellom tilstanden og en forhøyet risiko for uønskede hendelser med skytevåpen.

5.3.1.1. Somatiske tilstander

For somatiske tilstander antar direktoratet at det skal nokså mye til for at tilstanden gir grunnlag for nektelse. Skytevåpen eller bruken som sådan kan oftest tilpasses fysiske tilstander eller funksjonshemming uten at dette går på bekostning av sikkerheten.

Ved kognitiv svekkelse, forvirringstilstander eller annen grad av bevissthetsforstyrrelse på grunn av somatisk sykdom, må det avklares om tilstanden medfører forhøyet risiko ved håndtering av skytevåpen. Medisinfaglige vurderinger, herunder hvordan vedkommende påvirkes av eventuell medisiner, vil være av stor betydning i vurderingen.

Ved alvorlige tremor/skjelvinger eller andre tilstander som medfører vesentlig og plutselig tap av motorikk, må det vurderes om dette er til hinder for våpeninnhav. Dersom tilstanden utgjør en reell forhøyelse av risiko for feilbruk, for eksempel ved manglende evne til å kontrollere våpenet eller avtrekk, må våpeninnhav nektes.

Tilstand som medfører hyppige anfall, og som fører til bevissthetstap, forvirringstilstand eller liknende, må avklares med henblikk på om tilstanden utgjør en sikkerhetsrisiko ved bruk av skytevåpen før innhav tillates.

5.3.1.2. Psykiske tilstander

For psykiske tilstander er tilnærmingen i utgangspunktet den samme som ved somatiske tilstander. Det kreves årsakssammenheng mellom tilstanden og en forhøyet risiko for feil- eller misbruk.

Vurderingstemaet knytter seg til sykdomsbildet, ikke eventuell diagnose.

Våpenlova bygger på en antakelse om at en alminnelig frisk og stabil psykisk helse ikke medfører noen forhøyet sikkerhetsrisiko. Ved psykiske tilstander som medfører en psykisk ustabilitet svekkes denne presumpsjonen.

Milde og lettere depresjonstilstander er noe store deler av befolkningen gjennomgår fra tid til annen. Slike mildere sykdomstilstander medfører ikke automatisk en forhøyet risiko ved våpeninnhav.

Det stilles ingen krav om diagnose og selv lettere psykiske plager kan gi grunnlag for nektelse dersom tilstanden påvirker personens evne til rasjonell og sunn vurdering.

Dersom det fremsettes utsagn eller utvises atferd som indikerer økt selvmordsfare, skal våpeninnhav nektes, eventuelt tilbakekalles omgående. Tilsvarende hvor tilstanden medfører atferd eller utsagn som kan oppfattes som truende overfor andre.

Alvorlige demenstilstander eller tilstander som kan forårsake psykoser, vil normalt utløse en slik risiko for feil- eller misbruk at vedkommende blir uskikket til våpeninnhav, jf. Prop.165 L (2016–2017) pkt. 9.3.3.

Politidirektoratet legger til grunn at tilsvarende gjelder for tilstander som medfører sterk bevissthetsforstyrrelse eller høygradig psykisk utviklingshemming.

Hvor personer allerede besitter skytevåpen er innslagspunktet for politiets handlingsplikt lav. Politiet besitter ikke medisinsk kompetanse og det er derfor svært viktig at det ageres hurtig med adekvate sikringstiltak dersom politiet mottar opplysninger om psykisk sykdom som kan representere risiko for personen selv eller andre.

Sikring av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon bør gjøres så snart det foreligger troverdige opplysninger som gir grunnlag for bekymring. En må i ettertid ta endelig stilling til riktigheten av opplysningene og alvorligheten av tilstanden. Våpenlovas krav til personlige egenskaper bygger på et føre-var-prinsipp. Dersom det i ettertid viser seg at bekymringen ikke var tuftet på sannferdige opplysninger eller ikke var reell, må gjenstandene tilbakeføres eier omgående.

Våpenforvaltningen i politiet har ikke adgang til å selvstendig innhente helseopplysninger. Normalt vil våpeninnhaver være motivert til å fremlegge slike opplysninger selv. Dersom våpeninnhaver ikke medvirker til sakens opplysning med uttalelse fra helsevesen hvor politiet finner dette saklig nødvendig, tilfaller tvilsrisikoen våpeneier og våpeninnhav skal nektes.

Medisinfaglige vurderinger av personens helse bør omtale tilstanden, symptomtrykk av betydning, atferdsmønster, hendelser av betydning og eventuell medisinerings. Det bør også beskrives hvorvidt en eventuell stabilisering er betinget av behandling, herunder medikamentell behandling.

Der det foreligger opplysninger som medfører saklig begrunnet tvil ved om personens helse er kompatibel med våpeninnhav, skal politiet agere i form av nekt eller tilbakekall.

Det nevnes særlig at fremsettelse av trusler om selvdrap – selv på spøk – er uforenelig med våpeninnhav når utsagnet eller atferden utøves under slike omstendigheter at den er egnet til å fremkalle frykt eller alvorlig bekymring hos andre.

5.3.2. Tilknytning til kriminelle miljøer

Politiet skal nekte våpeninnhav ved tilknytning til kriminelle- eller ytterliggående miljøer.

Man kan ikke se bort fra at skytevåpen kan bli brukt for å fremme organisasjonens målsettinger, og politiet skal forhindre deres tilgang på skytevåpen.

Våpeninnhav skal nektes dersom vedkommende har «tilknytning» til slik organisasjon eller miljø. Det stilles ikke krav om formelt medlemskap eller innmelding. Der personens deltakelse eller involvering går utover tilfeldig innblanding eller enkeltvis opphold/samkvem med andre «medlemmer», vil det normalt være grunnlag for å anse personen som «tilknyttet». Det stilles heller ingen krav til perioden av frekventering eller deltakelse i miljøet. Dersom personen kan linkes til personer, adresser, aktiviteter, samlinger, forum, eller andre plattformer som benyttes i miljøet, og som skaper en «link» mellom miljøet/organisasjonen og personen, vil kravet om «tilknytning» normalt være oppfylt.

Frekventering og deltakelse i organisasjonens/miljøets aktiviteter er klart relevante for vurderingen, herunder ved deltakelse på sosiale sammenkomster. Frekventering i miljøene må ikke nødvendigvis være fysiske sammenkomster. Digital deltakelse eller involvering er tilstrekkelig, herunder på nettforum o.l.

Indirekte deltakelse i form av aktiv støtte, avertering, rekruttering, donasjon, monetære bidrag og liknende kan også medføre «tilknytning» til organisasjonen/miljøet i våpenlovas forstand.

Det avgjørende er om vedkommende har en slik innblanding i organisasjonen eller miljøet at hens skytevåpen kan tenkes benyttet til å fremme organisasjonen kriminelle aktiviteter eller formål. Eksempelvis vil såkalte «hangarounds» til kriminelle MC-klubber være omfattet. Medlemmer i supporterklubber som støtter formål, budskap eller aktiviteten til kriminelle miljøer eller organisasjoner vil også omfattes.

Ved tilknytning til kriminelle og/eller ytterliggående miljøer eller organisasjoner har en normalt inntatt et standpunkt om å stå på siden av samfunnet og dets spilleregler. Tilknytning til et kriminelt miljø eller organisasjon, vil i seg selv medføre forhøyet risiko for feil- eller misbruk av skytevåpen. Det er ikke avgjørende om politiet har holdepunkter for at slikt misbruk har eller faktisk vil inntreffe gjennom våpeninnehavers handlinger eller disposisjoner. Den manglende avståelsen fra miljøene er i seg selv uttrykk for en villighet til å identifisere seg med deres formål og verdisyn. Det vises til Borgarting lagmannsretts dom av 19. juni 2018, publisert LB-2017-52429, hvor lagmannsretten blant annet uttaler:

«[A] har anført at staten ikke har sannsynliggjort at han selv vedkjenner seg de verdiene og den ideologien som karakteriserer énprosentklubbene. Etter rettens syn er imidlertid As aktive tilknytning til en énprosentklubb tilstrekkelig for å reise en begrunnet tvil med hensyn til om han selv sympatiserer med, eller i alle fall ikke tar avstand fra, de verdiene og den ideologien dette miljøet representerer. Det reiser igjen en begrunnet tvil om han har et liberalt syn på det å overholde samfunnets lover og regler, herunder en relativt streng våpenlovgivning.»

Den nærere «uskikketheten» trenger ikke konstateres. Det er tilstrekkelig at de faktiske forholdene gir saklig grunnlag for en svekket «tillitt» til vedkommende, jf. våpenlova § 16 første ledd annen setning. En redusert tillitt vil vanligvis alltid foreligge der miljøet eller organisasjonen erfaringsmessig bedriver kriminalitet, er ekstrem, voldsfremmende eller som unnskylder kriminalitet.

Politidirektoratet har også lagt til grunn at det å være kjæreste eller gift med en person som er medlem i et kriminelt miljø eller organisasjon, kan innebære en slik tilknytning som rammes av loven. Også annen familiær tilknytning kan legges til grunn dersom det er grunn til å frykte at hens tilgang til skytevåpen kan medføre at våpenet kan komme i hendene på det kriminelle miljøet, f.eks. gjennom indirekte tilgang til våpenet.

Der vedkommende innehar tilstrekkelig «tilknytning» til organisasjoner eller miljøer med ekstreme holdninger og som legitimerer bruk av vold eller våpen for å nå sine mål, vil dette utgjøre et selvstendig grunnlag for tilbakekall av tillatelsen eller avslag på søknad om erverv.

Regelverket medfører at selv ustraffede personer vil kunne nektes å inneha skytevåpen på bakgrunn «tilknytningen». Det avgjørende er om tilknytningen *påvirker tilliten* til vedkommende som våpeneier.

Det må likevel presiseres at nekt på slikt grunnlag beror på en konkret vurdering av organisasjonen/miljøet, samt personens grad av «tilknytning». Desto mer ekstrem og voldsfremmende organisasjonen er, desto lavere vil kravet til «tilknytning» være for å kunne begrunne nektelse av våpeninnhav.

5.3.3. Andre forhold

Samfunnet og omgivelsene for øvrig har krav på den trygghet som ligger i at den som har skytevåpen i enhver sammenheng utviser en atferd som ikke gir grunn til tvil om hvorvidt vedkommende er skikket til innehavet. Dette medfører at også ikke-straffbare forhold som gir uttrykk for sinnemestringsproblematikk, aggresjon, skjødesløshet og manglende respekt for normer for forsvarlig våpenbruk, kan danne grunnlag for nektelse.

Straffbare forhold som ikke kan vektlegges under kravet til «vandel» kan vektlegges i skikkethetsvurdering.

Om politiet blir kjent med at en person innehar ekstreme holdninger eller synspunkter kan disse etter en konkret vurdering utgjøre grunnlag for nekt. Hensynet til andres rett på trygghet – herunder opplevd trygget – vil kunne veie tyngre enn personens ytringsfrihet hvor holdningene eller synspunktene konkretiserer eller oppfordrer til voldelig og/eller truende atferd.

Fra direktoratets praksis kan for eksempel nevnes en våpeninnehaver som publiserte et innvandreffiendtlig innlegg på sosiale medier hvor det ble oppfordret til bruk av fysiske virkemidler mot innvandrere. Skytevåpen var avbildet i tilknytning innlegget. Slik opptreden reduserer tilliten til om personens motivasjon for innehav av skytevåpen utelukkende er for lovlig og saklige formål.

Ved feil eller uforsvarlig bruk av skytevåpen, herunder ved gjentatte vådeskudd eller uforsvarlig opptreden på skytebane, bør nektelse vurderes. Vådeskudd med personskaade hvor vedkommende kan bebreides eller lastes bør som et utgangspunkt føre til at personen anses som uskikket til våpeninnehav.

Utsagn eller handlinger som viser manglende forståelse av sikkerhet rundt oppbevaring, og manglende samarbeidsvilje i møte med politiets kontroller kan aktualisere en nærmere vurdering av om vedkommende utgjør en forhøyet risiko.

Personer som til stadighet blir anmeldt, eller som på annen måte pådrar seg politiets oppmerksomhet, må vurderes. Selv om hver enkelt anmeldelse kan ha et sterkere eller svakere grunnlag og alvoret i episoder kan variere stort, kan en livsførsel, holdning eller et handlingsmønster utledes dersom omfanget av anmeldelser blir omfattende.

5.3.4. Særlig om opplysninger fra PST

Etter våpenforskrifta § 7-6 annet ledd kan opplysninger mottatt fra Politiets sikkerhetstjeneste (PST) benyttes ved vurderingen av personers «skikkethet» til våpeninnehav. Dette forutsetter at PST initierer kontakten, men politiets våpenforvaltning kan også kontakte PST dersom det er grunn til å tro at PST besitter relevant informasjon om vedkommende.

Våpenforvaltningen må ved mottak av opplysninger foreta en selvstendig vurdering av hvorvidt opplysningene utgjør sannsynliggjorte forhold, se punkt 5.4 om beviskrav.

Selv om det forutsettes en forutgående vurdering fra PST før opplysninger deles med våpenforvaltningen, skal den konkrete tiltenkte bruk klareres før opplysningene eller tilstedeværelsen av opplysninger registreres i noen av politiets registre eller saksbehandlingssystemer. Videreformidling av tilstedeværelsen eller innholdet i opplysninger uten at dette på forhånd er klarert med PST er forbudt.

Opplysninger som benyttes eller vektlegges i våpensaken vil være omfattet av dokumentbegrepet i forvaltningsloven § 2 første ledd litra f. Opplysningene vil som en klar hovedregel være gjenstand for innsyn etter forvaltningsloven § 18. Unntak følger av fvl. §§ 18-19.

Det må derfor foreligge en vurdering og aksept fra PST om at benyttelsen av opplysningene vil medføre at disse blir kjent for den den eller de opplysningene omhandler.

Politiets våpenforvaltning «kan» legge vekt på opplysninger fra PST. Benyttelsen vil bero på en hensiktsmessighetsvurdering av behovet for gjennomføring av vedtak og det øvrige informasjonsbildet som er av relevans for vurdering av våpeninnehavet.

5.4. Beviskrav

Dersom et forhold – av uansett art – skal benyttes som grunnlag for vedtak eller beslutning, må det finnes overveiende sannsynlig. Kravet omtales også som et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt. Det må foreligge konkrete holdepunkter eller indisier som alene eller samlet kan medføre at en finner riktigheten av

opplysningene, eller riktigheten av en hendelse, et utsagn, e.l., som sannsynliggjort. Noe forenklet skal det være minst 51% sannsynlig at det faktum som legges til grunn er korrekt.

Hvor det er usikkerhet eller uenighet rundt hvilke faktiske forhold som kan legges til grunn, skal politiet i vedtak angi hva som er funnet sannsynliggjort og hvorfor.

Politiet står i utgangspunktet fritt i bevisvurderingen. En er ikke bundet av eksterne vurderinger eller meningsyttringer. Dersom vedtak etter våpenlova utelukkende skal begrunnes i et straffbart forhold som har vært til vurdering hos påtalemyndighet eller domstol, herunder ved tvangsmiddelbruk under etterforskningen, bør politiet utvise tilbakeholdenhet fra en eventuell overprøving.

Tilsvarende understrekes at politiet i saker med helsefaglige uttalelser ikke er bundet av legeerklæringen, uttalelsen eller vurderingen. Uttalelsen vil måtte inngå i en helhetlig vurdering av alle sakens momenter. Om vurderingstemaet «i saken» er av utpreget helsefaglig karakter, tilsier dette at helsefaglige vurdering normalt tillegges betydelig vekt. Dette gjelder likevel bare som et utgangspunkt. Hvor den helsefaglige vurdering eller anbefaling står i motstrid til samfunnets sikkerhetsbehov på bakgrunn av en politifaglig vurdering, vil den politifaglige sikkerhetsvurderingen veie tyngst. Det er politiet som er beslutningstaker.

5.5. Konkret vurdering – «for tiden» – varighet av nekt

Vedtak om tilbakekall eller nektelse av tillatelser etter våpenlova følger formen «for tiden». Regelverket åpner ikke for bruk av fastsatte karenperioder.

Likevel medfører ulike forhold et behov for å se an risikoen over noe tid. Lengden på perioden vil variere i tråd med bakgrunnen for nektelsen eller tilbakekallet. Varigheten av perioden må vurderes konkret i lys av politiets behov for å være sikre på at tilstanden, holdningen eller atferden er et tilbakelagt kapittel og ikke vil utgjøre et vedvarende eller tilbakevendende problem.

Følgende kan være retningsgivende:

Minst fem år fra handlingstidspunkt:

- Voldshandlinger
- Trusler
- Samfunnsfarlige forbrytelser eller andre handlinger med et tydelig preg av manipulasjon forledelse, utnyttelse, skjodesløshet, tvang eller hensynsløshet,
- Vådeskudd med personskaade som ikke er resultat av funksjonsfeil
- Planlegging av alvorlige kriminelle handlinger
- Alvorlige brudd på våpenlova eller annet regelverk som regulerer forsvarlig og lovlig bruk av skytevåpen

Minst to år fra handlingstidspunkt:

- Tyveri
- Innbrudd
- Bedrageri
- Organisert eller alvorlig smugling
- Brudd på viltlovgivningen
- Førings av motorvogn med høypromille

Det presiseres at dette gjelder som et utgangspunkt og at alle saker må vurderes individuelt og konkret. Ved mindre alvorlige forhold innenfor de angitte kategorier, vil retningslinjene ikke være til hinder for at en kortere periode vurderes tilstrekkelig, eller at forholdet ikke medfører tilbakekall overhodet.

Tilsvarende kan mer alvorlige forhold gi grunnlag for nektelse i vesentlig lengre tid enn hva som angis som utgangspunkter her. I særlige tilfeller kan forholdene tenkes å være så alvorlige at den nødvendige tillit til vedkommende ikke kan tenkes gjenopprettet selv etter betydelig tidsforløp. Som eksempler nevnes handlinger som ran, drap, utpressing, alvorlige seksuallovbrudd, kidnapping, menneskehandel, terrorisme, alvorlige overtredelser av våpenlova jf. straffeloven §§ 190 flg., o.l.

5.5.1. Ikke-straffbare forhold (Helse, tilknytning til kriminelle miljøer, holdninger, o.l.)

Ved nektelse av våpeninnhav på bakgrunn av ikke-straffbare forhold må tilstanden, tilknytningen eller holdningen som begrunnet tilbakekallet ha bortfalt eller blitt brakt inn i former som eliminerer risikomomentet før våpenløyve kan gis.

5.5.2. Psykiske helsetilstander

Ved psykiske helsetilstander hvor det er vurdert at det foreligger forhøyet risiko for feil- eller ulovlig bruk av skytevåpen, må det foreligge «friskmelding» etterfulgt av en lengre stabil periode. Med «friskmelding» menes en situasjon hvor helsetilstanden er stabil slik at en ikke lengre er preget eller påvirket av symptomtrykket. Det kreves ikke noe endelig bortfall av diagnose eller en konstatering om fravær av psykisk sykdom fra helsevesen.

Periodens varighet vil avhenge av de psykiske helseplagens varighet og omfang. Dersom personen i stor grad har vært preget/påvirket av tilstanden og den har vedvart over lengre tid, kan det foreligge behov for å se an vedkommende over en periode som fremstår forholdsmessig lang og tilpasset varigheten av sykdomstilstanden. Dersom diagnosen eller tilstanden har medført negative episoder eller anfall over 20 år med stabile perioder i inntil (f.eks.) 2 år av gangen, vil det kunne være saklig behov for å se at vedkommende over *minimum* 2 år.

Det avgjørende er likevel at det har gått nok tid etter «friskmelding» til at politiet kan være tilstrekkelig trygg på stabilisering av tilstanden. Dette må bero på en helt konkret vurdering i den enkelte sak. Noen eksakt tidsramme kan ikke oppstilles. Ved vurderingen er det i tillegg til helsefaglige uttalelser grunn til å se hen til alle forhold som belyser en endring i tilstanden eller sannsynligheten for at den påvirker risiko ved våpeninnhav negativt.

Om «friskmeldingen» er betinget av behandling, herunder medikamentbruk, er ikke avgjørende. Det avgjørende er om den oppnådde stabilitet i tilstanden er begrunnet i forhold det er grunn til å anta vil vedvare i fremtiden. Dersom en stabil tilstand [«friskmelding»] har oppstått som følge av konsekvent medisinerings og vedkommende over lengre tid har vist seg kapabel til å innta foreskrevet behandling, vil sikkerhetsrisikoen ved våpeninnhav kunne tenkes bragt innenfor det akseptable.

Hvor det tidligere har vist seg, eller det på annet grunnlag kan antas, at et eventuelt tilbakefall vil kunne få alvorlige konsekvenser ved våpeninnhav, kreves en høyere grad av sikkerhet for at tilstanden er endelig stabilisert.

Ved tvil om uskikethet som følge av psykiske helseplager, bør det anmodes om helsefaglig uttalelse.

5.5.3. Edruelighet

Lengre tids edruelighet må foreligge før personer med problematisk atferd eller forhold til rusmidler gis våpenløyve. Hva som utgjør «lengre tid» må vurderes konkret ut i fra hyppigheten, arten og omfanget av vedkommedes bruk. Dersom det foreligger opplysninger om lengre tids misbruk, eventuelt med stadige tilbakefall, må perioden være tilstrekkelig lang til at politiet kan være sikre på at en edrueelig tilstand har stabilisert seg. Noen konkret tidsramme kan ikke oppstilles.

Det må ses hen til alle forhold som er egnet til å indikere en vedvarende endring i personens rusvaner, eventuelt dens atferd under påvirkning. Dette kan være forhold som bosituasjon, familieforhold, endringer i utdannings- eller arbeidssituasjonen, helsemessige forhold og liknende.

Dokumentasjon på negative avlagte rusprøver vil være et velegnet virkemiddel for å redusere lengden på perioden det vil være nødvendig å se an vedkommende over.

Avleggelse og eventuell fremleggelse av prøveresultater er frivillig.

Ved problematisk atferd i ruspåvirket tilstand, herunder ruspåvirket våpenbruk, bør personen sees an over en lengre periode uten ytterligere hendelser som indikerer et vedvarende problematisk forhold til rusmidler.

5.5.4. Kriminelle eller ekstreme organisasjoner

Ved tidligere tilknytning til kriminelle organisasjoner eller ytterliggående miljøer kreves det at «tilknytningen» klart er brutt. Formell utmelding er ikke i seg selv tilstrekkelig og det bør, avhengig av *graden* av tilknytning, kreves en periode over flere år før våpeninnhav tillates.

Dette gjelder likevel bare som et utgangspunkt. Hvor det er klare holdepunkter for et endelig og reelt brudd med miljøet eller organisasjonen, kan våpenløyve tillates på et tidligere tidspunkt.

5.5.5. Veiledning om varighet av nekt

Personer som er nektet våpenløyve må på oppfordring opplyses om hvilke forventninger til tidsperiode og atferd som stilles som vilkår for innvilgelse av søknad, jf. forvaltningsloven § 11. Politiet må like fullt gjøre vedkommende oppmerksom på at slike uttalelser/estimerer ikke utgjør noen bindende erklæring for når innvilgelse kan finne sted.

Våpenlovas krav til vandel og personlige egenskaper er dynamiske rettslige standarder som skal realisere formålet i våpenlova § 1. Dersom samfunnets sikkerhetsbehov endres, vil lovens formål kunne føre til at innholdet i kravene til vandel og personlige egenskaper endres over tid. Søknader må derfor vurderes konkret på søknadstidspunkt.

Fysisk og juridiske personer står til enhver tid fritt til å søke om tillatelser etter våpenlova. Tilstrekkelig veiledning kan imidlertid være egnet til å styre søkers forventninger, samt begrense belastningen ved politiets saksbehandling.

Fremsettes gjentatte søknader innenfor en for kort tidsramme til at sakens faktiske sider kan ha blitt påvirket av tidsmomentet, kan søknader avslås under henvisning til tidligere vurdering, såfremt det ikke fremlegges nye relevante opplysninger for vurdering.

5.6. Krav til alder

Aldersgrensen for erverv av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon er 18 år. For pistol og revolver, samt våpendeler til disse, er aldersgrensen 21 år.

For rifler og hagler kan politiet dispensere fra alderskravet hvor søkeren har fylt 16 år og samtykke fra verge foreligger. For mindreårige med felles foreldreansvar kreves begge vergers samtykke.

For pistol og revolver kan politiet dispensere fra alderskravet hvor søker har fylt 18 år. Dispensasjon skal tidsbegrenses og gis varighet for maksimalt ett år. Kravene etter forskriftens § 7-2 skal være oppfylt.

Våpenforskrifta § 7-1 anerkjenner jakt, sportsskyting og affeksjon som grunnlag for dispensasjon, men også andre formål kan omfattes av dispensasjonsadgangen i våpenlova § 15 annet ledd. Retningslinjene i § 7-1 vil gjelde også for andre tilfeller. Samtykke fra verger må foreligge og en myndig person som oppfyller kravene til alder og personlige egenskaper må påta seg ansvaret for oppbevaringen.

Kjøpstillatelse utstedes til den myndige personen og våpenkort (løyve for innehav) utstedes i den mindreåriges navn når skytevåpenet registreres. Skytevåpenet skal være registrert på den mindreårige og med opplysninger om hvilken myndig person som har påtatt seg ansvar for gjennomføring av erverv (kjøp) og oppbevaring.

Dersom den myndige personen ikke selv innehar våpenløyve fra før, skal det opprettes våpenkort også for hen i NVR. Det skal i kommentarfelt krysshenvises til den mindreåriges våpenkort hvor det også skal fremgå hvilken myndig person som har fått løyve til oppbevaring av skytevåpenet. Det skal fattes vedtak om løyve til oppbevaring for den myndige personen. Vedtaket fungerer som løyve og dokumentasjon på lovlig oppbevaring av gjenstandene.

Det kreves bare gebyr for søknad om erverv, jf. våpenforskrifta § 12-2. Oppbevaringssted skal fremgå av våpenregisteret dersom oppbevaringen finner sted på annen adresse enn hvor den mindreårige er bosatt.

Gjennomført jegerprøve eller våpenopplæring i regi av skytterorganisasjon skal gi kunnskap, ferdigheter og forståelse for en forsvarlig våpenhåndtering. Dersom det gis aldersdispensasjon for bruk av skytevåpen til andre

formål enn jakt og sportsskyting, skal det påses at brukeren innehar minst tilsvarende våpenopplæring før tillatelse kan gis. Aldersdispensasjon for erverv på bakgrunn av affeksjon krever slik opplæring, jf. § 5-4.

Det er forbudt å overlate hugg- eller stikkvåpen, kniver eller liknende gjenstander som har bladlengde på over 25 centimeter til personer under 16 år, jf. våpenforskrifta § 7-3.

5.7. Krav til botid

Utenlandske statsborgere skal ha bodd i Norge i minst 5 år før løyve kan utstedes.

Unntak følger av våpenforskrifta § 7-7 første og annet ledd.

Etter § 7-7 første ledd nr. 3 kan utledninger fra land utenfor EØS som har hatt tidligere opphold i Norge på minimum 5 år, og hvor fraværet fra Norge ikke overskrider 6 måneders varighet unntas fra kravet til botid. Fravær i mer enn 6 måneder kan etter en helt konkret vurdering unntas fra kravet om botid dersom det fremlegges tilfredsstillende politiattest fra oppholdslandet.

Kravet til botid gjelder ikke for utlendinger som er fast bosatt på Svalbard når det søkes løyve etter § 5-7 eller § 6-11, jf. § 1-8.

Politidirektoratet legger til grunn at politiets plikt til å påse at vilkårene til «vandel», «edruskap» og «skikkethet» er oppfylte, medfører at det også for norske statsborgere som har oppholdt seg i utlandet over flere år, bør avkreves politiattest fra oppholdslandet for erverv, eller videre innehav av våpenløyve i Norge. Annen dokumentasjon enn politiattest kan godtas i tilfeller politiet etter en konkret vurdering finner at kontrollen med personens «vandel» og personlige egenskaper likevel er forsvarlig.

Det understrekes at politiet er pliktsubjektet etter våpenlova § 16 og er avskåret fra muligheten til å tildele løyve hvor det ikke kan bringes på det rene at søkeren oppfylder kravene til «vandel» og personlige egenskaper. Selv om det ikke finnes hjemmel for å avkreve botid for norske statsborgere, medfører § 16 at det kan tenkes tilfeller hvor søknader også fra norske statsborgere må avslås under henvisning til at en ikke kan gjennomføre en tilstrekkelig kontroll med søkerens «vandel» og personlige egenskaper.

5.8. Tilbakekall

Etter våpenlova § 31 første ledd, første setning og § 32 første ledd, første setning, skal politiet tilbakekall tillatelser dersom kravene til vandel og personlige egenskaper etter §§ 16, 17 eller 23 ikke lengre er oppfylte. Ordlyden «skal» innebærer at tilbakekallene er pliktmessige. Når det foreligger saklig begrunnet tvil ved om vilkårene er oppfylte, er politiet underlagt en handlingsplikt.

Europeisk våpenpass skal tilbakekalles og kreves innlevert samtidig som det utstedes forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenkort, jf. § 11-14 fjerde ledd. Dette gjelder både for «skal» og «kan»-tilfellene.

Ved tilbakekall etter våpenlova § 31 første ledd første punktum («skal») skal det samtidig opplyses om forbud mot lån av skytevåpen, selv under forsvarlig tilsyn, jf. våpenlova § 18 fjerde ledd.

5.8.1. Bekymringsmeldinger

Avhengig av karakteren på de forhold som gir grunn til bekymring, kan handlingsplikten inntreffe umiddelbart. Bekymringsmeldinger eller annet mottak av informasjon som tilsier at en våpeneier kan være uskikket, skal vurderes umiddelbart ved mottak. Innholdet i bekymringsmeldingen må verifiseres eller avkreftes så raskt som mulig.

Det skal benyttes fastsatt skjema for bekymringsmelding.

5.8.2. «Kan» tilbakekalle

I situasjoner hvor politiet «kan» tilbakekall tillatelsen må det foretas en vurdering av nødvendighet av tiltaket. Politidirektoratet bemerker at politidistriktene først og fremst skal søke forhindre uskikkede personers adgang

på skytevåpen. Tilbakekall på bakgrunn av manglende behov kan derfor ikke gå på bekostning av arbeidet med å detektere uskikkede.

Ved tilbakekall grunnet manglende behov er det gjennomgående rom for å utvise skjønn ut over de tilfeller som er særlig regulert i våpenlovgivningen. Likevel er våpenlovas system at det ikke skal eksistere flere skytevåpen i privat eie enn det foreligger et legitimt behov for. Hvor innehaver ikke lengre har et reelt og påviselig behov, skal tillatelsen normalt kalles tilbake.

Behov for skytevåpen ervervet til jaktformål vil normalt foreligge i innehavers levetid. Politiet må imidlertid være oppmerksomme på at en jeger kan fradømmes jaktrett, samt frivillig melde seg ut av Jegerregisteret. I slike tilfeller vil forutsetningen for videre innehav falle bort. For innehav av jaktvåpen kreves det ikke at innehaver regelmessig deltar på jakt, men innehaver må være registrert i Jegerregisteret.

Innehav av skytevåpen på bakgrunn av arv- eller affeksjonsformål er begrunnet i forhold som vil være i behold under innehavers levetid.

Øvrige ervervsgrunnlag som er betinget av et vedvarende og reelt behov for skytevåpen til bruk skal normalt føre til tilbakekall når «behovet» – begrunnelsen – bortfaller. For eksempel dersom skadedyr er nedkjempet eller det ikke lengre drives med tamdyr, vil behovet etter § 5-3 være bortfalt.

5.8.2.1. Aktivitetskrav for videre innehav av skytevåpen til sportsskyting

Kravene til aktivitet for videre innehav av skytevåpen til sportsskyting er vesentlig lavere enn etter tidligere regelverk og vil variere etter våpentype, jf. våpenforskrifta §§ 4-4, 4-6 og 4-7. For videre innehav av allerede ervervede skytevåpen, legges følgende aktivitetskrav til grunn for videre innehav:

Halvautomatisk sportsskytterifle etter § 4-4 annet ledd:

Dokumentert deltakelse på minimum 1 åpent stevne i løpet av de siste 5 år for det skyteprogram som begrunner innehavet av den enkelte rifle, jf. § 11-10.

Pistol og revolver etter § 4-6:

Dokumentert deltakelse på minst 3 organiserte treninger eller konkurranser i løpet av de siste 5 år. Kravet gjelder for våpentypen (gruppe skytevåpen i den enkelte skytterorganisasjon) og aktiviteten må være i skytterorganisasjonen som begrunnet ervervet.

Rifle eller hagle etter § 4-7:

Dokumentert deltakelse på minst 1 organisert trening eller konkurranse i løpet av de siste 5 år. Kravet gjelder for våpentypen (gruppe skytevåpen i den enkelte skytterorganisasjon) og aktiviteten må være i skytterorganisasjonen som begrunnet ervervet.

Reservevåpen etter § 4-8:

Dokumentert deltakelse på minst 1 internasjonalt mesterskap eller minst 3 konkurranser hvorav minst 1 konkurranse er åpent skytestevne. Aktivitetskravet (startene) skal utføres i bruksområdet til det enkelte reservevåpen.

Innehaver av særskilt løyve etter § 4-4 annet ledd og som oppfyller aktivitetskrav for videre innehav av slik rifle, oppfyller aktivitetskrav for videre innehav av skytevåpen ervervet etter §§ 4-6 og 4-7 i samme skytterorganisasjon uten ytterligere krav.

Innehaver av pistol eller revolver etter § 4-6 og som oppfyller aktivitetskrav for videre innehav av pistol eller revolver, oppfyller aktivitetskrav for videre innehav av skytevåpen ervervet etter § 4-7 i samme skytterorganisasjon uten ytterligere krav.

5.8.2.2. Gjenerverv av sportsskyttervåpen – aktivitetskrav

Personer som tidligere har fått avslag eller tilbakekalt våpenkort på grunn av manglende vandel, edruelighet og skikkethet, er avskåret fra å låne skytevåpen. Dette gjelder selv under forsvarlig tilsyn.

Personer som ønsker å gjenerverve skytevåpen som etter behovsgrunnlaget krever «aktivitet», f.eks. sportsskyting, må forut for søknad om erverv, søke politiet om opphevelse av forbud mot å få overlatt skytevåpen under forsvarlig tilsyn, jf. våpenlova § 18 fjerde ledd. Først ved opphevelsen av forbudet vil vedkommende kunne opparbeide seg den nødvendige skyteaktivitet gjennom kortvarig overlatelse under forsvarlig tilsyn i skyteforening.

Aktivitetskrav for gjenerverv etter tilbakekall tilsvarende kravet for erverv, se punkt 3.2.

5.8.3. Politiets kontroll med sportsskyttere som innehar særskilt løyve

Personer som har erverv halvautomatisk rifle etter § 4-4 annet ledd eller høykapasitetsmagasiner etter § 2-5 skal hvert femte år sende en oversikt over gjennomførte skytekonkurranser til politiet.

Femårsperioden beregnes fra dato for innvilgelse av løyve etter § 4-4 annet ledd. Etter våpenforskrifta § 11-3 skal innsendt oversikt vise gjennomførte skytekonkurranser i «den skytesporten som grunnleggjve» løyvet. Kravet innebærer at aktivitet må ha foregått i det skyteprogram den aktuelle halvautomatiske riflen ble ervervet til. For innehavere av flere halvautomatiske rifler til sportsskyting etter § 4-4 annet ledd, skal det dokumenteres deltakelse(starter) i åpen skytterkonkurranse for den enkelte rifles bruksområde.

Det skal dokumenteres deltakelse på minst 1 åpent stevne per rifle og i tillegg minst 1 internasjonalt mesterskap for eventuelle reservevåpen, jf. våpenforskrifta § 4-8 annet ledd nr. 2 for hver femårsperiode.

Innsendelsesplikten er pålagt løyvehaver, men politiet må systematisk følge opp at påkrevd informasjon sendes inn. Ved manglende innsending innen utløpet av femårsperioden må våpeneieren tilskrives med en frist for å sende inn etterspurt dokumentasjon. Det må sikres notoritet for når dokumentasjonen ble mottatt. Dokumentert aktivitet som har funnet sted etter utløpet av perioden på fem år og etter politiets purring, bør ikke aksepteres som tilstrekkelig. I slike tilfeller gjelder retningslinjene i punkt 5.8.2.

Manglende innsending av dokumentasjon etter purring fra politiet, bør medføre forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenløyve.

5.8.4. Forbud mot fremtidig innehav av løyvefrie skytevåpen

Etter våpenlova § 31 annet ledd kan politiet nedlegge fremtidig tidsbestemt forbud mot erverv eller innehav av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som er fritatt fra løyveplikt etter § 5 tredje ledd, jf. våpenforskrifta § 2-3. Forbudet er praktisk viktig og må leses i sammenheng med våpenlovas § 18 fjerde ledd om utlån under forsvarlig tilsyn.

Hvor tilbakekallet er begrunnet i manglende oppfyllelse av krav til personlige egenskaper etter § 16 vil vedkommende normalt være å anse som en sikkerhetsrisiko. Politiet må derfor vurdere hvorvidt det også er nødvendig å forby erverv/innehav – og muligheten for lån – av de gjenstander som fremgår av våpenforskriftens § 2-3.

Forbud fattet etter § 31 annet ledd opphører etter innvilgelse av søknad om lån eller erverv av skytevåpen. Politiet kan også oppheve forbudet etter særskilt søknad om tillatelse til erverv, innehav, lån eller bruk av skytevåpen omhandlet i forskriftens § 2-3.

Vedtak etter våpenlova § 31 annet ledd krever ikke at det foreligger søknad om, eller løyve for innehav av løyvepliktige skytevåpen. Vedtak kan fattes i situasjoner hvor det foreligger saklig begrunnet tvil ved om hen ville oppfylt kravene etter §§ 16 eller 17.

Slike vedtak kan for eksempel fattes for å forhindre adgang til kortvarig overlatelse under tilsyn, jf. våpenlova § 18 fjerde ledd.

5.8.5. Pålegg om innlevering av skytevåpen

Politiet kan med hjemmel i våpenlova § 31 tredje og fjerde ledd innhente eller kreve innlevert skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon i tre ulike situasjoner:

- Inntil to uker *før* forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenkort

- Samtidig eller etter forhåndsvarsel om tilbakekall av våpenkort
- Samtidig eller etter vedtak om tilbakekall av våpenkort

Beslutningen fattes i form av pålegg fra politiet og gir rettslig grunnlag for politiets krav på overlevering, besittelse og lagring av gjenstandene inntil 6 uker, jf. våpenforskrifta § 11-9.

Bestemmelsen hjemler ikke bruk av makt eller tilgang til privat sted. Fristen kan forlenges til det nødvendige dersom det må innhentes opplysninger før det kan fattes vedtak om tilbakekall. En eventuell forlengelse etter § 11-9 forutsetter at videre opprettholdelse av innleveringspålegget er nødvendig av sikkerhetsmessige grunner.

Våpeneieren plikter å rette seg etter politiets pålegg gitt i medhold av § 31 tredje eller fjerde ledd. Det bemerkes at brudd på pålegg etter § 31 ikke er straffebelagt, jf. § 39. Imidlertid vil manglende frivillig og umiddelbar etterlevelse av pålegget kunne tas til inntekt for våpeneierens manglende «skikkethet». Besittelse i strid med pålegget etter vedtak om tilbakekall av løyvet er straffbart etter våpenlova § 39, jf. §§ 5, 6 og 7.

Saker med innleveringspålegg skal innledningsvis prioriteres av politidistriktene av hensyn til samfunnssikkerheten. I saker hvor det antas å være behov for fysisk fratakelse av råderetten over gjenstandene, må politiet sikre seg rettslige grunnlag for videre tilbakehold i gjenstandene ved vedtak (om tilbakekall) etter 6 uker, ved mindre fristen forlenges etter § 11-9.

5.8.5.1. Tvangsmessig gjennomføring

Hvor det er behov for tvangsmessig gjennomføring av innleveringspålegg vil politiloven § 7 første ledd, jf. annet ledd måtte vurderes anvendt.

Våpenlova § 31 tredje og fjerde ledd hjemler ikke bruk av tvang eller adgang til private hjem.

5.8.5.2. Nødvendighet av pålegg

Pålegg om midlertidig innlevering gis etter en konkret vurdering. Pålegget må være nødvendig av hensyn til sikkerheten. En praksis hvor slike pålegg gjennomgående besluttes uten en forutgående vurdering av nødvendigheten av tiltaket vil ikke være lovlig.

Pålegg kan – og skal – gis hvor det av sikkerhetsmessige grunner finnes påkrevd å frata løyveholder den fysiske rådighet over gjenstandene.

For tilbakekall som begrunnes i svikt ved kravene til vandel og personlige egenskaper, vil det ofte være tilstrekkelig at skytevåpen innhentes av politiet samtidig med overlevering av forhåndsvarsel. Det er vesentlige forskjeller i det risikomoment som følger av de ulike krav til personlige egenskaper. Ved tilbakekall grunnet en somatisk tilstand som utelukkende medfører risiko under bruk (skyting), vil det normalt ikke medføre en slik fare at pålegg om midlertidig innlevering er nødvendig eller lovlig.

De underliggende forhold som aktualiserer et mulig tilbakekall vil også kunne ha ulik grad av behov for umiddelbar fratakelse av rådigheten over skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

Nødvendigheten av tiltaket skal vurderes konkret og stå i en saklig og forholdsmessig sammenheng med den antatte sikkerhetsrisiko og den sikkerhetsmessige gevinst som oppnås ved midlertidig innlevering.

I sakens akutfase vil terskelen for å fatte pålegg gjennomgående måtte være lav.

5.8.5.3. Innlevering før forhåndsvarsel

Pålegg om innlevering inntil to uker før forhåndsvarsel er en sikringshjemmel i akutte tilfeller.

Toukersfristen er absolutt og dersom beslutningen fattes av andre i politiet enn våpenforvaltningen, må det sikres rutiner for varsling av våpenforvaltningen. Pålegget må oppheves eller avlastes av nytt pålegg etter våpenlova § 31 tredje ledd innen utløpet av toukersfristen. I motsatt fall bortfaller politiets rettslige grunnlag for tilbakehold i gjenstandene og de vil måtte utleveres eier på anmodning.

Pålegg før forhåndsvarsel kan bare gis ved begrunnet mistanke om brudd på vilkårene til personlige egenskaper og der det er «grunn til å tro» at våpenet kan bli misbrukt. Vilkårene er kumulative. Bekymringen må bygge på

konkrete holdepunkter som med en viss styrke underbygger en fare for misbruk. Uttrykket «grunn til å tro» stiller ikke krav til sikker viten om misbruk, men det må foreligge omstendigheter som er litt sterkere enn en vag mistanke.

5.8.5.4. Pålegg ved tilbakekall grunnet manglende behov

Ved forhåndsvarsel om tilbakekall på bakgrunn av manglende behov vil det vanligvis aldri være grunnlag for beslutning om midlertidig innlevering. Unntak gjelder ved vedtak, se punkt 5.8.5.5 under.

5.8.5.5. Pålegg ved vedtak om tilbakekall

Ved vedtak om tilbakekall bortfaller innehavers rettslige grunnlag (løyve) til å inneha gjenstanden og besittelsen må derfor senest opphøre ved vedtak, jf. våpenlova § 31 tredje ledd. Innlevering på vedtakstidspunkt er – også i «behovssakene» – betinget av at politiet gir pålegg, jf. tredje ledd første setning.

Politiet midlertidig tillate videre besittelse i etterkant av vedtak om tilbakekall på grunn av manglende behov, for eksempel der innehaver har startet en videresalgsprosess. Sikringsbehovet står sentralt ved vurderingen og eventuelt samtykke skal være skriftlig, tidsbegrenset og gjenstand for oppfølging.

5.8.5.6. Gjennomføring av innleveringspålegg

Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som innhentes skal nøyaktig nedtegnes og våpeneier skal på anmodning gis kopi som kvittering. Nedtegnelsen må minst omfatte:

- Type våpen/våpendel/ammunisjon
- Merke og modell
- Kaliber
- Mengde
- Nøyaktig beskrivelse av tilleggsutstyr

Innleveringsrapporten lagres i Websak og oppbevaringen registreres i NVR.

Eventuelle særegenheter bør beskrives. Mangler våpendeler ved det enkelte skytevåpen bør dette anmerkes. Skader eller gjenstandens tilstand kan dokumenteres med bilder eller rapport.

Hvor det pålegges innlevering av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon forut for vedtak, bør skytevåpen, våpendeler og ammunisjon innhentes av tjenestepersoner med politimyndighet samtidig som underretning om pålegget gis, jf. punkt 5.8.5.1.

Politiet kan selv bestemme hvordan gjenstandene skal overleveres til politiet, jf. begrepet «overlevere» i våpenlova § 31 tredje og fjerde ledd.

Våpenforvaltningens vurdering om å gi pålegg om innlevering til politiet skal ikke overprøves av andre, f.eks. gjennom avtaler om at våpeneier selv leverer gjenstandene til tjenestested, våpenforhandler eller andre, herunder hans familie.

5.8.5.7. Hvilke gjenstander omfattes?

Politiet kan kreve overlevert «skytevåpen», «våpendeler» og «ammunisjon» uten at det er knyttet løyve- eller registreringsplikt til gjenstandene. Pålegget kan omfatte alle gjenstander som omfattes av definisjonene. Likevel kan ikke pålegg om innlevering gå lengre enn hva som er *nødvendig* for ivaretagelsen av sikkerheten.

I dette ligger at det er gjenstander med skadepotensiale som skal fratras. Eksempler på gjenstander som ikke omfattes:

Kikkertsikter, montasjer for siktemidler, lyddempere, lykter, løse magasiner under begrensningen i § 2-5, våpenreimer, futteral, pusseutstyr, o.l. gjenstander uten at selvstendig skadepotensiale.

Politiet behøver ikke sortere eller demontere gjenstander «på stedet». Dersom våpeneier ønsker fjerne eller demontere gjenstander som ikke er «skytevåpen», «våpendeler» eller «ammunisjon» på stedet – og dette fremstår hensiktsmessig – bør det normalt tillates, spesielt gjelder dette for optiske siktemidler. Alternativt skal gjenstandene utleveres på eiers anmodning i ettertid.

Pålegg om overlevering omfatter ikke våpenkortet, jf. våpenforskrifta § 11-12. Ved tilbakekall plikter eieren å levere kortet til politiet.

5.8.6. Politiets håndtering av innleverte skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Ved tilbakekall av løyve gis eier frist på 12 måneder til å avhende gjenstandene. Fristen regnes fra vedtaksdato, eventuelt fra Politidirektoratets vedtaksdato dersom vedtaket har vært påklagd.

Bringes vedtaket inn for gyldighetsprøving hos domstolen, vil fristen være 12 måneder fra rettskraftig dom.

Ved utløpet av fristen kan politiet destruere gjenstandene uten erstatningsansvar ovenfor eier. Dette gjelder uavhengig av gjenstandenes verdi, herunder også affeksjonsverdi.

Destruksjon av skytevåpen er kostbart og det er derfor også i politiets interesse å søke smidige avhendingsprosesser i samarbeid med eier.

Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon kan representere betydelige verdier. Det er derfor viktig at politiets håndtering og lagring av gjenstandene ikke forårsaker skader, herunder ved riper, bulker, hakk, korrosjon og liknende. Lagerfasiliteter og rutiner for håndtering må tilpasses dette. Politiet kan komme i erstatningsansvar for skader.

Dersom politiets pålegg om midlertidig innlevering medfører sikring av gjenstander som tilhører annen person enn våpeneier, skal disse utleveres eier ved mindre det er grunnlag for pålegg om midlertidig pålegg også ovenfor eieren, jf. våpenlova § 31 femte ledd. Tilsvarende skal skytevåpen som under sikringsperioden er overført til ny eier utleveres ny eier.

Av kapasitetshensyn er det grunn til å bemerke at politiets adgang til erstatningsfri destruksjon av skytevåpen utelukkende knytter seg til de skytevåpen som stammer fra tilbakekall av våpenkort, jf. § 31 femte ledd. Ved oppbevaring av skytevåpen som tilkommer politiet etter avtaler, funn eller likende, vil en måtte forholde seg til hittegodsloven, godtroervervloven eller annet rettslig grunnlag for utlevering, oppbevaring, salg, inntektsføring eller destruksjon.

Det er likevel et viktig prinsipp at politiet ikke lengre plikter å ivareta eiers interesse i et potensielt fremtidig videresalg. Mottak av skytevåpen til oppbevaring på annet grunnlag, f.eks. fra dødsbo, bør derfor gjøres etter gitte frister, og hvor politiet vil destruere gjenstandene dersom oppfølging fra eieren opphører.

Våpen og våpendeler som skal sendes KRIPOS for destruksjon må håndteres og pakkes i henhold til KRIPOS rundskriv 2019/1, jf. saksnummer 201900002-1.

Våpen som ønskes undersøkt og/eller prøveskutt må sendes inn særskilt som sak med anmodning om laboratorieundersøkelse. Våpen som sendes inn for destruksjon blir normalt ikke undersøkt av Kripas.

5.8.7. Særlig om innlevering av uregistrerte eller ulovlige skytevåpen

Innehav av løyvepliktige gjenstander etter våpenlova §§ 5, 6 og 7 uten løyve, er straffebelagt, jf. § 39.

En grunnleggende forutsetning for ivaretagelse av formålet i våpenlova § 1 er at politiet har kontroll ved og oversikt over flest mulig sivile skytevåpen. Av hensyn til dette, er det nødvendig med en skjønnsom tilnærming til personer som oppsøker politiet for å bringe ens egne straffbare forhold til opphør.

Retningslinjer her gis bare anvendelse når innlevering, melding eller deteksjon av uregistrerte eller ulovlige skytevåpen stammer fra innehavers initiativ. Retningslinjene gis også anvendelse for skytevåpen som stammer fra dødsbo og som innleveres etter våpenforvaltningens oppfølging.

Våpenlova er ikke til hinder for at politiet gir samtykke til etterregistrering av uregistrerte skytevåpen. Med «uregistrerte skytevåpen» siktes det til uregistrerte løyve- eller meldepliktige registreringspliktige skytevåpen.

Før samtykke til etterregistrering eventuelt gis, skal politiet minst undersøke om:

- Finnes skytevåpenet registrert som tapt, stjålet, misbrukt eller etterlyst i NVR, BL eller ELYS II?
- Den som leverer inn skytevåpen skal spørres om dets opphav og historikk

Om det etter registersøk foreligger tvil ved om det er grunnlag for videre etterforskning, legges saken frem for påtaleansvarlig som treffer avgjørelse om videre oppfølging.

Mottas skytevåpen som det er grunn til å anta tilhører Forsvaret, skal henvendelse rettes til forsvarrets.vapenregister@mil.no for avklaring. Ved henvendelse skal det oppgis:

- Serienummer og eventuelle andre merkinger som kan observeres
- Modell & type
- Produsent
- Evt. bilde

Dersom det etter undersøkelser ikke er grunnlag for etterforskning, *kan* politiet gi samtykke til etterregistrering for innehav, salg eller deaktivering, såfremt skytevåpenets eierforhold er avklart. Medfører manglende registrering alene at «eieren» ikke lengre oppfyller kravene til «vandel» og «skikkethet», se punkt 5.1.1.4, skal samtykke til registrering ikke gis.

Det må ved vurderingen tas hensyn til begrunnelsen for, og varigheten av, manglende registrering. Besittelse av uregistrerte jaktrifler og hagler i noe tid etter dødsbo, bør normalt ikke føre til at vedkommende anses som uskikket til innehav av løyve. Ved langvarige besittelser av skytevåpen som nevnt i våpenlova § 5 tredje ledd, pistoler og revolvere, skal det helt særegne omstendigheter til før politiet bør tillate etterregistrering, se for eksempel punkt 3.8.3. Med «etterregistrering» menes registrering for «eiers» videre innehav.

I andre tilfeller skal besittelse uten løyve vurderes strengt, både med henblikk på etterregistrering og vandel/skikkethet.

Eierens tilkomst på skytevåpenet bør vektlegges. Dersom bakgrunnen for besittelsen av et uregistrert skytevåpen viser seg å være et utslag av misforståelser eller en uaktsom tilnærming til våpenlova, vil det i motsetning til de mer forsettlige tilfeller av ulovlig våpenerverv, ikke alltid foreligger grunnlag for å anse «eieren» som uskikket til innehav.

Samtykke til registrering for salg eller deaktivering kan likevel tenkes akseptert i tilfeller hvor «eieren» som følge av besittelsen ikke lengre oppfyller krav til vandel eller skikkethet. Det skal i så fall ikke være tvil knyttet til eierskapet av skytevåpenet.

Ved ulovlig våpenbesittelse og hvor innehaveren selv initierer eller kontakter politiet, skal politiet ta hånd om gjenstandene, jf. § 30 tredje ledd.

Uregistrerte registreringspliktige skytevåpen skal registreres i Nasjonalt våpenregister ved mottak for destruksjon, jf. § 13-2 nr. 1.

5.8.7.1. Uregistrerte skytevåpen med forbudte egenskaper

Med «ulovlige skytevåpen» siktes det til skytevåpen som ikke oppfyller krav til type, kaliber eller utforming for at «eieren» skal kunne gis løyve til innehavet.

Dersom skytevåpenet ikke oppfyller kravene etter våpenforskrifta §§ 3-1, 3-2, 3-3, 3-4 og 3-5, skal det ikke gis samtykke til etterregistrering, ved mindre vilkårene for særskilt løyve til endring etter våpenforskrifta § 2-2 er oppfylte. Ved mindre skytevåpenet kan innleveres børsemaker med løyve etter § 23 for reversering eller modifisering for å bringe skytevåpenet innenfor rammene av våpenforskrifta kapittel 3, skal skytevåpenet ikke tillates beholdt.

5.8.7.2. Særlig om skytevåpen fra Forsvaret

Skytevåpen som ikke omfattes av lovens saklige virkeområde kan ikke registreres eller gis løyve for, jf. § 3 annet ledd. Dette vil eksempelvis omfatte Forsvarets skytevåpen.

5.9. Intervju med løyvehaver eller søker

Etter våpenlova § 38 kan politiet kreve at søkere og løyvehavere stiller til intervju for å vurdere om vilkårene til vandel og personlige egenskaper er oppfylte.

Adgangen til gjennomføring av intervju skal utelukkende benyttes som supplement til de forskriftsfestede undersøkelser politiet skal gjennomføre etter våpenforskriftas kapittel 7.

Intervju skal bare brukes for avklaring av spørsmål politiet har knyttet til opplysninger i søknaden, fremlagt dokumentasjon ved kontroll, oppfølging av pålegg, og liknende. Intervjuet kan ikke nyttes som avhør eller utspørring om mulig kritikkverdige forhold rundt personens våpenerverv, besittelse, oppbevaring, avhendelse, eller andre potensielt straffbare disposisjoner, jf. våpenlova § 39.

Politiet kan «kreve» at vedkommende stiller til intervju, men det kan ikke knyttes tvang eller straff som virkemidler til gjennomføring. Deltakelse er frivillig, men vedkommende må ved innkalling gjøres oppmerksom på at manglende oppmøte kan tale mot tildeling eller videre innehav av løyve.

5.9.1. Innkallingen

Innkalling skal være skriftlig og lagres i WebSak. Sted og tidspunkt for oppmøte skal angis og det skal tydelig fremgå hva formålet med intervjuet skal være.

Tema for intervju skal angis i innkallingen og dersom det er ønskelig at hen forbereder dokumentasjon, skal dette spesifiseres.

Innkalling skal vanligvis finne sted minst 1 uke før intervjuet gjennomføres. Det kan avtales kortere frist eller annet gjennomføringstidspunkt

5.9.2. Gjennomføringen

Ettersom tema for intervju nær alltid vil omfatte noens personlige forhold, skal intervju gjennomføres ved fysisk oppmøte på tjenestested. Intervju over telefon eller ved digital løsning, krever eksplisitt samtykke og politiet må forsikre seg om intervjuobjektets identitet.

Vedkommende skal avkreves legitimasjon i form av pass, nasjonalt ID-kort, førerkort eller bankkort med bilde ved fysisk oppmøte. Det skal gjennomføres betryggende ID-intervju dersom telefon eller digital løsning benyttes.

Intervju gjennomføres med minimum to representanter fra politiet hvor minimum én skal være saksbehandler i våpenforvaltningen med kunnskap om søker eller løyvehavers forhold.

Tema for intervju skal planlegges på forhånd og vedkommende skal allerede ved innkalling gjøres oppmerksom på hvilke forhold politiet søker belyst ved intervjuet.

5.9.3. Protokollering

Intervju skal protokolleres skriftlig. Protokollen skal minst inneholde:

- Navn på deltakere
- Tidspunkt
- Sted
- Tema
- Liste over eventuell overlevert dokumentasjon

Referat for samtalen nedtegnes fortløpende og forelegges vedkommende for gjennomlesning og signering så snart det lar seg gjøre. Endringer påføres før signering. Referatet skal oppsummerende gjengi samtalen mellom

intervjuer og intervjuobjekt. Opplysninger av særlig interesse skal nedtegnes som sitat. Protokollen lagres i Websak som saksdokument og omfattes av alminnelige regler om dokumentinnsyn.

I tillegg skal begge politiets representanter skriftlig nedtegne deres forståelse av eventuelle avklaringer som har kommet til uttrykk under intervjuet av betydning for spørsmål om våpeninnhav. Det kan utarbeides skriftlig nedtegnelse som signeres av begge. Vurderingen lagres i Websak som x-notat og kan unntas innsyn etter forvaltningsloven § 18 a, jf. § 18 c, jf. offentleglova § 14 første ledd.

5.9.4. Bruken av vurderinger gjort på bakgrunn av intervju

Politiet besitter en vid skjønnsmargin i vurderingen av vandel og personlige egenskaper. Ved benyttelse av vurderinger som er gjort på bakgrunn av intervjuet, må en se hen til forvaltningsloven § 25.

Det må fremgå hvilke forhold som er vektlagt og hvilken betydning forholdene får for vurderingen etter våpenlova. Fremstillingen av vurderinger eller avklaringer som stammer fra intervjuet skal være saklig, og gjengi forholdene på en slik måte at mottakeren kan identifisere og forstå hvilke forhold som begrunner vedtakets konklusjon.

Vedtaket må være utformet slik at eventuelle vurderinger som er gjort i x-notat, jf. ovenfor og som benyttes i søkers disfavør, kommer til uttrykk gjennom vedtaket.

Vektlegges vurderinger fra intervjuet skal disse fremgå av forhåndsvarsel og vedtaket på en slik måte at det fullgodt ivaretar partens mulighet for kontradiksjon.

5.10. Oppbevaringskontroll hos private

Kontroll ved oppbevaring hos privatpersoner kan bare gjøres etter forhåndsvarsel, jf. § 11-6. Politiet må forsikre seg om at løyvehaver har mottatt varslet minst 48 timer før kontrollen kan finne sted. Dette kan gjøres over telefon/e-post. Det forutsettes at det inngås avtale om nøyaktig tidspunkt for oppmøte.

Kontroll kan utelukkende gjennomføres av politiet i egenskap av å være forvaltningsorgan. I dette ligger at kontrollen skal gjennomføres i samråd med løyvehaver og inneha et «sivilt» preg. Formålet med kontrollen er å sikre at regler for oppbevaring etterleves.

Uniformert kjøretøy eller uniform kan bare benyttes hvor løyvehaver på forhånd har samtykket til det.

Kontroll bør så vidt mulig gjennomføres med minst to representanter fra politiet.

5.10.1. Gjennomføring av kontrollen

Kontroll kan bare finne sted på det eller de steder som løyvehaver anviser som oppbevaringsstedet for skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

Våpenskap kontrolleres på følgende måte:

- FG-godkjenning: Merket finnes normalt på innsiden av skapet. Ved manglende merking kan løyvehaver pålegges å dokumentere at skapet innehar godkjenning, f.eks. med dokumentasjon fra produsent.
- Forankring i henhold til leverandørs retningslinjer ved egenvekt under 150 kg, eventuelt montert lodd på skapets innside.
- Lovlig plassering av våpenskap.

Våpenrom kontrolleres på følgende måte:

- Oppbevaring i tråd med eventuelle forutsetninger for godkjenning av våpenrommet.
- Endringer som strider mot vilkårene for godkjenning.

Inventar skal gjennomgås:

- Oppbevarer løyvehaver samtlige skytevåpen, våpendeler og ammunisjon på lovlig vis.
- Eventuelle manglende gjenstander skal medføre at løyvehaver avkreves en forklaring og eventuelt dokumentasjon på hvor gjenstandene befinner seg.

- o Gjenstand innlevert børsemaker/våpenforretning: Be om innleveringskvittering
- o Gjenstand lånt ut: Be om kopi av utlånserklæring

Dersom ingen av delene foreligger må det etterspørres navn og kontaktinformasjon for våpenforretning, børsemaker eller låntaker for verifisering.

Alarm ved oppbevaring av mer enn 25 løyvepliktige skytevåpen

- Påse at abonnement er aktivt og alarm funksjonell
- Påse at alarm innehar nødvendig FG-godkjenning

Ammunisjon gjennomgås

- Overslag på at det ikke oppbevares større mengder ammunisjon enn angitt i § 6-3
- Kontroller eventuell tillatelse etter § 6-3 femte ledd

For «hjemmeladere» skal det påses at komponenter oppbevares korrekt

- Tennhetter skal oppbevares i tennhettemagasiner, original emballasje eller andre beholdere.
- Krutt oppbevares i henhold til punkt 4.7
- Tennhetter oppbevares nedlåst

5.10.2. Reaksjoner ved avvik

Alle avvik skal vurderes konkret ut i fra alvorlighetsgrad. Politiet skal søke lukke avvik gjennom dialog og veiledning. Det er først når løyvehaver kan klandres i et sikkerhetsperspektiv at strengere reaksjonsformer aktualiseres for ivaretagelsen av samfunnssikkerheten. Typetilfeller kan som et utgangspunkt inndeles slik:

- **Svært alvorlig avvik:** Ulovlig våpen, uregistrerte våpen, ulovlig ombygde våpen, aktivering av deaktivert våpen, bortsliping/endring av våpennummer, manglende våpenskap. Reaksjon som skal vurderes: Anmeldelse, beslag og tilbakekall av våpenkort.
- **Avvik:** Manglende våpen, manglende våpendel, oppbevaring av for mye ammunisjon uforsvarlig plassering av våpenskap, uforsvarlig oppbevaring av nøkler, manglende alarm. Reaksjon som skal vurderes: Tydelige og korte tidsfrister for å rette på avvik. Anmeldelse, beslag og tilbakekall av våpenkort.
- **Mindre alvorlige avvik:** Glemte å låse ned mindre mengder ammunisjon. Reaksjon som skal vurderes: muntlig pålegg eller veiledning for lukking av avvik.

Etterlevelse av oppbevaringsbestemmelsene og politiets lovpålagte kontroll er forutsetninger for innehav av skytevåpen i Norge. Våpeneiere som ikke medvirker til gjennomføringen av kontrollen, kan derfor ikke inneha samfunnets tillitt til at våpeninnehavet utøves i samsvar med «føresetnader for løyvet», jf. våpenlova § 16, og løyvet bør forhåndsvarsles tilbakekalt.

Ved avvik mellom registrert og reelt våpennummer skal det undersøkes om årsaken til feilføringen kan identifiseres. Det må gjøres undersøkelser rundt våpenet i Nasjonalt våpenregister for å forsikre seg om at løyvehavers skytevåpen (fysiske gjenstanden) er den samme som registerregistreringen representerer. Ved feil som skyldes feil ved avlesning eller føring, skal politiet rette feilen i Nasjonalt våpenregister og nytt korrekt våpenkort utstedes. Gammelt våpenkort skal leveres inn.

Det skal benyttes sjekkliste for kontroll av oppbevaring i private hjem. Sjekklisten samt eventuell tilleggsrapport eller bilder skal føres i Websak. Kontrollen anmerkes i NVR.

5.11. Oppfølging av dødsbo

Når løyvehavere avgår ved døden må løyve- eller meldepliktige gjenstander bringes inn i lovlige former. Det er i utgangspunktet arvingenes ansvar å påse at dette skjer. Likevel skal politiet ta hånd om gjenstandene etter våpenlova § 30, ved mindre det gis midlertidig tillatelse til oppbevaring etter § 35. Tas gjenstandene i forvaring hos politiet, skal det fastsettes frist for arvingenes oppfølging.

Arvingene skal opplyses skriftlig om at gjenstandene i normen ikke oppbevares av politiet utover 12 måneder og derfor destrueres ved passivitet etter 12 måneder, jf. Prop.165 L (2016–2017) punkt 12.3.4. Fristen beregnes fra skriftlig varsel er oversendt

Politiet skal sende ytterligere varsel om destruksjon minst 3 måneder før fristens utløp.

Ved pågående slags- eller avhendingsprosesser selv etter utløp av fristen, bør fristen utsettes til det nødvendige for gjennomføringen.

Politiet skal systematisk følge opp skytevåpen, våpendeler og ammunisjon i dødsbo i henhold til rutinebeskrivelse på KODE. Veileder for Nasjonalt våpenregister skal benyttes.

Arving eller bo som ikke innleverer eller initierer prosess for avhendelse eller overtakelse innen kort tid etter dødsfallet, skal følges opp av politiet.

Etter våpenlova § 35 kan politiet gi arvinger tillatelse til oppbevaring av gjenstandene frem til skiftet er gjennomført. De vanlige oppbevaringsbestemmelsene kommer til anvendelse. Dette innebærer også at krav til alarm inntreffer dersom totalt antall løyvepliktige skytevåpen på en adresse overskrider 25.

Gis tillatelse til oppbevaring etter § 35, skal det utpekes en arving som påtar seg ansvaret. Politiet skal kontrollere at kravene etter våpenlova §§ 15 og 16 er oppfylte. Dersom «oppbevarer» ikke allerede er registrert i NVR, opprettes våpenkort i NVR. Tillatelsen og sted for oppbevaring føres også på den avdødes våpenkort for oppfølging.

Politiets samtykke til oppbevaring utstedes skriftlig og utgjør rettslig grunnlag for arvingens lovlige oppbevaring av gjenstandene. Tillatelsen bør tidsbegrenses av hensyn til fremdrift i arvingenes håndtering. Se punkt 5.8.7 om mottak av skytevåpen fra dødsbo, herunder uregistrerte.

Gjenstander til oppbevaring etter § 35 kan ikke nyttes som bruksvåpen.

Mottas skytevåpen fra dødsbo til destruksjon må det avkreves skifteattest eller annen dokumentasjon på at innehaveren har myndighet til å rå over gjenstanden. Før gjenstanden destrueres eller avhendes, skal eierforholdet dokumenteres med skifteattest og nødvendige fullmakter.

Dødsbo hvor ingen arving påtar seg ansvaret, såkalte «flytende bo», utløser politiets beslagsplikt etter våpenlova § 30. Retningslinjene for destruksjon etter 12 måneder gjelder tilsvarende i slike tilfeller.

Dødsbo hvor arvingene etter gjentatte purringer fra politiet ikke følger opp frister eller pålegg om innlevering av gjenstander, skal vurderes anmeldt. Hvor våpenforvaltningens rekkevidde ikke lengre strekker til, og dette skyldes en passivitet eller manglende samarbeidsvilje fra dødsboets representanter, bør påtalemyndigheten kontaktes for en vurdering av videre forfølgning i straffespetet.

Arvinger som oppbevarer skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon uten politiets samtykke etter § 34, vil opptre i strid med kravet til løyve etter våpenlova §§ 5,6 og 7, jf. § 39.

6. Skytebaner

Våpenforskrifta § 8-1 definerer skytebaner som:

«eit område som nyttast til organisert skyting under ansvarleg skyteleiing».

Definisjonen knytter seg til bruken av området. Selv om området ikke er anlagt som en tradisjonell skytebane, for eksempel med opparbeidet standplass eller faste montasjer for mål (blink/skiver), vil området defineres som «skytebane» dersom bruken av området omfattes av definisjonen i § 8-1. Organisert feltskyting er et eksempel på dette. Dersom et område omfattes av forskriftens skytebanebegrep, vil forskriftens øvrige krav til sikkerhet gjelde.

Politiet skal kontrollere at skytebaner tilfredsstillere kravene til sikkerhet. Dette gjelder både ved:

- Planer om nyetablering/anleggelse av skytebane (forhåndsgodkjenning)
- Sikkerhetsgodkjenning av nyetablert skytebane (sikkerhetsgodkjenning)
- Ombygging eller utvidelse av eksisterende skytebane (regodkjenning)

6.1. Forhåndsgodkjenning

Forhåndsgodkjenning skal foreligge før arbeidet med etablering kan iverksettes. Godkjenningen gjøres ut i fra prosjekteringsplan og skisser, kartverk og kjennskap til området banen skal etableres på.

Politiets forhåndsgodkjenning må konkretisere eller henvise til dokumentasjon som beskriver premissene for anleggelsen av banen. Eventuelle vilkår for godkjenningen må fremgå av forhåndsgodkjenningen.

Dersom tiltakshaver gjør endringer i prosjekteringen som kan påvirke sikkerheten, skal endringene forelegges politiet til ny vurdering og utstedelse av ny forhåndsgodkjenning.

Forhåndsgodkjenning skal minst inneholde:

- Kontaktperson/navn på ansvarlig tiltakshaver
- Skytebanens navn og planlagte plassering (Gnr./brnr.)
- Beskrivelse av type skytebane og avstand fra standplass til målplassering
- Beskrivelse av hvordan banen skal utføres (banealternativ etter sikkerhetsbestemmelsene)
- Henvisning til prosjekteringsplan eller dokument som beskriver utførelsen
- Beskrive forutsetninger eller vilkår for godkjenning dersom slike er satt

6.2. Sikkerhetsgodkjenning

Sikkerhetsgodkjenning for ferdigstilt skytebane skal foreligge før banen kan tas i bruk.

Oppfyllelse av til teknisk krav til utforming, samt eventuelle krav fastsatt i forhåndsgodkjenningen skal være dokumentert for godkjenning gis. Det kan oppstilles tilleggskrav dersom det etter etableringen har kommet nye sikkerhetsmessige utfordringer til syne.

Politiet skal gjennomføre befarung av skytebanen før sikkerhetsgodkjenning gis.

Politidirektoratet viser til Justisdepartementets rundskriv G-1988-6174 P og vedlegget (GP-6174) som sikkerhetsbestemmelsene. Sikkerhetsbestemmelsene er inntil videre besluttet videreført, jf. våpenforskrifta § 8-2 første ledd. Tekniske krav følger av vedlegg 2.

For å kunne vurdere de sikkerhetsmessige forholdene på en tilfredsstillende måte trengs det fagkunnskap om tekniske beregninger og målinger. Eier av skytebanen innehar dokumentasjonsbyrden for at planmessig anleggelse av, utføring av, eller standarden på eksisterende anlegg, oppfyller de fastsatte krav til fysisk sikring og rutiner ved bruk.

Baneeier står fritt til å benytte egen kompetanse, eventuelt kommune eller privat foretak til å forestå målinger, beregninger, beskrivelser og skisser som dokumenterer utførelsen eller tilstanden på skytebanen.

Dokumentasjonen må være i et format og med tilstrekkelig detaljnivå til at politiet kan påse at kravene oppfylles.

Skytebaner skal i tillegg til sikkerhetsbestemmelsene og eventuelle pålegg fra politiet, også oppfylle andre offentlige krav, jf. § 8-2 første ledd. Politiet kan ved sikkerhetsgodkjenning oppstille som vilkår (premiss) at skytebanen utformes i samsvar med andre offentlige krav til, f.eks. forurensning, støysoner, brukstider, o.l.

Sikkerhetsmessig godkjenning av skytebaner er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 16.

6.3. Tilleggsvilkår for sikkerhetsmessig godkjenning

Det understrekes at sikkerhetsbestemmelsene utgjør sikkerhetsmessige minimumskrav til skytebaner. Etter våpenforskrifta § 8-5 annet ledd kan politiet oppstille særskilte vilkår for sikkerhetsmessig godkjenning dersom det av sikkerhetsmessige hensyn er nødvendig. Slike vilkår kan gå utover de krav som er fastsatt i sikkerhetsbestemmelsene.

Hvor stedlige forhold, herunder skytebanens plassering, fortetning eller en endret bruk av tilstøtende områder, medfører at premissene for en forsvarlig bruk av skytebanen har endret seg, skal politiet vurdere å oppstille tilleggsbetingelser for en videre forsvarlig bruk, før det eventuelt fattes bruksforbud, jf. våpenforskrifta § 8-2.

Vilkår utover sikkerhetsbestemmelsene, må være «naudsynt» av sikkerhetsmessige årsaker. Dette innebærer at tilleggsvilkår må være saklig begrenset til det eller de minst inngripende tiltak som bringer sikkerhetsrisikoen innenfor det akseptable.

Dersom nødvendig grad av sikkerhet kan oppnås ved, f.eks. regulering av *bruken* av skytebanen i skytebaneinstruksen, bør slike virkemidler fortrinnsvis nyttes hvor alternativet er kostbare utbedringer eller ombygginger.

Det forutsettes dialog mellom politiet og baneieier før eventuelle tilleggsvilkår oppstilles.

6.4. Instruks for skytebanen

Det skal utarbeides instruks for bruk av skytebanen. Instruksen skal godkjennes av politiet før skytebanen kan tas i bruk og skal regulere bruken av skytebanen.

Skytebaner skal i tillegg til sikkerhetsbestemmelsene og eventuelle pålegg fra politiet, også oppfylle andre offentlige krav, jf. § 8-2 første ledd. Baneieier må ved utforming av instruksen ta høyde for eventuelle begrensninger i bruken av skytebanen som følge av reguleringsplan, konsesjon, servitutter, o.l. Det kan eksempelvis ikke instruksfestes skytetider som er i strid med andre offentlige krav, f.eks. fastsatt av kommune til vern mot støy.

Instruksen skal føres på vedlagt mal eller mal for skytebaneinstruks fra DFS, se www.dfs.no.

Det presiseres at nødvendige tilpasninger på malene må/kan gjøres ut i fra stedlige forhold og behov.

7. Næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Våpenforskrifta gir detaljerte regler for ulike former for næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Forskriftens §§ 9-1 til 9-9 regulerer handel og §§ 9-10 til 9-15 regulerer tilvirking, reparasjon og deaktivering.

Alle former for næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon etter våpenlova krever at innehaver oppfyller vilkårene til «vandel», «edruelighet» og «skikkethet», jf. våpenlova § 23 annet ledd, jf. § 16. Den juridiske personen skal også oppfylle krav til vandel, jf. § 17.

Dersom løyve etter § 23 skal gis til juridisk person, skal daglig leder eller andre som er ansvarlige for den daglige drift oppfylle kravene etter § 16. Med «ansvarlig for den daglige drift» siktes det til en person som er direkte involvert og ansvarlig for den del av forretningsvirksomheten som berør skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Den ansvarlige personen forventes å påse at plikter og forutsetninger som gjelder for løyvets etterlevs og opptrer som den ansvarlige på vegne av foretaket. I dette ligger et krav om at den/de oppnevnte personer enten fysisk befinner seg ved utsalgssted/lager, eller for øvrig er i en posisjon som muliggjør reelt løpende tilsyn.

Utstedelse av løyve er gebyrbelagt i henhold til § 12-2 nr. 11. Det avkreves gebyr for alle endringer som krever utstedelse av nytt løyve, herunder ved eierskifte, nytt forretningslokale eller utvidelse av løyvets omfang. Endring av våpenansvarlig er ikke gebyrbelagt.

Løyvehavere skal registreres i sentralt våpenregister i tråd med kravene i § 13-2.

7.1. Handel, megling og utleie mm.

Etter våpenlova § 23 kan det gis tillatelse til å drive handel, megling eller utleie av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Med «handel» siktes det til kjøp og salg over disk i butikk, men også salg over internett (nettbutikk) eller annet fjernsalg vil være omfattet, såfremt løyvehavere også har et fysisk utsalgssted.

Med «megling» menes markedsføring og salg fra ett sted i Norge, mens våpenet sendes til sluttbruker fra et sentrallager uten at gjenstanden fysisk er innom megleren. Megleren opptrer som en mellommann.

Utleie vil omfatte enhver form for overlatelse (utlån) mot vederlag.

Også annen ervervsmessig (inntektsbringende) næringsvirksomhet enn kjøp/salg, megling og utleie vil være omfattet. Så lenge virksomheten utøver næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler, eller ammunisjon, vil tiltaket være løyvepliktig etter våpenlova § 23. For eksempel vil leasing-avtaler for skytevåpen eller oppbevaring av skytevåpen mot vederlag kreve løyve, jf. våpenlova § 23 første ledd. Det sentrale er om aktiviteten har preg av profittmotiv.

Godkjente skytterforeninger kan selge eller utlevere ammunisjon til medlemmer eller til bruk av andre under skyteprøve for storviltjakt uten å være omfattet av krav til løyve.

7.1.1. Avgrenset løyve

Løyver etter § 23 gir i utgangspunktet innehaveren adgang på en ubegrenset krets skytevåpen. Politiet skal derfor saklig avgrense løyvets omfang, jf. våpenforskrifta § 9-1.

Tillatelse kan avgrenses til å bare omfatte nærmere angitte våpentyper, våpendeler og ammunisjon. Det skal som et utgangspunkt bare gis tillatelse til å drive næringsvirksomhet med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som lovlig kan nyttes til bruksområder nevnt i våpenlova og våpenforskrifta. Dette harmoniserer med regler for innførsel, se punkt 8.5.

Løyvet skal tilpasses og saklig begrenses til omfanget av det næringsmessige behovet. Består behovet i omsetning av enkeltskudds rifler og hagler til jakt, skal løyvet avgrenses deretter. På samme måte skal løyvet avgrenses til å omfatte våpendeler og eventuelt ammunisjonstyper/kalibre, som det foreligger en konkret næringsmessig interesse i å omsette. Løyvet kan begrense antall gjenstander den næringsdrivende til enhver tid får besitte/oppbevare.

Søknad om løyve til å drive utleie eller mekling avgrenses på samme måte.

Politidirektoratet viser til punkt 3.17 og presiserer at dispensasjoner etter våpenlova § 10 forbeholdes særegne situasjoner. Det skal vektige grunner til for å gi et løyve etter § 23 som omfatter våpentyper som krever selvstendig dispensasjon etter § 10. Skal slik dispensasjon være aktuelt, er en absolutt forutsetning at det næringsmessige behovet er av et visst omfang og utelukkende skal betjene etterspørsel av slike skytevåpen til legale og anerkjente formål. Særskilte løyver etter § 23 kan begrenses, jf. våpenforskrifta § 9-1 første ledd, og terskelen for innvilgelse av særskilt løyve vil variere i tråd med det næringsmessige behovet og hensynet til samfunnsikkerheten. Næringsdrivende som i særlig grad innretter virksomheten sin mot samlermarkedet kan tenkes å ha tilstrekkelig næringsmessig forankret behov.

7.1.2. Unntak fra krav om løyve

Handel, mekling eller utleie av ikke-løyvepliktige skytevåpen som omtalt i § 9-2 krever ikke løyve, men skal meldes til politiet før handelsvirksomheten tiltar. Kravet omfatter også handel, mekling eller utleie av deaktiverte skytevåpen og lydempere. Politiet fører oversikt over innmeldt næringsvirksomhet etter § 9-2 i Nasjonalt våpenregister og WebSak.

Av innmeldingen skal fremgå:

- Navn, adresse og org.nr for bedrift
- Navn, adresse og kontaktinformasjon for daglig leder og evt. våpenansvarlig person

Det gjelder egne krav til oppbevaring ved slik virksomhet, jf. § 6-5 sjette ledd.

7.1.3. Våpenansvarlig person på vegne av foretaket

Etter våpenforskrifta § 9-3 fjerde ledd skal løyvehaver melde ifra til politiet når daglig leder eller annen «våpenansvarlig» person slutter eller tilsettes. Løyvehaver må ved ansettelse av personer som skal inneha

rollen som våpenansvarlig gjøre vedkommende oppmerksomme på innmeldingsplikten til politiet og krav om at vedkommende oppfyller kravene til personlige egenskaper. Politiet vil foreta undersøkelser i tråd med §§ 7-4 til 7-7 og vurdere personens forutsetninger for rollen.

Personen som ansettes må derfor opplyses om at politiet kan fatte vedtak om å nekte personen å opptre som ansvarlig på vegne av løyveholder dersom vilkårene til personlige egenskaper ikke er oppfylte. Således vil løyveholder kunne få kjennskap til tilstedeværelsen av forhold ved den ansatte som normalt er taushetsbelagte, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd.

Løyveholder eller våpenansvarlig person skal i tillegg oppfylle krav til om fagkunnskap som angitt i våpenforskrifta § 9-3 første ledd nr. 2, jf. annet ledd.

7.1.4. Oppbevaringskrav ved handel, mekling eller utleie

Forretningslokalet og lager skal oppfylle kravene i plan- og bygningsloven. Politiet må kreve dokumentasjon fra søker på at bygningsmassen er samsvar med de krav som fremgår av plan- og bygningsloven.

Dersom forretningslokalet fremstår i en slik forfatning at det kan stilles spørsmålstegn ved lovligheten av forretningsdrift i bygget, bør henvendelse rettes til kommune. Kravet er blant annet ment å ivareta en minstestandard til bygningens konstruksjon og grad av å være solid og permanent. Midlertidige konstruksjoner som telt, brakkerigg, og liknende, tillates ikke nyttet som fast forretningslokale for utøvelse av løyve etter våpenlova § 23. Kravet er ikke til hinder for sporadisk utøvelse av salgsvirksomhet fra midlertidige installasjoner under deltakelse på messer.

Se punkt 4.10 for krav til oppbevaring hos næringsdrivende.

7.2. Tilvirking, reparasjon og deaktivering av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Ny lov og forskrift viderefører ikke regelen om at børsemaker med mesterbrev automatisk får handelsbevilging. Disse må søke om løyve etter lovens § 23 dersom det også skal utøves handel, se retningslinjene i punkt 7.1.

Næringsvirksomhet for reparasjon, ombygging, tilvirking eller deaktivering krever tillatelse, jf. våpenlova § 23, jf. våpenforskrifta § 9-10, jf. § 9-12. Kravene etter § 9-12 er absolutte med unntak av punkt 4 til 6 dersom gjenstandene ikke bearbeides i Norge. Dette kan gjelde for formidlingstjenester (tjenestekjøp i Norge), men hvor reparasjons-, ombyggings-, tilvirkings- eller deaktiveringsarbeidet utføres i utlandet. Det presiseres at slike formidlingstjenester krever løyve ved drift i Norge.

Søker må ha svennebrev som børsemaker eller annen tilsvarende utdanning, eksempelvis børsemakerutdannelse fra utlandet. Politiet må avkreve dokumentasjon på søkers faglige kvalifikasjoner som godtgjør kravet. Det er søker som innehar dokumentasjonsbyrden.

Tilvirkingens omfang kan variere fra enkeltmannsforetak til våpenfabrikk. For sistnevnte er det verdt å bemerke at tilvirking av gjenstander til Forsvaret eller politiet i tråd med retningslinjene i punkt 2.2.1 faller utenom krav til løyve. Våpenfabrikker som også produserer gjenstander som ikke er bestemt for Forsvaret eller politiet krever løyve for den del av virksomheten som omfattes av våpenlovas virkeområde.

Ved anleggelse eller kontroll av våpenfabrikker skal politiet påse at virksomheten og dens ansvarlige person(er) oppfyller krav til vandel og personlige egenskaper etter våpenlova §§ 16 og 17. Tiltakshaver skal oppfylle krav til våpenfaglig kunnskap og oppbevaringen skal være minimum i tråd med § 6-5. Politiet kan oppstille tilleggsvilkår ved drift som i omfang eller type gjenstand antas å kreve særskilt sikring.

Avhengig av hvilke gjenstander som produseres og deres omfang vil også sikkerhetsloven kunne komme til anvendelse. Politiet bør ved behandling av søknader om anlegg av våpenfabrikk inngå i et samarbeid med søker for å påse at våpenlovgivningens minimumskrav er oppfylte. Utover dette ivaretar brann- og eksplosjonsvernloven og sikkerhetsloven de sikringshensyn som går utover våpenlovas krav til vandel, personlige egenskaper, fagkunnskap og fysisk sikring med henblikk på borttakelse og misbruk.

7.2.1. Avgrenset løyve

Løyvet kan avgrenses til nærmere bestemte typer skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Tilsvarende kan løyvet begrenses til å omfatte nærmere bestemte former for reparasjon, ombygging eller tilvirkning, for eksempel ved å utelukkende tillate tilvirkning av hagler eller deaktivering av skytevåpen, jf. våpenforskrifta § 9-10 tredje ledd.

7.2.2. Lyddempere

Ervervsmessig tilvirkning av lyddempere er omfattet av kravet til løyvet, jf. § 9-10 første ledd.

7.2.3. Oppbevaring ved begrenset løyve

Våpenforskriften § 6-5 sjette ledd unntar enkelte løyvehavere fra oppbevaringsreglene i første til femte ledd. Ved løyve som utelukkende omfatter luftvåpen, skytevåpen som ikke kan skyte prosjektil, deaktiverte skytevåpen og tilvirkning av prosjektil, stilles det bare krav til oppbevaringen utenfor forretningens åpningstid.

7.2.4. Oppbevaring ved reparasjon, tilvirkning, ombygging eller tilvirkning

Etter våpenforskrifta § 9-12 nr. 6 skal gjenstander som «ikkje er ferdig tilverka» være oppbevart i bemannet eller låst lokale. Gjenstander som er tilvirket til et punkt hvor gjenstanden utgjør «skytevåpen», «ammunisjon» eller (løyvepliktig) «våpendel» i henhold til våpenlova § 2 vil være omfattet av de vanlige reglene etter § 6-5, se punkt 4.10. Kravene til sikring av gjenstander «i åpningstid» gjelder ikke, jf. § 6-5 tredje ledd siste setning, da løyvet ikke omfatter handel. Det forutsettes derfor at gjenstandene ikke stilles ut.

Det er hvor gjenstanden ikke ennå har – eller lett kan gis – skadepotensiale ved bruk eller montering at § 9-12 nr. 6 kommer til anvendelse.

7.3. Særlig om løyvehavers utlevering av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Våpenforskriften § 9-5 og § 9-14 regulerer utlevering av gjenstander fra løyvehavere. Det understrekes at løyvehaver utelukkende kan utlevere gjenstand som er omfattet av løyvet.

Løyvehaver plikter å påse at utlevering bare foretas når mottakerens identitet og løyve til erverv, innehav eller lån er dokumentert. Løyvehaver skal protokollføre utleveringen, jf. våpenforskrifta §§ 9-5 og 9-14.

Ved annen utlevering enn for erverv, kan det utelukkende utleveres (herunder ved utleie), skytevåpen i samme våpenkategori som låntaker allerede er innehaver av våpenkort eller låneløyve for, se punkt 4.8.

7.4. Politiets kontroll med løyvehavere – forventninger og retningslinjer

Politiet skal senest hvert femte år kontrollere at innehav av løyve etter lovens § 23 fortsatt oppfyller vilkår og forutsetninger for innehav av løyvet, jf. våpenforskrifta § 11-5.

Minimumskrav til kontrollvirksomheten fremgår av § 11-5 punkt 1-3.

Kontrollen av § 11-5 nr. 1 skal foretas ved fysisk kontroll. Alle sider av oppbevaringssituasjonen skal gjennomgås og vurderes. Dersom løyvehaver ikke utarbeider tilstandsrapport på alarm-anlegg, må politiet kontrollere at alarmanlegget fungerer i henhold til kravene i § 6-5. Eksempelvis må det undersøkes at romdetektorer ikke er tildekket eller plassert slik at funksjonen forringes.

Inventar gjennomgås i det omfang som er nødvendig for å ta stilling til om typer skytevåpen, våpendeler, ammunisjon, og eventuelt omfang av dette, er innenfor rammene av løyvet. Oppbevaring av mer ammunisjon enn hva som er nevnt i § 6-3 krever tillatelse etter brann- og eksplosjonsvernloven, jf. § 6-5 femte ledd. Ved funn av uregistrerte skytevåpen skal politiet undersøke om løyvehavers varslingsplikt § 9-6 fjerde ledd er oppfylt.

Rutiner for avlåsning av – og plassering av nøkler til – monter, skap, våpen-rack, reoler, våpenskap, våpenrom og likende må gjennomgås med løyvehaver/ansvarlig person. Rutiner skal beskrives for både i og utenfor åpningstid.

Ammunisjonsprotokollen kontrolleres med henblikk på om ammunisjonsomsetningen er innenfor rammene av regelen «passar i», jf. forskriftens § 9-8, se punkt 2.8.3.

Politiet har adgang til å gjennomføre uanmeldte kontroller i åpningstid.

Avvik skal protokolleres og løyvehaver skal gis en kort frist for utbedringer og eventuell begrunnelse for hvorfor avvik oppstod, og hva som er gjort for å utbedre avviket.

Dokumentasjon som kreves fremlagt etter § 11-5 nr. 2 og 3 skal gjennomgås og kontrolleres opp mot løyvehavers plikter etter våpenforskrifta §§ 9-6, 9-7, 9-8 og 9-14.

Dersom løyvehaver i løpet av de siste fem år har omsatt mindre enn 10 skytevåpen eller 10 kilo ammunisjon bør tillatelsen tilbakekalles eller omfanget av løyvet reduseres til den delen av driften som utøves regelmessig.

7.4.1. Håndtering av avvik

Dersom det avdekkes forhold ved juridisk eller fysisk person som medfører at kravene til vandel, edruelighet, skikkethet, alder eller fagkunnskap ikke er oppfylt, skal politiet tilbakekalle løyvet, jf. våpenlova § 32. Direktoratet legger til grunn at videre midlertidig drift kan tillates i inntil seks måneder dersom ny ansvarlig person finnes umiddelbart, og sikkerhetshensyn ikke taler mot videre midlertidig drift.

Dersom det avdekkes avvik ved utøvelsen av løyvet kan politiet tilbakekalle tillatelsen, jf. våpenlova § 32. Ved vurderingen må det tas utgangspunkt i hvor alvorlig avviket er i et sikkerhetsperspektiv.

Ved alvorlig svikt i kravene til fysisk sikring etter § 6-5 vil løyvehaver normalt påregne å tape løyvet. Politiet kan med hjemmel i våpenlova § 32 annet ledd, jf. § 31 annet til fjerde ledd gi pålegg om umiddelbar innlevering av skytevåpen. Dersom de sikkerhetsmessige avvikene utelukkende knytter seg til forretningens åpningstid, kan det som alternativ til at gjenstandene tas i politiets forvaring inngås avtale om stans av omsetningen (stenging), ved mindre sikkerhetsmessige forhold taler imot.

Løyvehaver er pliktsubjekt etter regelverket og skal selvstendig og uoppfordret etterleve minstekravene som stilles til fysisk sikring og varsling. Mindre avvik i forhold til oppbevaring av nøkler, eller dårlige rutiner rundt avlåsning av monter, skap, hylle, rack, o.l., kan avhengig av omfang og alvorlighetsgrad håndteres ved dialog og frister for utbedring.

Drift som går utover rammene av løyvet skal vurderes strengt. Dersom løyvehaver har tillatelse til å bedrive handel med hagler og rifler men politiet avdekker at det også utøves handel med pistoler eller revolvere, bør forholdet medføre tilbakekall av løyvet. På samme vis skal oppbevaring av antall eller mengder skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon, utover rammene av løyvet, vurderes strengt.

Fra direktoratets praksis kan nevnes løyvehaver som tillot utlån av skytevåpen uten at mottaker ble avkrevd dokumentasjon etter våpenforskrifta § 9-5. I et slikt tilfelle har løyvehaver tilsidesatt grunnleggende plikter for ivaretagelse av sikkerheten – løyvehaver skal påse at mottaker er skikket til besittelsen. Forholdet viste manglende etterlevelse av en sentral kontrollmekanisme for ivaretagelse av samfunnssikkerheten, og politidistriktets vedtak om tilbakekall av løyvet ble opprettholdt etter klage til Politidirektoratet.

Tilsidesettelse av plikter for ivaretagelsen av samfunnssikkerheten skal normalt medføre tilbakekall av løyve, ved mindre løyvehaver i liten grad kan klandres for avviket og det fremstår som et isolert engangstilfelle. Ulike avvik kan etter direktoratets praksis inndeles slik:

Svært alvorlige avvik	Ulovlige våpen, uregistrerte våpen, ulovlig ombygde våpen, reaktivering av deaktivert våpen, bortsliping/endring av våpennummer. Reaksjon som skal vurderes: Anmeldelse, beslag og tilbakekall av løyve

Alvorlige avvik	Manglende våpen, manglende våpendel, mangelfull deaktivering, oppbevaring av for stor mengde skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon. Reaksjon som skal vurderes: Kort frist for å lukke avvik. Forelegg for brudd på

oppbevaringsbestemmelser. Tilbakekall av løyve.

Mindre alvorlige avvik Glemte å låse stativ, glassmontere o.l. Mindre mengder ammunisjon ikke nedlåst.
Reaksjonsform som skal vurderes: Muntlig pålegg, veiledning og frist for lukking av avvik.

Reaksjonsform som skal vurderes: Muntlig pålegg, veiledning og frist for lukking av avvik.

Manglende, eller forsinkede innsendelser av kvartalsrapporter, kjøps- eller salgsmeldinger, eller hvor salgs- eller ammunisjonsprotokoll er mangelfull, medfører normalt kun grunnlag for advarsel ved første gangs avvik. Ved manglende utbedring og vedvarende forsinkelser eller avvik, vil politiet måtte vurdere å tilbakekalle løyvet.

7.5. Deaktivering av skytevåpen

Etter våpenlova § 2 nr. 2 er også deaktiverte skytevåpen å regne som «skytevåpen». Ved deaktivering vil skytevåpenet konverteres fra et «løyvepliktig skytevåpen» til et «meldepliktig skytevåpen.» Deaktiverte skytevåpen er registreringspliktige, jf. § 2-8.

Skytevåpen skal deaktiveres etter gjeldende retningslinjer inntatt som vedlegg 1. Våpeneier skal levere våpen for deaktivering hos virksomhet med løyve etter § 23, som deaktiverer og sender våpen til etterkontroll hos Kripos. Etterkontroll er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 10.

Deaktivering kan utelukkende foretas av næringsdrivende med løyve etter våpenlova § 23, jf. våpenforskrifta § 9-10. Løyvehavere kan bare deaktiverte registrerte registreringspliktige skytevåpen og som oppdragsgiver kan dokumentere lovlig atkomst til.

Skytevåpen som ikke er registreringspliktige kan deaktiveres såfremt oppdragsgiver godtgjør lovlig tilkomst på skytevåpenet, f.eks. enkeltskudds hagler ervervet av nåværende eier før 1. oktober 1990 – som også må være oppdragsgiver. Ved deaktivering av slike hagler fra andre (etter overdragelse), vil haglen være å anse som løyve- og registreringspliktig. Dette omfatter også skytevåpen fra f.eks. dødsbo.

Dersom oppdragsgiver ikke kan fremlegge dokumentasjon på lovlig tilkomst på antatt uregistrert registreringspliktig skytevåpen, inntreter løyvehavers plikt til å straks varsle politiet, jf. våpenforskrifta § 9-6 fjerde ledd. Varslingen skal i så fall finne sted «straks» og medfører at det ikke skal utføres arbeid på gjenstanden før dette er avklart med politiet, jf. våpenlova § 30 tredje ledd, se punkt 5.8.7.

Hva som kreves for at et våpen skal godkjennes som deaktivert av Kripos, er fastsatt i EU-direktiv (EU) 2015/2403 datert 15. desember 2015 og tilleggsdirektiv (EU) 2018/337 datert 5. mars 2018, se vedlegg 4.

7.5.1. Våpen deaktivert etter tidligere krav

Krav til deaktivering har endret seg gjennom årene. Skytevåpen deaktivert etter tidligere krav regnes fortsatt som deaktiverte frem til avhendelse eller utførsel, jf. våpenforskrifta § 14-1 nr. 4.

Etter våpenloven (1961) § 1 var det krav om at skytevåpenet ble gjort «varig ubrukbart»

Hva som er «varig ubrukbart» avhenger i stor grad av når det aktuelle våpenet ble deaktivert. Uansett hvilket tidspunkt som må legges til grunn, antar Politidirektoratet at våpenet må være uskadeliggjort på en måte som forhindrer eller i vesentlig grad vanskeliggjør tilbakeføring til funksjonell tilstand (reakivering).

7.5.2. Krav til deaktivering etter periode

1961-1978: Våpenloven (1961) § 1

Skytevåpen skulle være gjort «varig ubrukbart». Ingen retningslinjer for forståelsen av begrepet forelå før 1978, jf. under.

1978-1981: G-93/78:

«Angjeldende våpen er på to steder gjennomboret og plagget i pipen, foruten at det er boret hull i pipens underkant skrått innover mot kammeret. Videre er trommelen gjennomboret og plagget slik at samtlige kammer er sperret, samt tennstiften avslipt. I overensstemmelse med sakkyndig uttalelse, antar departementet at våpenet på denne måte må sies å være gjort varig ubrukbart»

«Angjeldende våpen» var i dette tilfellet en revolver og uttalelsen kan ikke tas til inntekt for generelle føringer hva gjelder andre våpentyper.

1981-1992: G-277/81

Retningslinjene fra G-93/78 videreføres og det gis spesifiserte anvisninger på deaktiveringstiltak for de enkelte våpentyper:

Rifler:

«Det partiet hvor pipen er innskrudd i låsekassen gjennombores. Hullet skal ha minstediameter på minimum 10 mm plugges med stålbolt som sveises fast. Eventuelt kan en presse/klemme sammen låsekassen over kammerpartiet. Tennspiss avslipes i begge tilfeller.»

Revolvere:

«Rammestykket og pipe gjennombores. Jullet med minstediameter på minimum 10 mm, plugges med stålbolt som sveises fast. Dessuten skal de enkelte kamre i tønne gjennombores og plugges med stålbolt som sveises fast. Tennspiss avslipes».

Pistoler:

«Pipen gjennombores i kammerenden. Hullet med minstediameter på 10 mm, plugges med stålbolt som sveises fast. Tennspiss avslipes. Videre slipes forkanten av tennstempelleiet ned.

For småkalibrede pistoler hvor 10 mm hull ville være helt ødeleggende for våpenet, kan det gjøres mindre.»

Automatvåpen:

«Generelt kan imidlertid sies at våpenenes vitale deler må uskadeliggjøres, slik at de ikke kan settes i stand igjen ved å skifte ut enkelte deler.»

1992-2009: G-126/92

Retningslinjene fra G-277/81 inntatt ovenfor ble videreført med presiseringer som medførte tilleggskrav om at støtbunn på pistol måtte fjernes. Videre ble det innført krav om at deler på automatvåpen skulle sveises sammen slik at delene ikke enkelt kunne byttes ut.

2009-1. Oktober 2020

RPOD 2009/009 Bilag 1 vedlagt siste utgave av rundskrivet publisert på lovdata [RPOD-2009-9]¹.

1. oktober 2020 -

Skytevåpen skal deaktiveres i tråd med krav fastsatt med hjemmel i våpenforskrifta § 12-1.

Gjeldende krav fremgår av vedlegg 1 til dette rundskriv som er i overensstemmelse med de krav som er fastsatt i EU-kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/2403 og gjennomføringsforordning (EU) 2018/337 om endring i gjennomføringsforordning (EU) 2015/2403.

¹ Tilføyd av Lovdata

7.5.3. Meldeplikt og etterkontroll hos Kripas

Kripas etterkontrollerer deaktiveringstiltak som er utført av løyvehaver med tillatelse til å deaktivere skytevåpen etter § 23, jf. våpenforskrifta § 9-10. Dette forutsetter at skytevåpenet er registrert i NVR på forhånd. Erverv og innehav av deaktivert skytevåpen er meldepliktig og utløser registreringsplikt som skal være gjennomført før skytevåpenet oversendes Kripas for ettergodkjenning.

Løyvehavere med tillatelse til å deaktivere skytevåpen, jf. § 23, skal påse at oppdragsgiver har oppfylt meldeplikten til politiet, jf. § 2-3 annet ledd, jf. § 2-8, jf. § 9-6 fjerde ledd.

7.6. Tilvirkning av skytevåpen og våpendeler til egen bruk

Tilvirkning av løyvepliktige skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon krever løyve fra politiet etter våpenlova § 25 første ledd. Tillatelse kan utelukkende gis personer som oppfyller kravene til alder, vandel og personlige egenskaper.

Formålet med tilvirkningen må være ens eget bruksbehov for gjenstanden. Tilvirkning med henblikk på videresalg, herunder bytthandler, gaver, o.l., utløser krav om løyve etter våpenlova § 23.

Et løyve til tilvirkning kan bare gis for skytevåpen eller våpendel som tilvirkeren selv oppfyller vilkårene for å erverve, jf. våpenforskrifta kapittel 4 og 5. Tilvirkningsløyve skal avgrenses til å gjelde én eller flere spesifiserte skytevåpen eller våpendeler, eventuelt prosjekter. Søknaden må presist angi hvilken gjenstand(er) en ønsker tilvirke. Det skal fremlegges en plan (prosjektplan) for tilvirkningen med en tidsramme som skal inntas i løyvet.

Det presiseres at det kreves løyve til *innhav* av den ferdig tilvirkede gjenstanden, jf. våpenlova §§ 5 og 6. Den ferdig tilvirkede gjenstanden må omsøkes og dokumenteres før løyve til innhav kan gis. Dette innebærer f.eks. at tilvirkerens «jaktgarderobe» må ha kapasitet til å innlemme den ferdig tilvirkede gjenstanden når den er ferdigstilt.

Av sikkerhetsmessige grunner skal det kreves at gjenstanden forelegges en godkjent børsemaker for kontroll og angivelse av gjenstandens tekniske utforming før registrering finner sted. Dette skal inntas som et vilkår for løyvet til tilvirkning.

«Ferdigattesten» fra godkjent børsemaker lagres i WebSak og er grunnlag for registrering i NVR. Politiet skal følge opp tildelte løyver til tilvirkning slik at det ved utløpet av gyldighetsperioden avkreves status på tilvirkningsarbeidet. Eventuelle løyvepliktige gjenstander som har blitt tilvirket og som tilvirkeren ikke ønsker å forelegge for etterkontroll hos godkjent børsemaker, kan innleveres politiet for destruksjon, eventuelt deaktiveres.

For tilvirkning av ammunisjon til egen bruk, se punkt 2.8.5.

8. Inn- og utførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon

Det skilles mellom ervervsmessig (næring) og ikke-ervervsmessig (private til egen bruk) inn- og utførsel

Inn- eller utførsel av alle former for løyve- eller meldepliktige skytevåpen krever løyve. I tillegg kreves det løyve for inn- eller utførsel av gjenstander som nevnt i § 10-1 første ledd nr. 1 til nr. 5. Unntak for midlertidig inn- og utførsel følger av §§ 10-14 – 10-18.

Alle søknader skal fremmes på fastsatt skjema. Politiet skal utstede løyve på fastsatt skjema.

Ved alle former for løyvepliktig inn- eller utførsel, er det inn- eller utførerens ansvar å påse at nødvendig løyve er innhentet og tilgjengeliggjort for Tolletaten før inn- eller utførsel finner sted.

Ved midlertidig inn- eller utførsel etter §§ 10-14, 10-17 og 10-18, oppbevarer Tolletaten kopi av ut- eller innførselserklæringen. Når gjenstandene skal gjeninnføres eller føres ut av norsk tollområde igjen, kontrolleres samsvar mellom transporterte gjenstander.

Gjenstander midlertidig ført ut av norsk tollområde

Dersom *gjeninnførsel* av *utførte* gjenstander etter § 10-17 ikke er gjort innen 1 år fra utførsel, skal Tolletaten varsle utstedende politidistrikt og vedlegge kopi av erklæringen som nevnt i § 10-17 annet ledd, jf. tredje ledd.

Gjenstander midlertidig ført inn i norsk tollområde

Dersom *gjenutførsel* av *innførte* gjenstander etter § 10-14 ikke er gjort innen 3 måneder fra innførsel, skal Tolletaten varsle politidistriktet som har utstedt løyve til midlertidig innførsel. Det skal opplyses om tidspunkt for innførselen.

8.1. Privat permanent innførsel (ikke-erhvervsmessig)

Privatpersoner kan søke om løyve til å permanent innføre skytevåpen, våpendeler og ammunisjon til egen bruk i Norge i medhold av våpenforskrifta § 10-7. Søker må oppfylle alle vilkår for erverv av gjenstandene i Norge. Det skal gis nøyaktige opplysninger om skytevåpenet våpendelen eller ammunisjonen, herunder merke, modell, kaliber, lengde mekanisme og mengde.

For innførsel kreves det at søker personlig oppfyller kravene til å inneha gjenstanden i Norge.

Det kan bare gis løyve for innførsel av ammunisjon «passar i» skytevåpen innfører har løyve for, eventuelt særskilt løyve til ammunisjonsinnehavet. Våpendeler som skal importeres må passe i/tilhøre skytevåpen søkeren innehar løyve for.

Politiet kan bare utstede løyve for enkeltvis import. Import må gjennomføres innen ett år, jf. § 2-7 første ledd. Søknad fremmes for og behandles av politidistriktet der søkeren er folkeregistrert bosatt.

Krav om løyve omfatter også deaktiverte skytevåpen, jf. våpenlova § 21.

Løyve til ikke-erhvervsmessig innførsel er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 13 og gebyret kreves i tillegg til gebyr for løyve til erverv og innehav av gjenstanden, jf. § 12-2 nr. 1, 2, 3, 4 eller 5.

Innvilges løyve for import av skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon fra en stat tilknyttet Schengen-samarbeidet, skal politiet innen 7 dager fra innvilgelse av løyve sende varsel til avsenderstaten i tråd med § 10-6.

8.2. Privat midlertidig innførsel (ikke-erhvervsmessig)

Uten europeisk våpenpass

Privatpersoner som innehar skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon i andre land kan gis løyve for midlertidig innførsel av gjenstandene til Norge i forbindelse jakt, sportsskyting eller samling, jf. § 10-14. Det skal gis nøyaktige opplysninger om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

Det er ikke anledning til å midlertidig innføre skytevåpen, våpendeler eller ammunisjon til andre formål enn jakt, sportsskyting eller samling. Søker må oppfylle krav til minstealder etter våpenlova § 15 for å inneha våpentypen i Norge.

Det kan bare gis løyve til innførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som lovlig kan benyttes til det oppgitte formål i Norge. Det kan ikke gis tillatelse til midlertidig innførsel av halvautomatiske rifler til jaktformål hvor søker er bosatt utenfor EØS-området. Skal det innføres halvautomatiske rifle til jaktformål fra søker bosatt innenfor EØS-området, skal riflemodellen oppfylle kravene etter våpenforskrifta § 4-1.

Søknad fremmes på fastsatt skjema for politidistriktet på det sted søker skal oppholde seg senest 2 måneder før innreise skal finne sted. Løyve utstedes på fastsatt skjema.

Løyve skal tidsbegrenses og kan ikke gis for lengre opphold enn 3 måneder. Løyvet gjelder som våpenkort under opphold i Norge.

Vedtak om avslag på søknad om midlertidig innførsel til jaktformål trenger ikke begrunnes, er unntatt innsynsrett og kan ikke påklages, jf. § 10-14 fjerde ledd.

Løyve til ikke-erhvervsmessig midlertidig innførsel er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 14.

Med europeisk våpenpass

Midlertidig innførsel med europeisk våpenpass er unntatt fra krav om løyve, jf. § 10-15. Oppholdet kan ikke overskride 3 måneder og må knytte seg til deltakelse på jakt, sportsskyting eller samleraktiviteter. Det kan bare innføres gjenstander som lovlig kan benyttes til aktiviteten som begrunner innførselen til Norge.

Ammunisjon kan medbringes i mengder som står i en rimelig sammenheng med bruken som begrunner innførselen.

8.3. Privat permanent utførsel

Permanent utførsel krever løyve fra politiet, jf. § 10-10. Før politiet utsteder løyve skal søker fremlegge uttalelse fra Utenriksdepartementet om at utførselen oppfyller vilkårene etter eksportkontrolllova.

Søker skal dokumentere tillatelse til innførsel i mottakerland, jf. § 10-13 nr. 2.

Løyve utstedes på fastsatt skjema av det politidistrikt hvor søker er folkeregistrert bosatt. Løyve kan bare gis for enkeltvis utførsel som spesifiserer hvilke gjenstander løyvet omfatter. Løyvet skal tidsbegrenses til inntil 3 måneder og kan etter søknad forlenges med inntil 3 måneder.

Politiet skal varsle mottakerstat ved utførsel til Schengen-land, jf. § 10-13 samtidig som løyve tildeles. Eventuelle transitland i Schengen-samarbeidet varsles tilsvarende om utførselen.

Skytevåpen og våpendeler føres ut av Nasjonalt våpenregister når politiet mottar tilbakemelding fra Tolletaten om at utførsel har funnet sted, jf. § 10-12 annet ledd.

Løyve til ikke-erhvervsmessig utførsel er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 15.

8.4. Privat midlertidig utførsel

Løyvehavere kan midlertidig utføre gjenstander i inntil 1 år mot å fremlegge gyldig våpenløyve for Tolletaten ved utreise. Det skal utarbeides skriftlig erklæring i 2 eksemplarer som stadfestes av Tolletaten som beholder ett eksemplar. Eksemplarene skal beholdes, og benyttes av Tolletatens til å kontrollere at gjenstandene som gjeninnføres er de samme.

Det kan utføres ammunisjon i rimelige mengder. Ammunisjonen må være omfattet av løyvet til innehav i Norge.

Kravet til skriftlig erklæring gjelder ikke ved midlertidig utførsel med europeisk våpenpass for inntil 3 måneder, jf. § 10-17 fjerde ledd.

8.5. Næringsmessig permanent innførsel (erhvervsmessig)

Løyve kan gis til næringsdrivende med løyve etter § 23 til innførsel av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. Gjenstandene må i samsvar med avgrensningen av § 23 løyvet, og kan i verdi for den enkelte innførsel ikke overstige kr. 500 000.

Omfanget av importløyvet skal stå i et rimelig forhold til den næringsmessige omsetningen. Politiet bør kreve fremlagt redegjørelse for hvordan varepartiet er planlagt omsatt eller foreldet i Norge, ved mindre importørens omsetning av skytevåpen i Norge er så omfattende at politiet finner kravet godtgjort.

Det kan i «særlege tilfelle» gis fritak fra beløpsgrensen. Politidirektoratet legger til grunn at næringsdrivende som dokumenterer en vedvarende omsetning av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon, og hvor opprettholdelsen av omsetningens omfang krever løyve til å importere gjenstander som overstiger kr. 500 000, kan gis slikt løyve. En høyere beløpsgrense fastsettes i samsvar med det dokumenterte behovet.

Tilsvarende gjelder ved import av særskilt verdifulle skytevåpen og den næringsdrivendes godtgjør at omsetning vil finne sted i Norge, f.eks. ved dokumentasjon på interessenter eller avtalt salg.

Løyve til import er gyldig inntil beløpsgrensen er brukt opp, men likevel ikke utover 6 måneder.

Det kan som et utgangspunkt bare gis løyve til innførsel av gjenstander som lovlig kan benyttes til jakt eller sportsskyting i Norge, jf. § 10-3. Unntak følger av § 10-3 tredje ledd dersom det dokumenteres at sluttbruker innehar løyve til erverv gjenstanden. Det særskilte løyvet til innførsel avgrenset til et spesifisert vareparti.

Innførsel av løyvepliktige gjenstander som skal foredles i Norge, er unntatt gebyr, jf. § 12-3 nr. 4.

8.6. Næringsmessig permanent utførsel (erhvervsmessig)

Næringsdrivende med løyve etter våpenlova § 23 skal ved alle former for utførsel ha tillatelse fra Utenriksdepartementet, jf. § 10-11.

For næringsdrivende kreves slik tillatelse for alle former for forflytning og sending av skytevåpen, våpendeler og ammunisjon ut av Norge, herunder returnerte varer ved reklamasjon, tilpasnings- tilvirkning-, eller reparasjonsarbeid i utlandet.

Politiet skal varsle mottakerstat ved utførsel til Schengen-land, jf. § 10-13 samtidig som løyve tildeles. Eventuelle transittland i Schengen-samarbeidet varsles tilsvarende om utførselen.

Utførselen føres i Nasjonalt våpenregister ved mottak av løyvet med Tolletatens påtegning for utførte gjenstander, jf. § 10-13. Funksjon for utførsel benyttes.

8.7. Gjeninnførsel av norske varer etter reparasjon, foredling o.l.

Skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som er innført norsk tollområde men som midlertidig skal utføres og gjeninnføres i forbindelse reparasjon, foredling eller annet arbeid på gjenstanden i utlandet, krever løyve til ut- og innførsel, jf. våpenforskrifta kapittel 10 om gjenstanden ikke transporteres ut og inn i medhold av § 10-17.

Reglene om midlertidig inn- og utførsel gjelder utelukkende private personer og får ikke anvendelse på næringsdrivende som skal ha løyve etter §§ 10-3 og 10-11.

Utferdigelse av løyve til gjeninnførsel er unntatt gebyr, jf. § 12-3 nr. 3.

9. Europeisk våpenpass

Europeisk våpenpass gjør det mulig for innehaver å reise mellom land i EØS uten å fremvise våpen i tollens. Våpeneier skal alltid ha med seg gyldig legitimasjon og våpenkort i tillegg til våpenpasset under reiser med våpen som innebærer grensepassering.

Europeisk våpenpass kan benyttes til *midlertidig* utførsel.

Innehaver som ikke har våpenpass må føre våpnene inn og ut ved grensepasseringer, jf. § 10-17.

For inn- og utførsel benyttes skjema GP-6143 B som finnes på www.politiet.no og www.toll.no.

Søknad om våpenpass sendes politiet på søknadsskjema GP-6130-B-N. Passbilde i farge eller svart/hvitt i størrelse 35x45 mm på fotopapir skal følge med søknaden. Bildet skal være av nyere dato. Ansiktet skal fylle ca. 70-80% av bildeflaten. Europeisk våpenpass kan utstedes til fysiske personer som er bosatt i Norge og som innehar gyldig løyve etter våpenlova §§ 11, 12 eller 13.

Det skal vedlegges eller fremvises gyldig legitimasjon som politiet skal kontrollere mot passbildet som ønskes benyttet. Det er ikke anledning til å hente ut eller benytte bilder fra politiets registre, herunder passfotoграфи fra PassWeb, til utstedelse av europeisk våpenpass.

Utferdigelse eller forlengelse av europeisk våpenpass er gebyrbelagt, jf. § 12-2 nr. 17. Med forlengelse menes forlengelse av gyldighetsperioden med ytterligere fem år og som påføres det allerede utstedte våpenpasset i eget felt.

Europeisk våpenpass er etter forlengelse maksimalt gyldig i 10 år totalt. Etter utløpet skal det søkes om nytt våpenpass. Dette medfører også krav om oppdatert bilde.

Utløpt, skadet eller ugyldig våpenpass skal snarest leveres til politiet. Ved tap skal det avkreves en kortfattet forklaring på bakgrunn for tapet, jf. §11-14, jf. § 11-2.

Det er kun skarpe våpen som skal innføres i våpenpasset. Deaktiverte våpen skal ikke føres. Lånte eller leide skytevåpen kan ikke føres.

9.1. Særlig om skytevåpen som er fritatt fra løyveplikt i europeisk våpenpass

Bare registrerte skytevåpen kan innføres i våpenpasset. Kravet om «gyldig løyve» er i denne sammenheng et uttrykk for lovlig tilkomst på gjenstanden og et uttrykk for politiets godkjenning av personens vandel og personlige egenskaper, jf. § 11-14 fjerde ledd, jf. våpenlova § 31. Dette innebærer at skytevåpen som er unntatt fra kravet om løyveplikt bare kan innføres i europeisk våpenpass dersom innehaver er eier av skytevåpenet og oppfyller kravene til vandel og personlige egenskaper, jf. § 16.

Hagler som for nåværende eier er unntatt fra krav om løyve etter § 2-3 nr. 8, må frivillig etterregistreres før de kan føres inn i europeisk våpenpass.

10. Vedlegg

I Tekniske krav til deaktivering av skytevåpen

II Tekniske krav til skytebaner

III Mal for instruks til skytebane

IV Gjennomføringsforordning (EU) 2018/337